2021 рік

Регіональний центр
з надання безоплатної
вторинної правової допомоги
у Сумській області

[ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА]

щодо виконання у Сумській області річного Плану діяльності на 2021 рік

ЗМІСТ

ВСТУП 4

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками 16

[1.1 Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до БПД 16

1.1.1 Ранній доступ та інклюзивність 16

1.1.2 Спрощення доступу до БВПД 22

1.1.3 Розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid» 23

1.1.4 БПД-онлайн 32

1.1.5 Механізм перенаправлення 37

1.1.6 Підвищення рівня правової культури населення, обізнаності осіб щодо можливості вирішення проблеми у правовий спосіб 39

1.1.7 Розвиток структур системи надання БПД відповідно до потреб громади у зв'язку з децентралізацією 61

[1.2] Клієнти отримують якісні послуги БПД 69

1.2.4 Забезпечення належної якості послуг, що надаються клієнтам системи БПД 69

1.2.5 Розвиток людських ресурсів, в тому числі пулу юристів місцевих центрів 76

[1.3] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав 87

1.3.1 Відновне правосуддя / медіація 87

1.3.2 Спеціалізовані центри з надання БПД 101

1.3.3 Визначення правових потреб громадян 102

1.3.4 Мережа волонтерів БПД / Амбасадори БПД 105

1.3.5 Незалежні провайдери БПД 113

1.3.6 Проведення правопросвітницьких заходів для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення першочергових спільних правових потреб у правовий спосіб; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України 116

[1.4] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною 138

1.4.2 Інноваційний портал ІТ-рішень 138

1.4.3 Удосконалення управління системою БПД 139

Розділ ІІ. Результативні показники діяльності 153

[2.1] Результативні показники діяльності Регіонального центру 153

[2.2] Результативні показники діяльності місцевих центрів 156

Розділ ІІІ Оплата послуг адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу 168

ВИСНОВОК: 171

ВСТУП

Чисельність населення Сумської області станом на 01.01.2021 року становить **1 081,4** тис. осіб.

На території Сумщини функціонують: Регіональний центр з надання безоплатної вторинної допомоги у Сумській області (далі – Регіональний центр) та 4 місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги у містах Конотопі, Охтирці, Сумах та Шостці, у складі яких діють 14 бюро правової допомоги.

ДІАГРАМА
динаміки кількості звернень громадян за правовою допомогою до місцевих центрів Сумщини у 2021 році в порівнянні з 2019 та 2020 роками

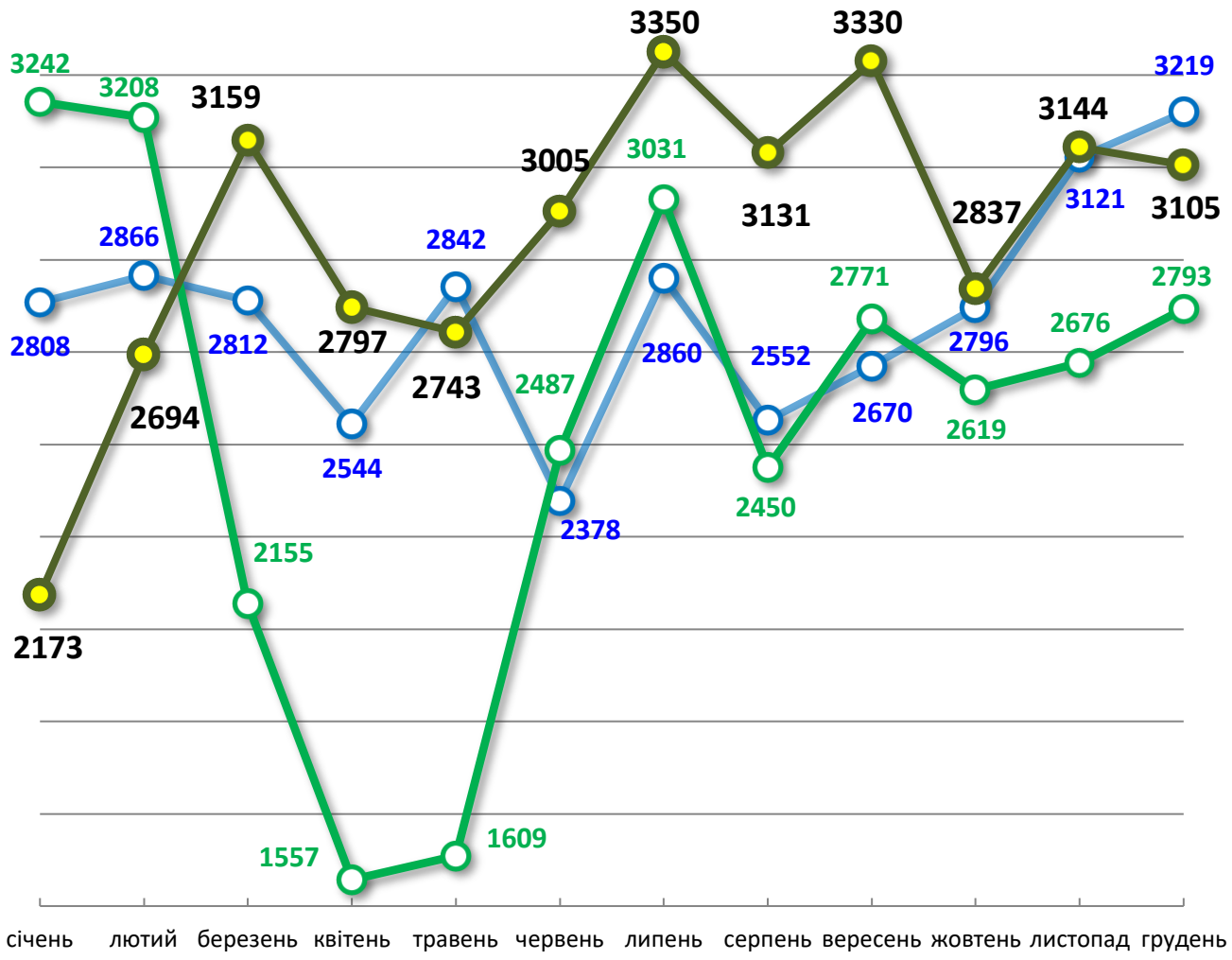

ДІАГРАМА
динаміки кількості звернень громадян за правовою допомогою до Конотопського МЦ у 2021 році у порівнянні з 2019 та 2020 роками

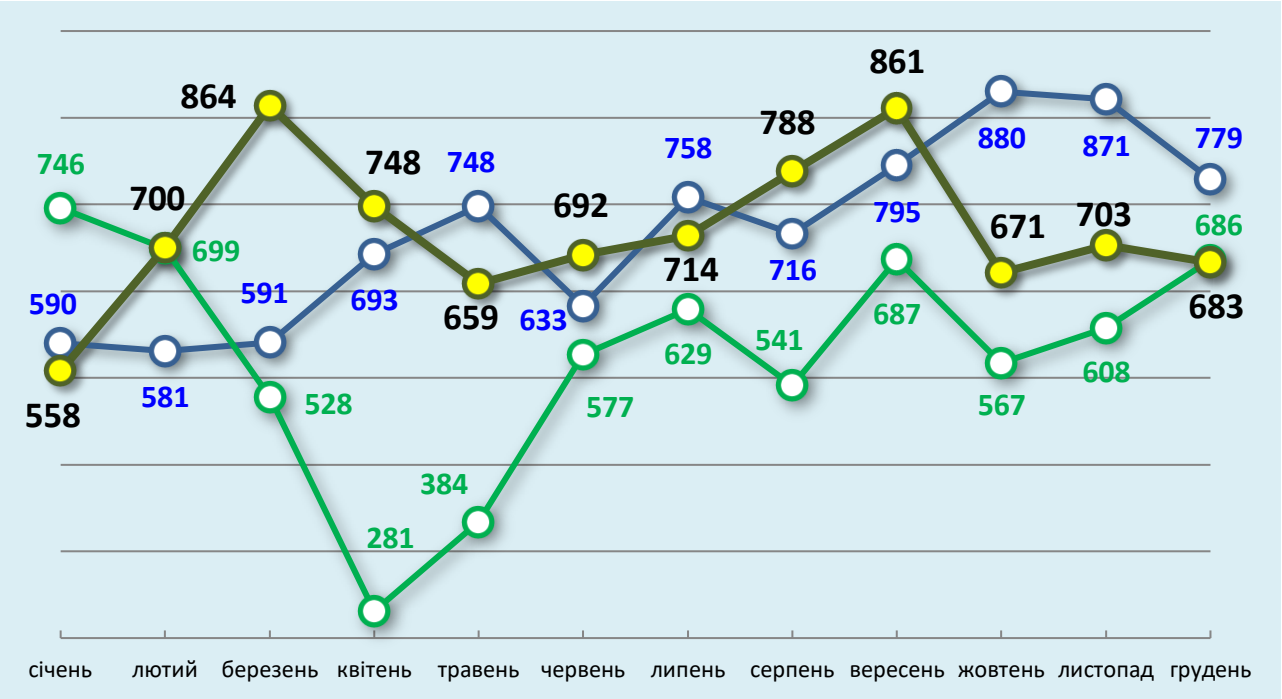

ДІАГРАМИ
динаміки зміни кількості звернень громадян за правовою допомогою до Охтирського МЦ у 2021 році у порівнянні з 2019 та 2020 роками

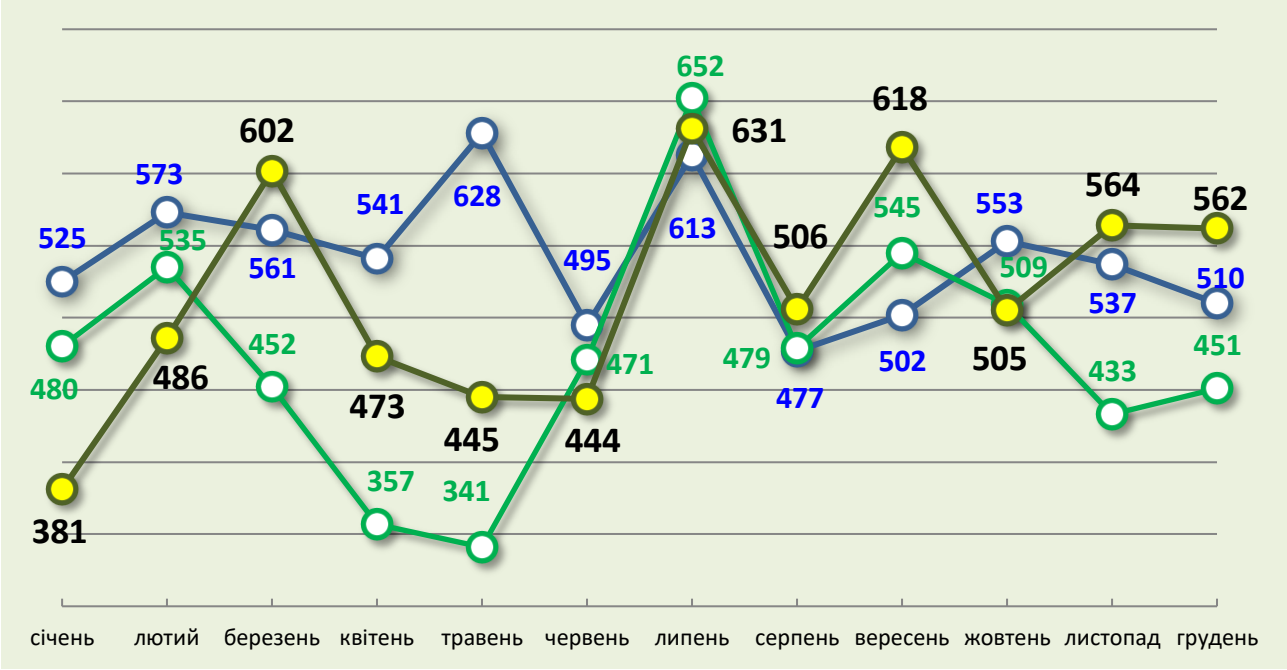

ДІАГРАМА
динаміки кількості звернень громадян за правовою допомогою до Сумського МЦ у 2021 році у порівнянні з 2019 та 2020 роками

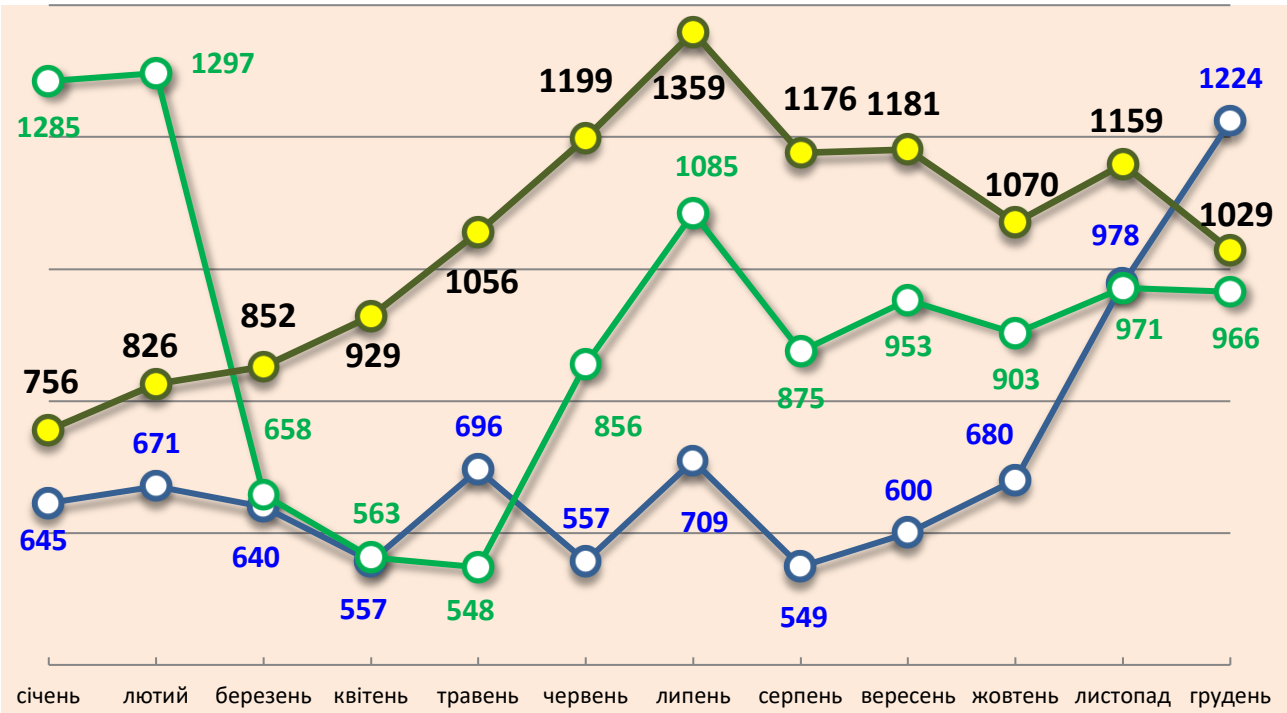

ДІАГРАМИ
динаміки зміни кількості звернень громадян за правовою допомогою до Шосткинського МЦ у 2021 році у порівнянні з 2019 та 2020 рокоми

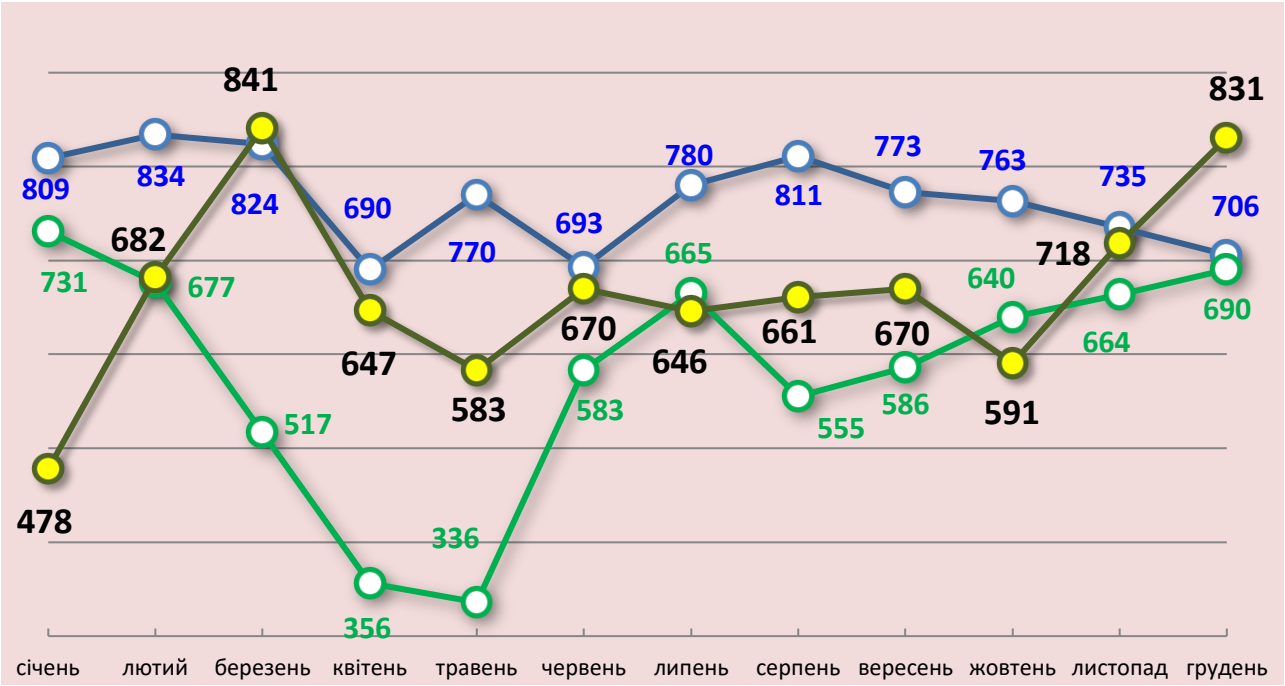

Мапа Сумської області
відповідно до наказу Координаційного центру від 01.02.2021 року №4
Шостка
Конотоп
Суми
Охтирка

Конотопський МЦ охоплює **13** територіальних громад :

	Конотопський МЦ	**94**	**нас. пункти**	**115 231**	**осіб**
1	Бочечківська	13	нас. пунктів	4 854	осіб
2	Дубов'язівська	33	нас. пункти	6 251	осіб
3	Конотопська	4	нас. пункти	90 285	особи
4	Попівська	44	нас. пункти	13 841	осіб
	Буринське БПД	**50**	**нас. пунктів**	**21 423**	**осіб**
5	Буринська	50	нас. пунктів	21 423	осіб
	Липоводолинське БПД	**68**	**нас. пунктів**	**17 000**	**осіб**
6	Липоводолинська	40	нас. пунктів	12 714	осіб
7	Синівська	28	нас. пунктів	4 286	осіб
	Недригайлівське БПД	**95**	**нас. пунктів**	**24 856**	**осіб**
8	Вільшанська	22	нас. пункти	5 653	осіб
9	Коровинська	20	нас. пунктів	5 536	осіб
10	Недригайлівська	53	нас. пункти	13 667	осіб
	Роменське БПД	**134**	**нас. пункти**	**66 525**	осіб
11	Андріяшівська	34	нас. пункти	3 973	осіб
12	Роменська	75	нас. пунктів	56 572	осіб
13	Хмелівська	25	нас. пунктів	5 980	осіб
	ВСЬОГО:	**441**	**нас. пункт**	**245 035**	осіб

(**21,83%** від загальної кількості населення Сумської області)

Охтирський МЦ охоплює **10** територіальних громад :

	Охтирський МЦ	**97**	**нас. пунктів**	**70 950**	**осіб**
1	Грунська	17	нас. пунктів	5 621	осіб
2	Комишанська	15	нас. пунктів	4 294	осіб
3	Охтирська	11	нас. пунктів	50 410	осіб
4	Чернеччинська	32	нас. пункти	10 549	особа
5	Чупахівська	22	нас. пункти	7 076	осіб
	Великописарівське БПД	**38**	**нас. пунктів**	**23 514**	**осіб**
6	Великописарівська	24	нас. пункти	16 072	осіб
7	Кириківська	14	нас. пунктів	7 442	осіб
	Лебединське БПД	**125**	**нас. пунктів**	**56 469**	**осіб**
8	Лебединська	125	нас. пунктів	56469	осіб
	Тростянецьке БПД	**50**	**нас. пунктів**	**40 366**	**осіб**
9	Боромлянська	12	нас. пунктів	6237	осіб
10	Тростянецька	38	нас. пунктів	34129	осіб
	ВСЬОГО:	**310**	**нас. пунктів**	**198 299**	осіб

(**17,66%** від загальної кількості населення Сумської області)

Сумський МЦ охоплює **17** територіальних громад :

	Сумський МЦ	**205**	**нас. пункти**	**359 733**	**осіб**
1	Бездрицька	4	нас. пунктів	4 164	особа
2	Верхньосироватська	10	нас. пункти	6 496	осіб
3	Миколаївська	26	нас. пункти	6 922	осіб
4	Миколаївська (смт)	42	нас. пункти	17 173	осіб
5	Нижньосироватська	5	нас. пункти	5 719	осіб
6	Річківська	17	нас. пункти	4 334	осіб
7	Садівська	33	нас. пункти	11 657	осіб
8	Степанівська	18	нас. пункти	11 600	осіб
9	Сумська	21	нас. пункти	279 620	осіб
10	Хотінська	14	нас. пункти	6 030	осіб
11	Юнаківська	15	нас. пункти	6 018	осіб
	Білопільське БПД	**67**	**нас. пунктів**	**33 180**	**осіб**
12	Білопільська	54	нас. пунктів	23 415	осіб
13	Ворожбянська	13	нас. пункти	9 765	осіб
	Краснопільське БПД	**53**	**нас. пунктів**	**30 036**	**осіб**
14	Краснопільська	43	нас. пунктів	26 335	осіб
15	Миропільська	10	нас. пункти	3 701	осіб
	Путивльське БПД	**93**	**нас. пунктів**	**25 923**	**осіб**
9	Новослобідська	37	нас. пункти	4 739	осіб
10	Путивльська	56	нас. пунктів	21 184	осіб
	ВСЬОГО:	**418**	**нас. пункт**	**448 872**	осіб

(**40,00%** від загальної кількості населення Сумської області)

Шосткинський МЦ охоплює **11** територіальних громад :

	Шосткинський МЦ	**38**	**нас. пунктів**	**104 360**	**осіб**
1	Шосткинська	38	нас. пунктів	104 360	осіб
	Глухівське БПД	**85**	**нас. пунктів**	**51 869**	**осіб**
2	Березівська	21	нас. пунктів	5216	особи
3	Глухівська	25	нас. пунктів	37324	осіб
4	Есманська	29	нас. пунктів	5065	осіб
5	Шалигинська	10	нас. пунктів	4264	осіб
	Кролевецьке БПД	**74**	**нас. пунктів**	**35 747**	**осіб**
6	Кролевецька	74	нас. пунктів	35747	осіб
	Середино-Будське БПД	**63**	**нас. пунктів**	**15 526**	**осіб**
7	Зноб-Новгородська	29	нас. пункти	4762	осіб
8	Середино-Будська	34	нас. пунктів	10764	осіб
	Ямпільське БПД	**61**	**нас. пункт**	**22 587**	осіб
9	Дружбівська	12	нас. пункти	5490	осіб
10	Свеська	17	нас. пунктів	8716	осіб
11	Ямпільська	32	нас. пунктів	8381	осіб
	ВСЬОГО:	**321**	**нас. пункт**	**230 089**	осіб

(**20,5 %** від загальної кількості населення Сумської області)

Відношення кількості населення по Конотопському МЦ у відсотках по Сумській області

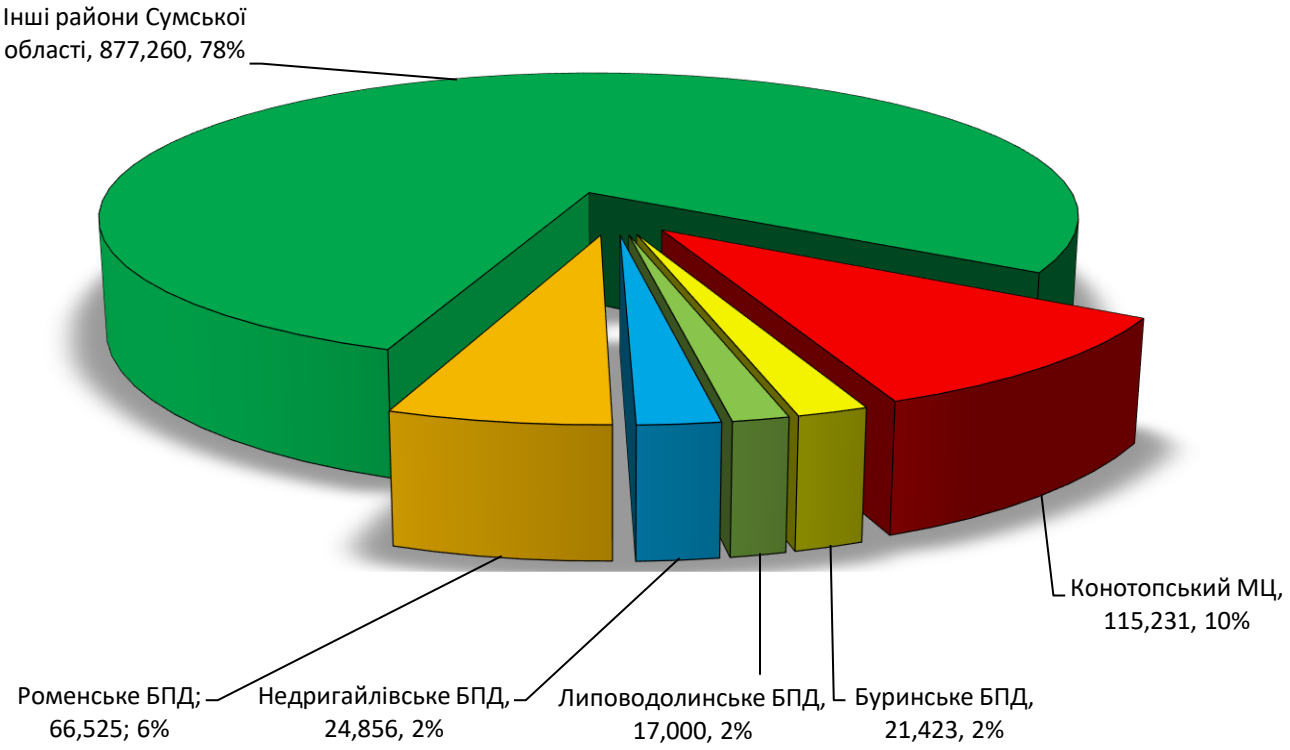

(**21,83%** від загальної кількості по Сумській області)

Відношення кількості населення по Конотопському МЦ

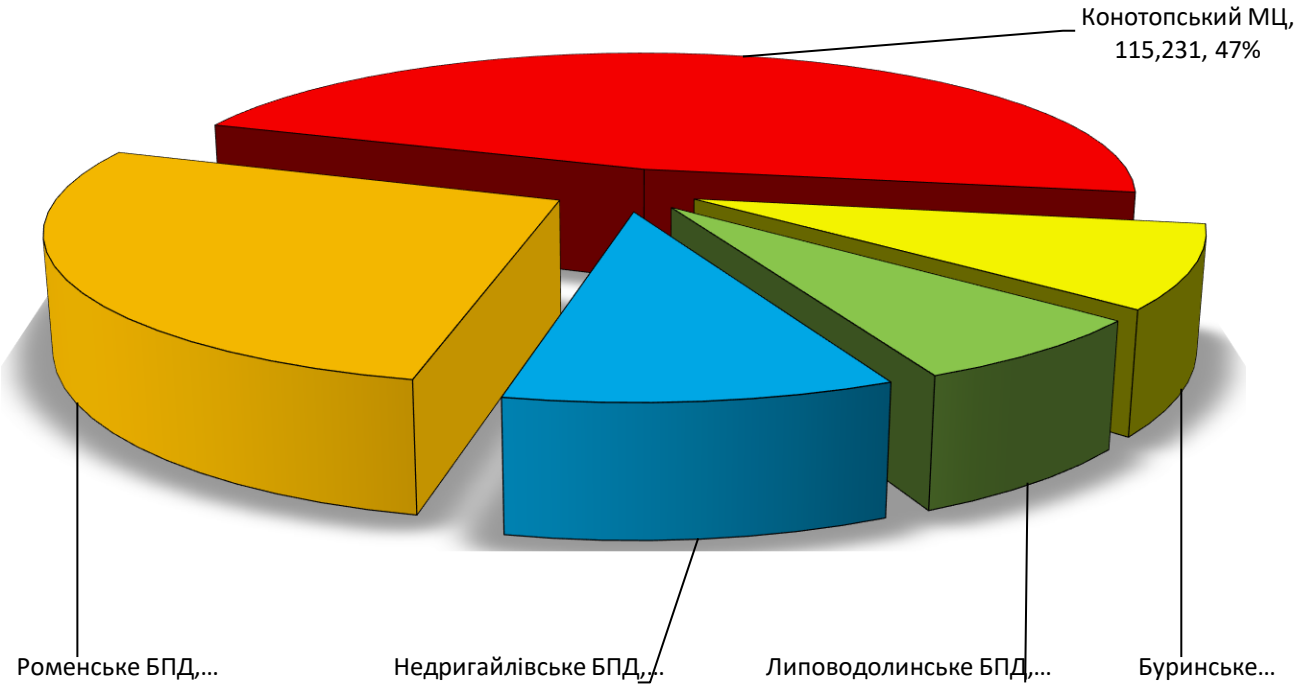

Відношення кількості населення по Охтирському МЦ у відсотках по Сумській області

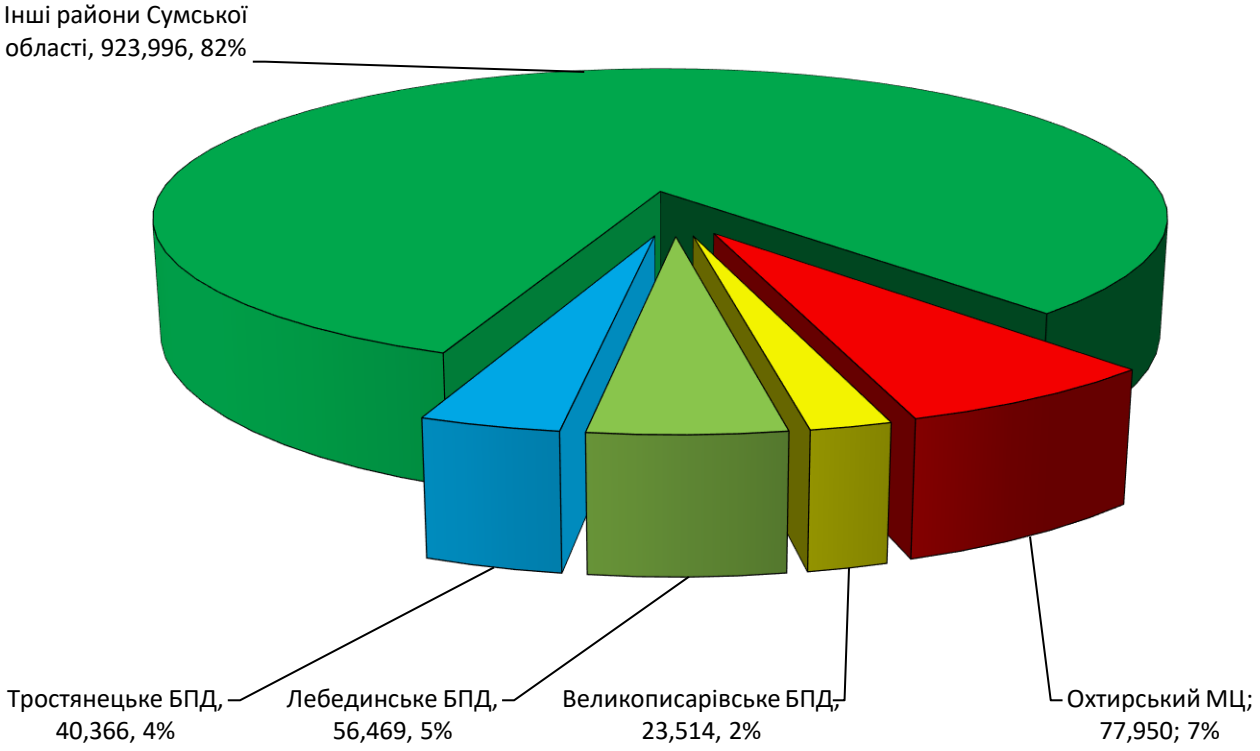

(**17,66 %** від загальної кількості по Сумській області)

Відношення кількості населення по Охтирському МЦ

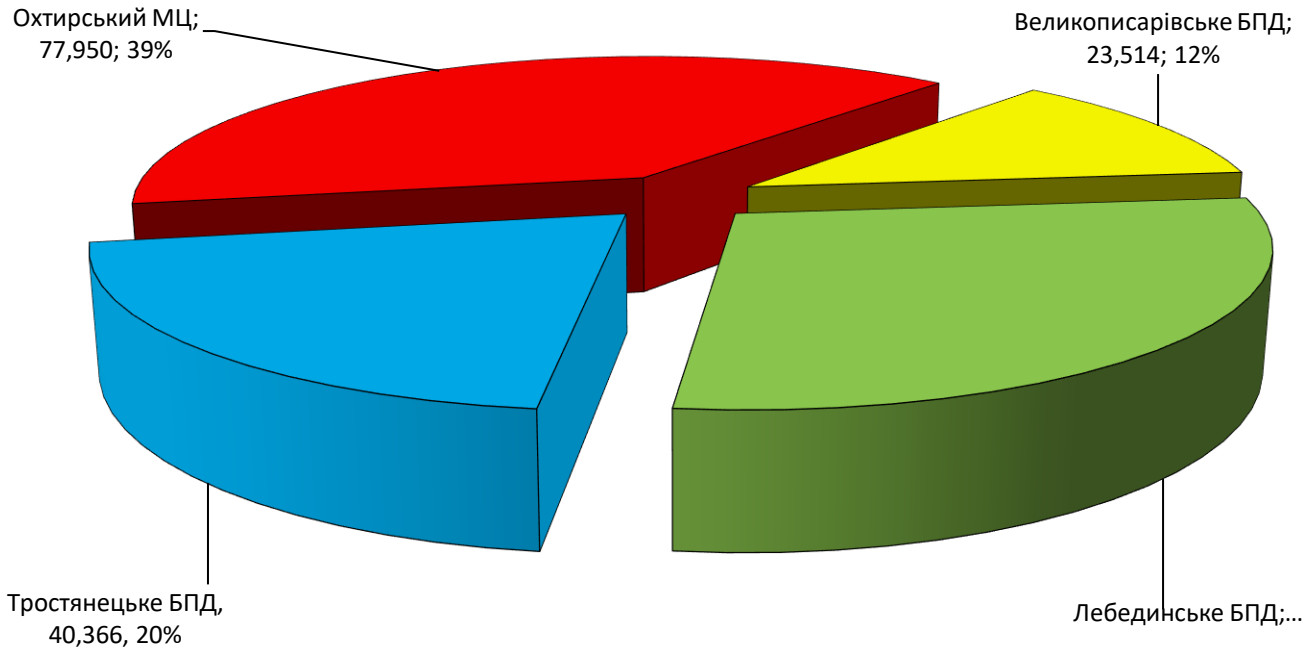

Співвідношення кількості населення по Сумському МЦ у відсотках по Сумській області

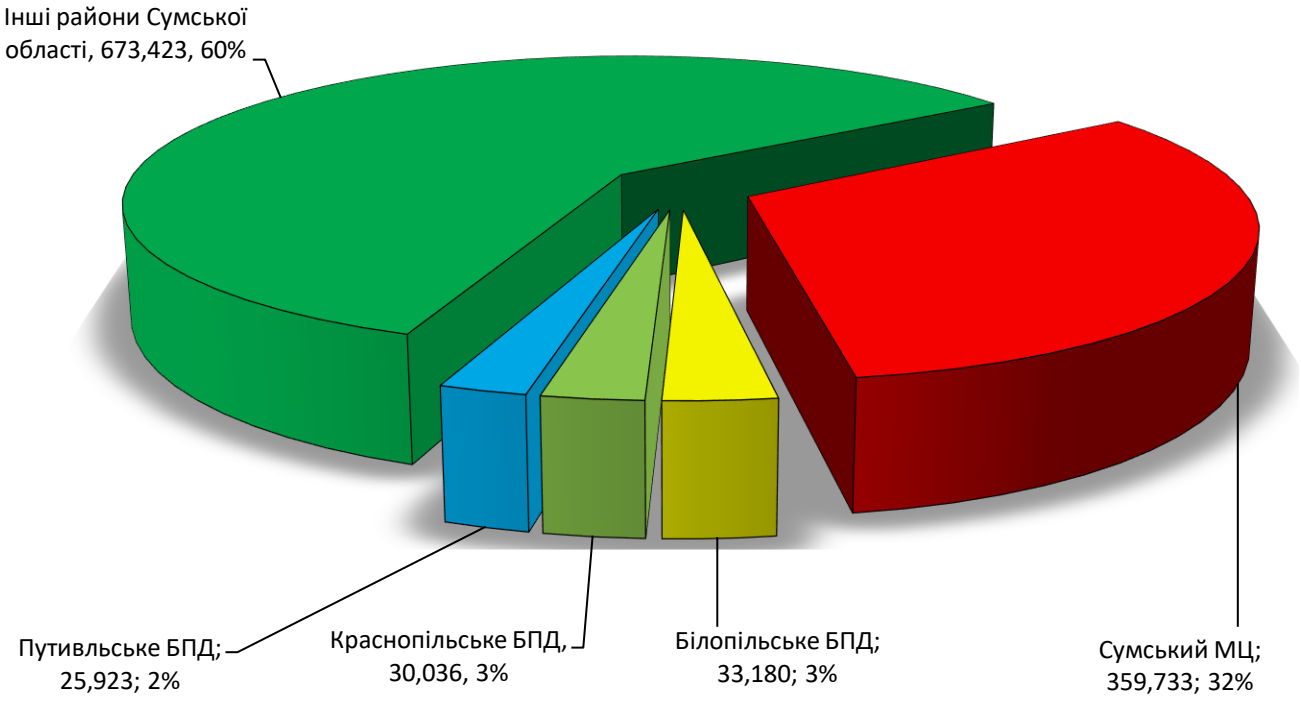

(**40,0%** від загальної кількості по Сумській області)

Співвідношення кількості населення по Сумському МЦ

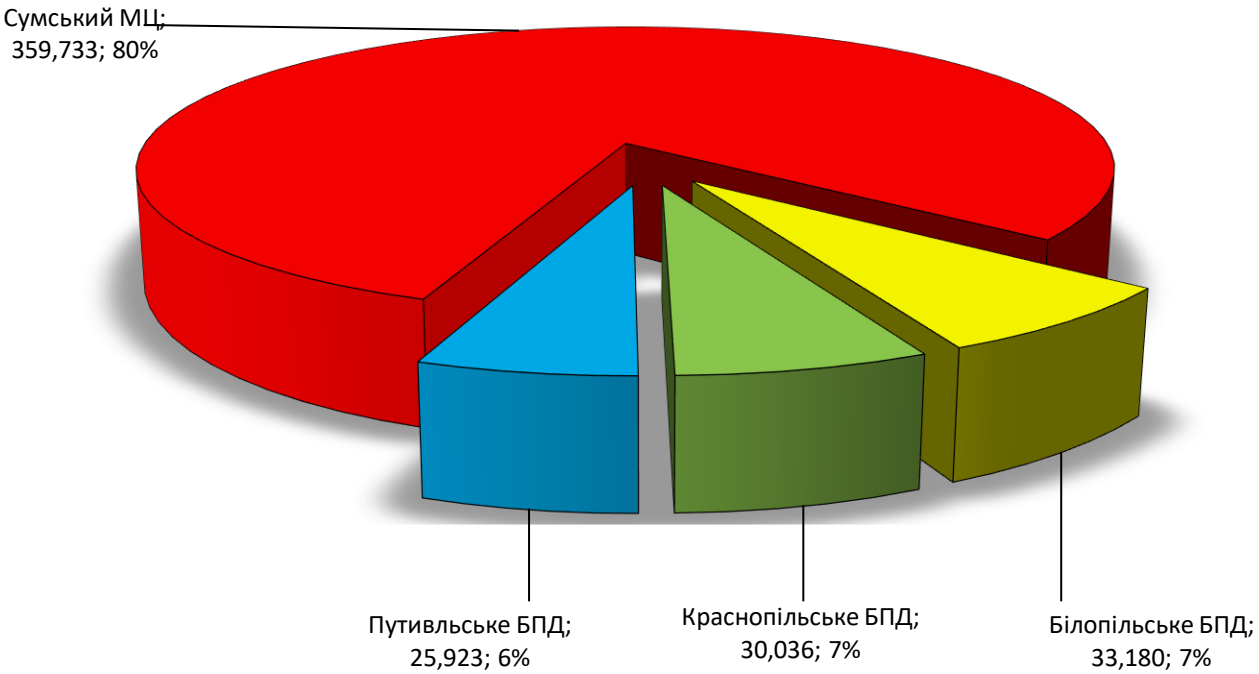

Співвідношення кількості населення по Шосткинському МЦ у відсотках по Сумській області

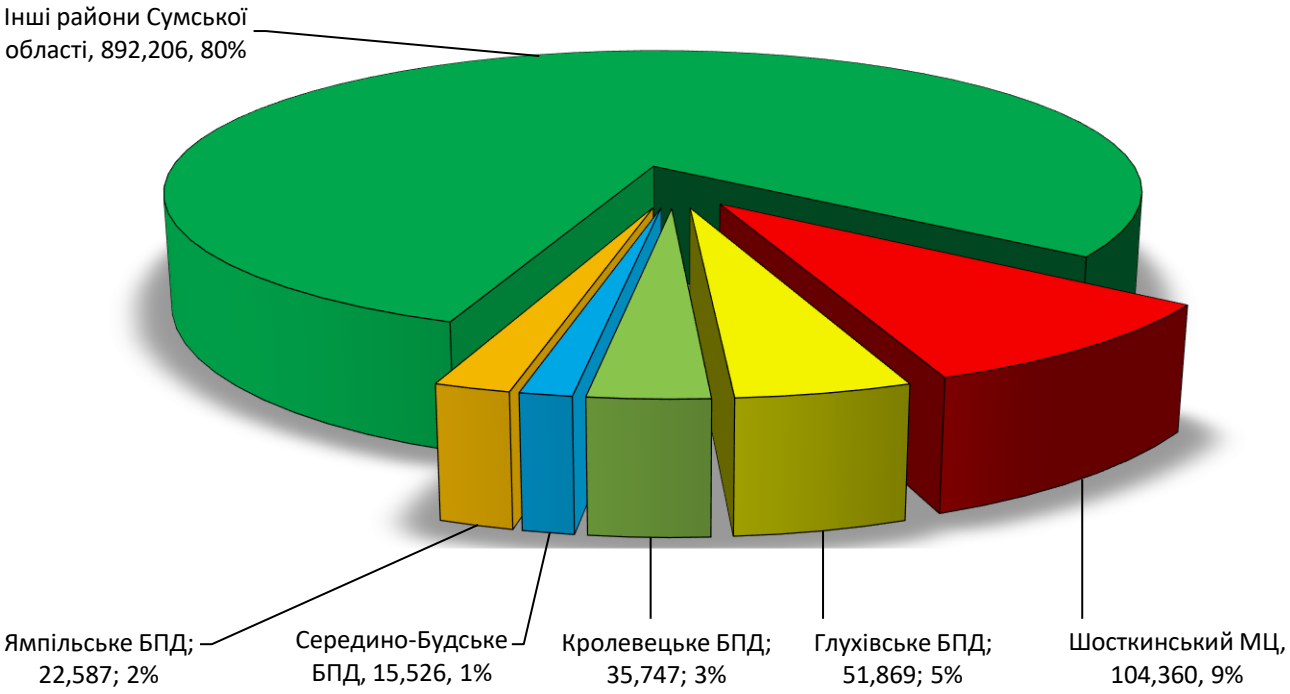

(**20,5 %** від загальної кількості по Сумській області)

Співвідношення кількості населення по Шосткинському МЦ

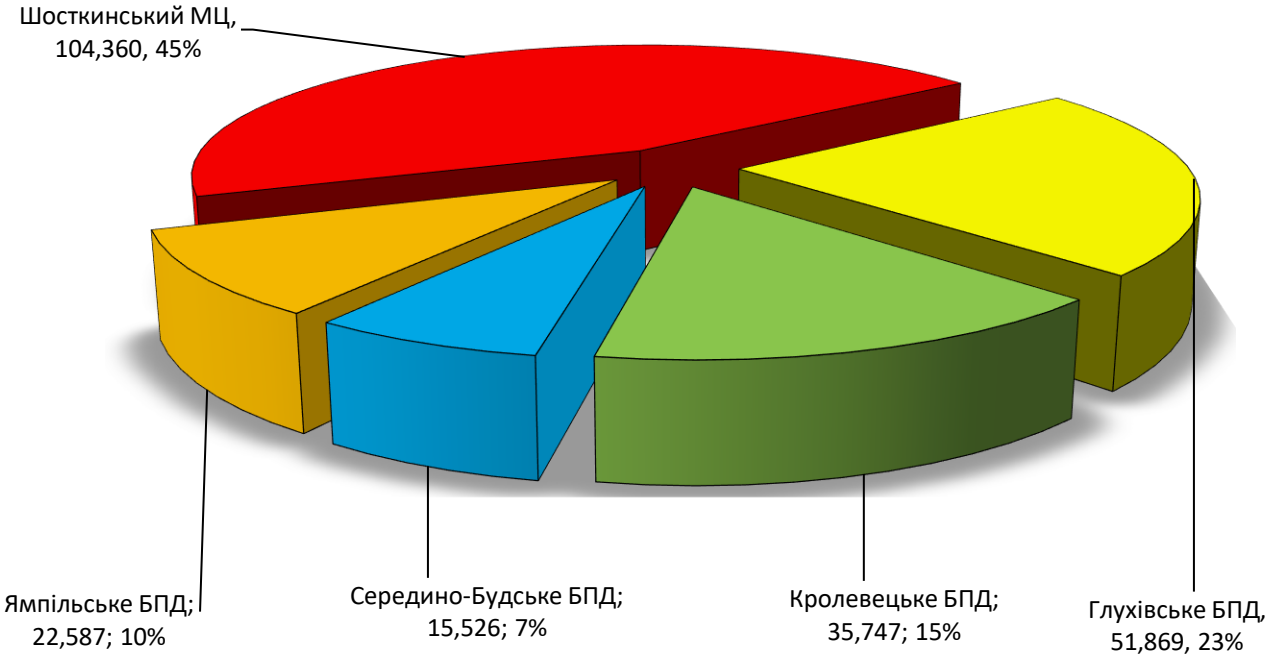

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

[1.1 Суб’єкти відповідного права мають рівний доступ до БПД

1.1.1 Ранній доступ та інклюзивність

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області (далі – Регіональний центр) та місцеві центри у 2021 році продовжували інформування щодо права громадян на рівний, а також ранній доступ до безоплатної правової допомоги.

Так, з метою обговорення проблемних питань, що можуть виникати при затриманні особи з порушенням норм національного законодавства та прав людини, на базі Регіонального центру відбулася міжвідомча робоча зустріч з представниками силових структур Сумщини.

Під час заходу учасники обговорили проблемні питання застосування на практиці постанови Кабінету Міністрів України Порядку інформування центрів про затримання та дотримання прав затриманих осіб.

Зокрема, участь у заході взяли представники Сумської обласної прокуратури, Управління дотримання прав людини, Управління патрульної поліції, Головного управління Національної поліції, Управління Державної міграційної служби, Військової служби правопорядку, Прикордонного загону.

На фото: учасники міжвідомчої робочої зустрічі на базі Регіонального центру, 09.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/dotrymannya-prav-zatrymanyh-osib-obgovoryly-fahivtsi-systemy-bpd-razom-iz-predstavnykamy-sylovyh-struktur-sumshhyny/

Одним із напрямків діяльності Регіонального центру є проведення навчань. Взаємодія фахівців центрів та представників Національної поліції відбувається на постійній основі. Фахівцем Регіонального центру Володимиром ЛЯЩЕВСЬКИМ проведено цикл навчань для поліціантів містах Суми, Охтирка, Тростянець та смт Велика Писарівка. Учасників заходів інформовано про внесення змін до Порядку сповіщення Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання осіб, повноваження та статус адвокатів.

На фото: під час зустрічі зі співробітниками ізоляторів тимчасового тримання в м. Охтирка, 09.12.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3FzxcXG

Важливим для правопросвітництва є охоплення та інформування такої специфічної категорії осіб, як засуджені.

Представники Регіонального центру та Конотопського місцевого центру відвідали засуджених у Роменській виправній колоні № 56 та інформували про правові можливості захисту їх прав під час відбування покарань.

На фото: керівництво Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та Валентина ВОЛОБУЄВА під час консультування засуджених у Роменській виправній колоні № 56, 11.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/32uRUd2

Моніторинговою групою у складі регіонального представника Уповноваженого ВРУ з прав людини в Сумській області Дмитра БОЙЧЕНКА, регіонального координатора взаємодії з громадськістю Марини ЄЖКУН, громадського монітора Валентини ВОЛІК та експерта Євгена СКРИПНИКА здійснено моніторинговий візит в рамках національного превентивного механізму до відділення поліції №1 (м. Білопілля) Сумського районного управління поліції ГУПН в Сумській області.

На фото: керівництво Конотопського МЦ Олександр МУХА та Валентина ВОЛІК взяли участь у засіданні «круглого столу» на тему «Взаємодія суб'єктів протидії домашньому насильству: проблемні питання та дієві шляхи їх вирішення», який відбувся на базі Конотопського районного відділу поліції, 30.11.2021, м. Конотоп
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/pcb.2100176570141024/2100176416807706

На фото: заступниця директора Конотопського МЦ Валентина ВОЛІК під час моніторингового візиту, 20.02.2021, м. Білопілля
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/a.521568254668538/1877698849055465/

Найяскравіші моменти надання правової допомоги жителям Сумщини та захисту їхніх прав змогли переглянути містяни під час фотовиставки, яку організували фахівці системи БПД разом з представниками Зарічного районного суду з нагоди 30-річчя Незалежності України.

Фахівці Регіонального та Сумського місцевого центру з надання БВПД, а також волонтери БПД спільно з працівниками Зарічного районного суду ініціювали проведення фотовиставки під відкритим небом.

На фото: фотовиставка та консультування громадян, 19.08.2021, м. Суми
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/z-nagody-30-richchya-nezalezhnosti-ukrayiny-v-sumah-organizuvaly-fotovystavku-j-ekspres-konsultuvannya-gromadyan/

Світлини, що були відібрані для заходу, демонстрували різні можливості отримати безоплатну правову допомогу.

Це прийом громадян у центрах та бюро правової допомоги, робота дистанційних та мобільних пунктів доступу, проведення правопросвітницьких заходів, надання юридичних консультацій операторами єдиного контакт-центру системи БПД, співпраця з партнерами тощо.

На фото – клієнти центрів та бюро правової допомоги різного віку, професій, соціального статусу. Це і діти, і учасники бойових дій, медичні працівники, молодь, люди похилого віку і т. д. Усі вони свого часу потребували вирішення правових питань, захисту порушених прав, отримання необхідної інформації, і допомогли їм у цьому юристи системи БПД Сумщини.

Працівники Зарічного районного суду, у свою чергу, продемонстрували під час фотовиставки яскраві моменти роботи судової системи, і це не лише судові засідання, а й пізнавальні екскурсії для школярів, просвітницька робота тощо.

Окрім цього біля приміщення суду юристи системи БПД організували консульт-пункт з можливістю отримати експрес-консультації. Локацію обрали вдалу, адже громадяни перед або після відвідання суду часто потребують додаткових консультації чи роз’яснень.

1.1.2 Спрощення доступу до БВПД

Фахівці Регіонального центру на постійній основі беруть участь у заходах, що проводяться структурними підрозділами обласної адміністрації, підвідомчими установами органів влади, територіальними громадами. Очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО в складі постійної комісії долучилася до засідання Обласної координаційної ради з питань сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми. Засідання відбулося за участі координаторки проектів ОБСЄ Надії КОНДИБІНОЇ.

Починаючи з 2014 року в Сумській області працює обласна координаційна рада з питань сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми, в яку входять всі суб’єкти взаємодії національного механізму перенаправлення потерпілих від торгівлі людьми. Проведено 22 її засідання. Також було організовано 23 засідання у форматі круглого столу, в яких взяли участь 895 жінок та 240 чоловіків.

На фото: засідання Обласної координаційної ради з питань сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми, 18.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4079285015485298

1.1.3 Розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid»

У 2021 року спеціалісти Регіонального та місцевих центрів продовжили роботу над наповненням та редагуванням статей довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid».

Зокрема, створено нові статті:

1	Переведення учнів між закладами освіти
2	Кредитна історія: організація, формування та обігу. Бюро кредитних історій
3	Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
4	Соціальне таксі
5	Поділ спадщини між спадкоємцями
6	Єдина база даних звітів про оцінку майна (оцінка online)

Також спеціалістами Регіонального та місцевих центрів були внесені правки до наступних статей:

1	Звільнення від відбування покарання. Допомога особам, які звільненні від відбування покарання
2	Багатодітна сім'я: підтвердження статусу та пільги
3	Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання та заміна невідбутої частини покарання більш м’яким

4	Правове регулювання діяльності мікрофінансових організацій в Україні
5	Захист прав споживачів кредитних послуг
6	Кредитний договір: порядок укладення, його зміна, розірвання та виконання
7	Стягнення неустойки за несвоєчасне повернення банківського вкладу
8	Збільшення банком розміру процентної ставки за користування кредитом в односторонньому порядку
9	Внесення змін до Державного земельного кадастру
10	Муніципальна няня та компенсація за послугу
11	Пільги, що надаються донорам крові та її компонентів
12	Порядок виконання рішень України про стягнення аліментів, якщо боржник постійно проживає за межами України
13	Державний контроль за використанням та охороною земель
14	Вчинення насильства в сім'ї
15	Арешт майна у кримінальному процесі та порядок скасування арешту

16	Звернення засуджених і порядок їх розгляду
17	Надання земельної ділянки для городництва
18	Умисне знищення або пошкодження майна
19	Виділення частки майна, що знаходиться у спільній сумісній власності, у разі смерті одного з подружжя
20	Особливості виплати заробітної плати особі, яка знаходиться на самоізоляції
21	Право земельного сервітуту
22	Порядок захисту прав споживачів при неналежному виконанні умов договору управителем багатоквартирного будинку
23	Порядок припинення газопостачання
24	Процедура виконання рішення суду де боржником є держава
25	Надання допомоги особам, звільненим з місць відбування покарання
26	Порядок та умови надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійно-технічної та вищої освіти
27	Право спільної часткової власності на земельну ділянку

28	Державна підтримка сімей, які усиновили дитину з числа дітей-сиріт або дітей позбавлених батьківського піклування
29	Позбавлення батьківських прав: підстави та порядок розгляду
30	Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві
31	Охорона спадкового майна
32	Притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі
33	Особливості укладання договорів на біржах, аукціонах та конкурсах
34	Поновлення строків позовної давності в цивільному судочинстві
35	Податкова знижка на навчання
36	Притягнення особи до адміністративної відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого
37	Приватизація гаражу в гаражному кооперативі
38	Порядок проставлення апостиля
39	Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією

40	Порядок видачі ветеринарних документів
41	Розірвання шлюбу із засудженою особою
42	Стягнення аліментів на повнолітніх дочку, сина, які продовжують навчання
43	Мораторій на нарахування пені та штрафів за кредитними зобов’язаннями ВПО
44	Виділення земельної ділянки для ведення фермерського господарства
45	Порядок виправлення помилки у правовстановлюючому документі
46	Виправлення помилок у державному акті на землю
47	Реєстрація права власності на земельну ділянку
48	Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого
49	Примусове виконання судових рішень і рішень інших органів
50	Надання земельної ділянки для городництва
51	Встановлення факту смерті на тимчасово окупованих територіях

52	Сторона обвинувачення в кримінальному провадженні
53	Право на отримання дозволу на зброю
54	Порядок надання письмової згоди живого донора або з тіла померлої особи на вилучення анатомічних матеріалів
55	Порядок організації голосування виборців за місцем перебування
56	Взяття на соціальний квартирний облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування
57	Припинення приватної нотаріальної діяльності
58	Порядок виплати допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім’ях
59	Виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності працівника поліції
60	Порядок залучення захисника в кримінальному провадженні
61	Повідомлення про підозру
62	Адміністративні комісії, розгляд справ та порядок оскарження постанови про адміністративне правопорушення
63	Звільнення керівника підприємства

64	Фізичний або психічний примус як обставина, що виключає злочинність діяння
65	Порядок в`їзду та виїзду дітей до 16 років на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях
66	Мораторій на перевірки суб`єків господарювання
67	Дії особи, якій стало відомо про вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією
68	Довідка про склад сім’ї або зареєстрованих у житловому
69	Отримання пенсії за довіреністю
70	Строки військової служби та звільнення з військової служби
71	Правила створення та порядок реєстрації пасік
72	Допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження
73	Порядок надання екстренної, первинної, вторинної медичної допомоги у місцях позбавлення волі
74	Переведення дачного (садового) будинку в жилий та реєстрація місця проживання в ньому
75	Порядок проставлення апостиля

76	Порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади
77	Найменування та ознаки належності до Національної поліції та відповідальність за їх незаконне використання
78	Застосування працівниками поліції технічних засобів для відеофіксації та порядок отримання доступу до відеофайлів
79	Порядок монетизації пільг
80	Правова охорона географічних зазначень
81	Приватизація земельних ділянок, які перебувають у користуванні громадян
82	Вчинення насильства в сім'ї
83	Лікарська таємниця: поняття, порядок розголошення, відповідальність
84	Єдина база даних звітів про оцінку майна (оцінка online
85	Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування
86	Керування транспортними засобами в нетверезому стані
87	Штатний розпис. Виведення поза штат працівників

88	Земельні ділянки житлово-будівельних (житлових) і гаражно-будівельних кооперативів
89	Оскарження незаконних дій/бездіяльності працівника поліції
90	Обов'язок повнолітніх дочки, сина утримувати батьків та його виконання
91	Порядок державної реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі
92	Безоплатна передача нереалізованого конфіскованого майна
93	Порядок повернення застави у кримінальному провадженні
94	Порядок використання цивільних повітряних дронів (безпілотників)
95	Землі оборони
96	Порядок призначення та виплати пенсії
97	Індексація нормативно-грошової оцінки земель
98	Заявник як учасник кримінального провадження

1.1.4 БПД-онлайн

На лінію контактного центру надійшло **84 015** дзвінки, з них:

64 252	з приводу консультацій та роз'яснень з правових питань		
з них:	спадкового	**2877**	звернення
	сімейного	**4409**	звернень
	соціального забезпечення	**470**	звернень
	трудового	**4515**	звернення
	житлового	**2361**	звернень
	пенсійного	**1066**	звернень
	цивільного	**24384**	звернень
	цивільний процес	**186**	звернень
	земельного	**2418**	звернень
	адміністративного	**13651**	звернень
	адміністративних правопорушень	**254**	звернення
	виконання судових рішень	**568**	звернень
	податкового	**482**	звернення
	кримінального	**4463**	звернень
	кримінальний процес	**150**	звернень
	виборче	**1**	звернення
	адміністративний процес	**191**	звернення
	з інших питань	**1574**	звернення
	з неправових питань	**232**	звернень
16 466	за контактними даними місцевих центрів, бюро правової допомоги		
4 474	дзвінків було розірвано у зв'язку з технічними проблемами		

Розподіл питань,
з якими зверталися до контактного центру за категоріями

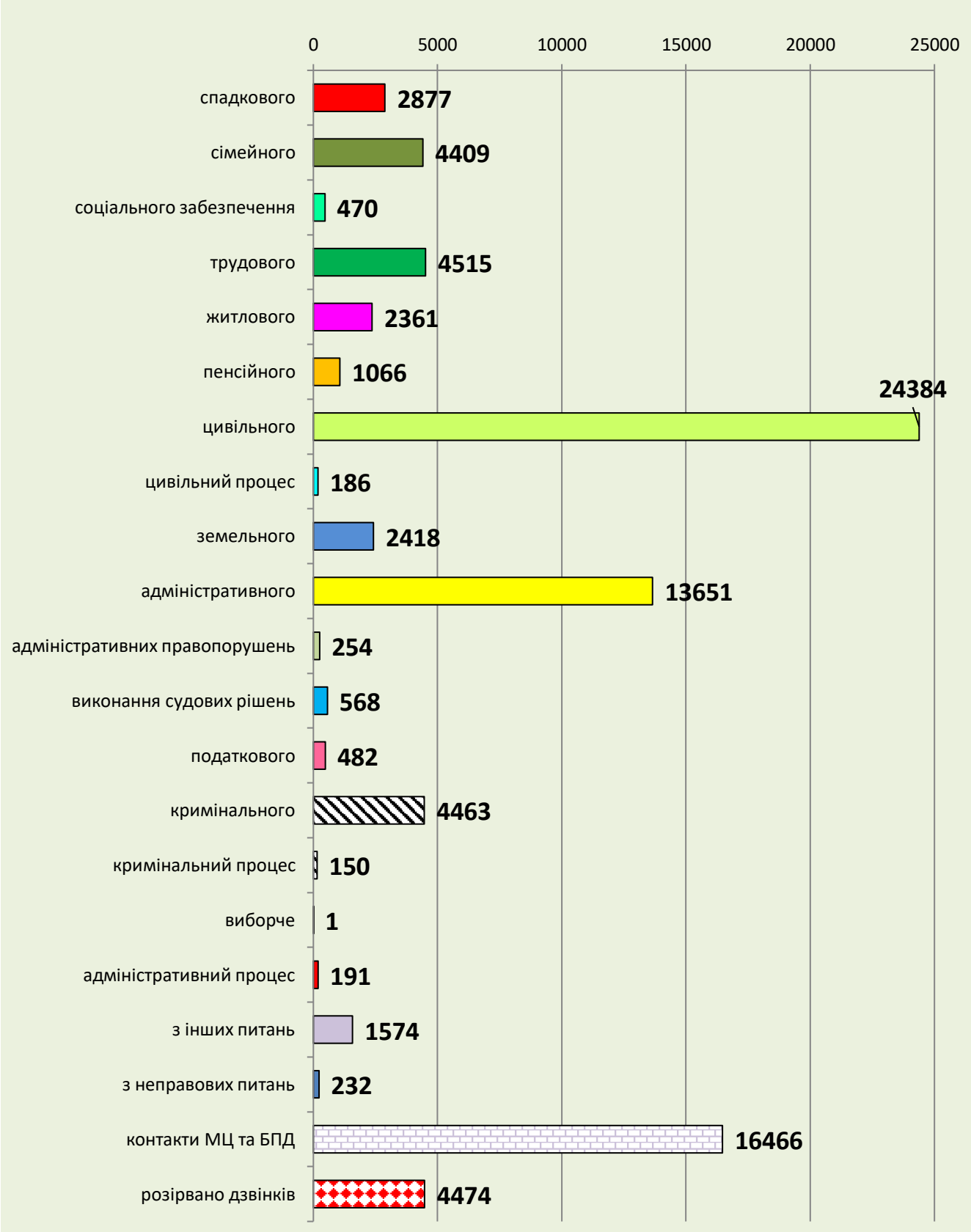

Контактний центр обслугував **81 259** клієнта з усіх областей України.

Вінницька	**7610**
Волинська	**3795**
Дніпропетровська	**14645**
Донецька	**4240**
Житомирська	**2755**
Закарпатська	**1159**
Запорізька	**2872**
Івано-Франківська	**2351**
Київська	**11211**
Кіровоградська	**2519**
Луганська	**1262**
Львівська	**3005**
Миколаївська	**2366**
Одеська	**3133**
Полтавська	**2793**
Рівненська	**990**
Сумська	**1996**
Тернопільська	**1089**
Харківська	**4050**
Херсонська	**1735**
Хмельницька	**1362**
Черкаська	**1943**
Чернівецька	**866**
Чернігівська	**1482**
АР Крим	**0**
Клієнтом не надано інформацію	**30**

Розподіл клієнтів, які були обслуговані контактним центром, по областям за період з 01.01.2021 до 31.12.2021

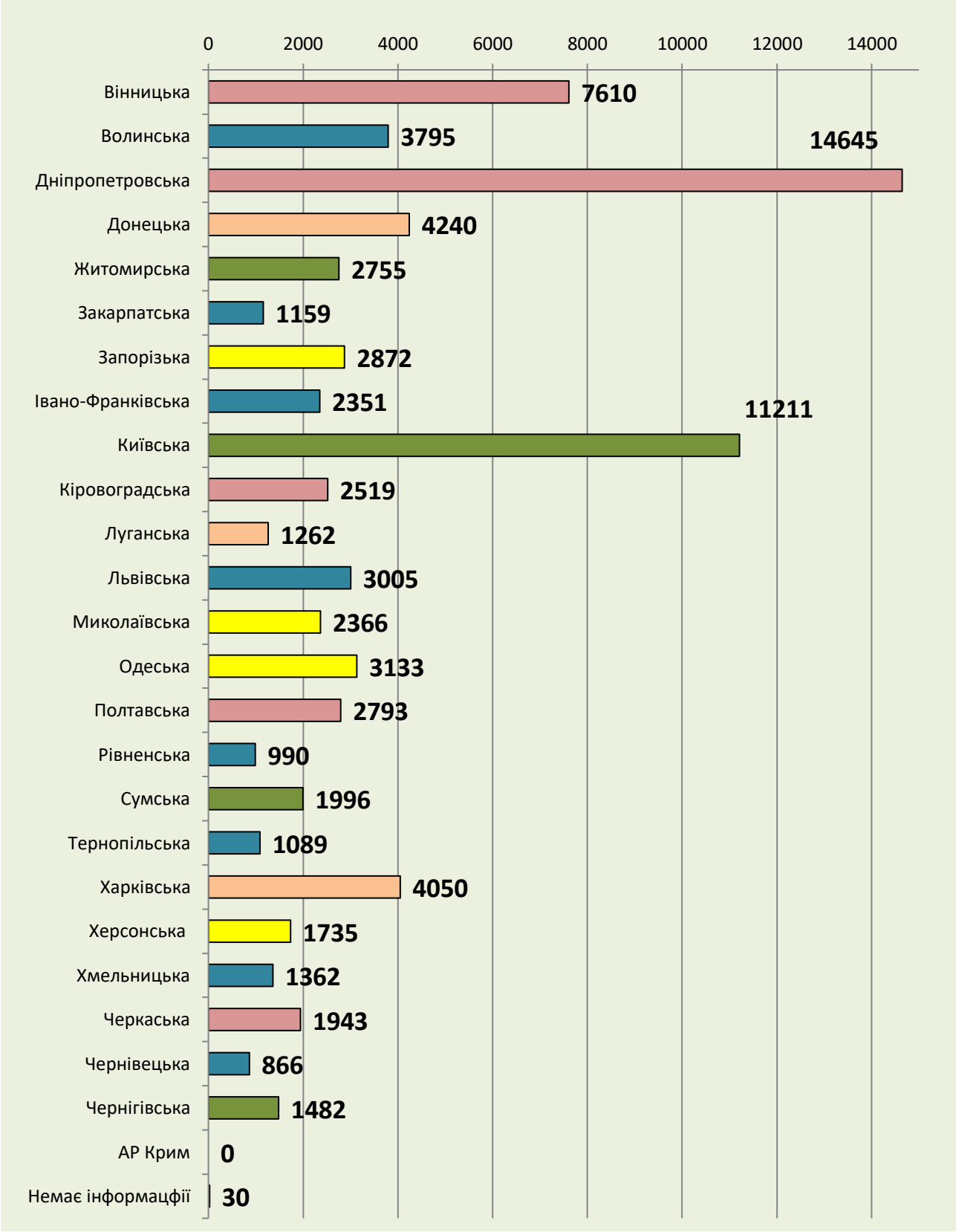

Найчастіше до контактного центру зверталися з наступними питаннями:

Розірвання шлюбу та стягнення аліментів
Зняття мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення
Порядок протидії домашнього насильства
Відсторонення від роботи
Карантинні обмеження і відповідальність за порушення карантину
Відчуження земельних ділянок
Звільнення з роботи з ініціативи роботодавця та працівника
Накладення арешту на майно
Виконання судових рішень
Оскарження постанови поліції

У процесі надання консультацій головні спеціалісти відділу використовують довідково-інформаційну платформу правових консультацій Wikilegalaid та інші відкриті джерела.

1.1.5 Механізм перенаправлення

Протягом 2021 року проводилася робота з налагодження зворотного зв'язку з партнерами щодо можливості перенаправлення клієнтів, що не є суб'єктами права на БВПД, для отримання ними вторинної правової допомоги.

Велася постійна робота з базою даних стейкхолдерів (електронна пошта, телефон) по видам правових послуг, що включає надання БПД і інших послуг та підтримання її в актуальному стані.

З партнерами проводилися онлайн-зустрічі, обговорення результатів співпраці та напрацювання нових підходів.

Одним з ключових напрямків діяльності Конотопського МЦ у 2021 році є інтеграція системи безоплатної правової допомоги в громади.

На фото: директор Конотопського МЦ Олександр МУХА із селищним головою Липоводолинської громади Володимиром ШТАНЬКОМ обговорили напрямки співпраці щодо організації роботи в новоствореному районі точок доступу до безоплатної правової допомоги, 12.01.2021, смт Липова Долина

Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/a.689751137850248/1848004945358189/

На фото: партнерська зустріч, юрист Краснопільського бюро правової допомоги Сумського МЦ Сергій КУЦЕРЕНКО спільно з учасниками круглого столу обговорює дієвий механізм захисту прав дітей, які опинилися по той бік закону або у складних життєвих обставинах, березень 2021 р., смт Краснопілля
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/vcnjMUN

1.1.6 Підвищення рівня правової культури населення, обізнаності осіб щодо можливості вирішення проблеми у правовий спосіб

У 2021 році Регіональний центр продовжив співпрацю із Сумською обласною організацією ФСТ «Спартак». На базі центру відбулося підписання угоди про співпрацю між очільницями установ Тетяни ПАВЛОВСЬКОЇ та Олени ДЕМЧЕНКО.

Серед основних напрямків співпраці є:

здійснення організаторської роботи по розвитку фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в трудових колективах
методологічна, організаційна та консультативна допомога з питань розвитку фізичної культури і спорту та проведення спортивних змагань всіх рівнів
проведення обласних спартакіад, інших спортивних змагань та оздоровчих заходів тощо

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та очільниця ФСТ «Спартак» Тетяна ПАВЛОВСЬКА під час підписання угоди про співпрацю, 25.01.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/prodovzhuyemo-spivpratsyu-iz-sumskoyu-oblasnoyu-organizatsiyeyu-fst-spartak/

Однією з умов, що сприяє підвищенню рівня правової культури населення, обізнаності осіб щодо можливості вирішення проблеми у правовий спосіб, є реалізація проєктів, просвітницьких заходів спільно з партнерами системи БПД.

Це дає можливість, використовуючи ресурси сторін, охопити якомога більше цільової аудиторії.

Так, у звітному періоді Регіональний центр започаткував новий проєкт спільно із Зарічним районним судом м. Суми «Правова допомога у суді».

Основним завданням проєкту є надання базових знань щодо завдань судової системи, принципів здійснення правосуддя, порядку розгляду справ та надання консультацій і роз'яснень відвідувачам, що будуть здійснюватися юристами системи БПД двічі на тиждень у приміщенні суду.

Окрім цього, сторони підписали меморандум про співпрацю.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та голова Зарічного районного суду Ганна ШЕЛЄХОВА під час підписання меморандуму про співпрацю, 27.05.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/na-sumshhyni-startuvav-novyj-proyekt-pravova-dopomoga-u-sudi/

Система безоплатної правової допомоги Сумщини розширює коло своїх партнерів.

Співпраця з ними дозволяє охопити правопросвітництвом широкі верстви населення, консолідувати спільні зусилля у правовому захисті громадян, популяризувати вирішення проблемних питань у правовий спосіб.

Сумська обласна рада професійних спілок – новий партнер системи безоплатної правової допомоги, акцент взаємодії з яким буде направлений на захист трудових прав громадян, підвищення їхньої правової освіти та свідомості.

Очільниці Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та Сумської обласної ради професійних спілок Тетяна ЄВДОКИМОВА 19 липня 2021 року підписали меморандум про співпрацю.

Це дає можливість сторонам обопільно здійснювати просвітницьку діяльність, поширювати інформацію серед працюючих громадян про послуги й сервіси центрів та бюро правової допомоги, захищати порушені права громадян.

На фото: очільниці Регіонального центру ОЛЕНА ДЕМЧЕНКО та Сумської обласної ради професійних спілок Тетяна ЄВДОКИМОВА під час підписання меморандуму про співпрацю, 19.07.2021

Детальніше за посиланням:

https://www.legalaid.gov.ua/novyny/sumska-oblasna-rada-profesijnyh-spilok-novyj-partner-systemy-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy/

Очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та голова ГО «Інститут трансформаційних рішень та медіації» Альона КАРШИЄВА з метою об'єднання зусиль та координації спільної діяльності на території Сумської області, для взаємодії у сфері розвитку інституту медіації, а також щодо заходів з підвищення професійного рівня та подальшого професійного розвитку правників, підвищення якості та ефективності надання безоплатної правової допомоги населенню міста та області через налагодження конструктивного діалогу громадськості з органами надання безоплатної правової допомоги та впровадження громадських ініціатив підписали меморандум про співпрацю.

На фото: очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та голова ГО «Інститут трансформаційних рішень та медіації» Альона КАРШИЄВА, 01.09.2021
Детальніше за посиланням:

https://www.legalaid.gov.ua/novyny/novi-partnery-systemy-bpd-sumshhyny-v-napryamku-mediatsiyi/

У межах реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та начальник Філії Державної установи «Центр пробації» в Сумській області Микола ГРИЧКОВСЬКИЙ підписали Меморандум про співпрацю.

Метою Меморандуму є створення сприятливих умов для забезпечення надання засудженим (щодо яких, за рішенням суду та відповідно до закону, застосовуються наглядові, соціально-виховні заходи) безоплатної правової допомоги, сприяння захисту їх прав шляхом посилення співпраці.

На фото: очільники установ Олена Демченко та Микола Гричковський під час підписання меморандуму про співпрацю, 15.12.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3ewmeqf

Активно співпрацюють фахівці системи БПД з юридичними клініками.

Так, у Сумах відбулася презентація результатів моніторингу юридичної клініки Сумського державного університету. Захід пройшов у змішаному оф-лайн та он-лайн форматі за участі членів правління Асоціації юридичних клінік України, керівників юрклінік, представників судів, громадських організацій, студентів.

До заходу в якості постійних партнерів юрклініки долучилися представники системи безоплатної правової допомоги Сумщини – заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА та заступниця директора Сумського місцевого центру з надання БВПД Наталія ШЕСТЕРНІНА.

За результатами моніторингу юридична клініка СумДУ отримала 63,65 відсотки, що відповідає стандартам якості.

На фото: презентація результатів моніторингу юридичної клініки Сумського державного університету, 17.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4071597562920710

Протягом 2021 року місцевими центрами розроблено **69** методичних рекомендацій для органів місцевого самоврядування щодо організації надання ними БПД; **27** проектів місцевих програм надання БПД та затверджено **16** місцевих програм з надання БПД. Проведено **171** заняття з елементами тренінгу для посадових осіб ОМС щодо організації надання ними БПД.

У 2021 році організовано **1524** виступи, інтерв'ю у засобах масової інформації: виступи на телебаченні; радіо; публікації у різних видах ЗМІ з питань висвітлення діяльності Регіонального та місцевих центрів, адвокатів системи БПД.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під час спілкування з журналістами телеканалу «ATV», 18.03.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.youtube.com/watch?v=DFiiRYbwvKA

На пресбрифінгу, що відбувся у Сумській обласній державній адміністрації, приуроченому до Дня БПД, виступила директорка Регіонального

центру Олена ДЕМЧЕНКО, яка розповіла про діяльність системи безоплатної правової допомоги на Сумщині, стан та перспективи розвитку.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під час брифінгу, присвяченому Дню БПД, 10.12.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3ENrGQU

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА під час інтерв’ю з журналістами телеканалу «СТС»

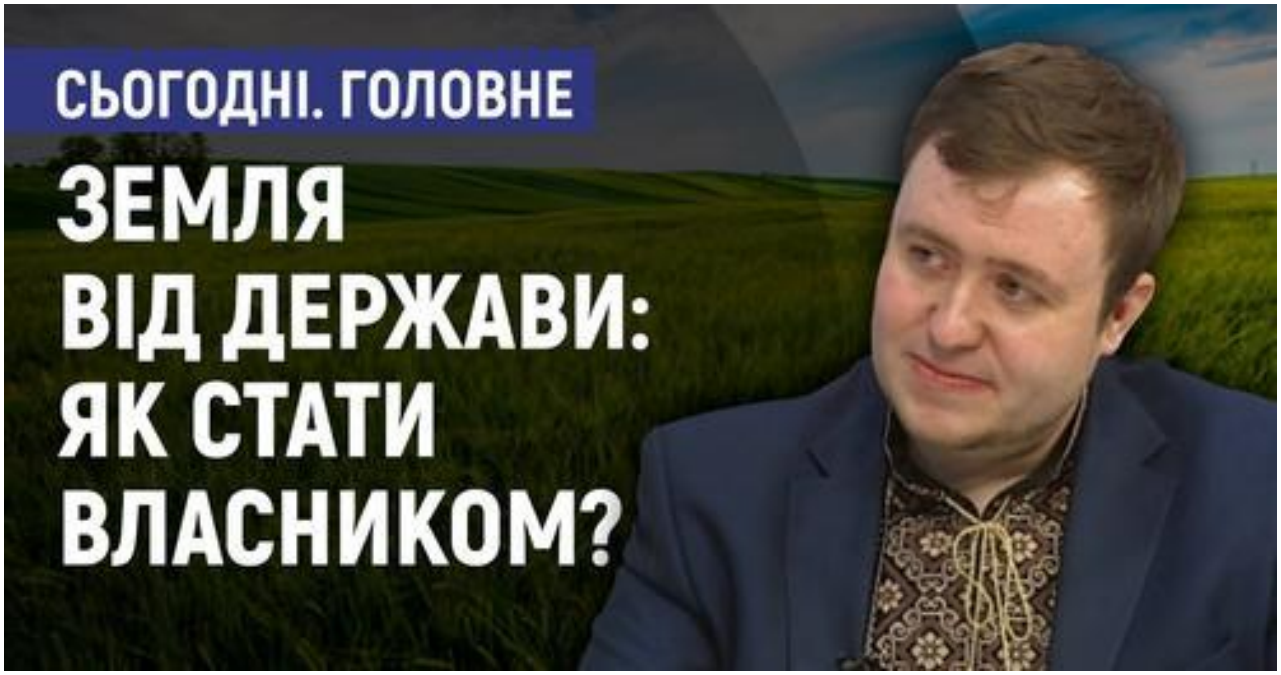

На фото: юрист Регіонального центру Ігор ШПАК у прямому ефірі телеканалу «Суспільне: Суми» надає роз’яснення щодо відкриття ринку землі

На фото: юрист Регіонального центру Ігор ШПАК під час інтерв’ю з журналістами ТРК «Україна»

На фото: юрист Регіонального центру Яна КРАВЕЦЬ під час запису передачі «Правова допомога» на телеканалі ATV

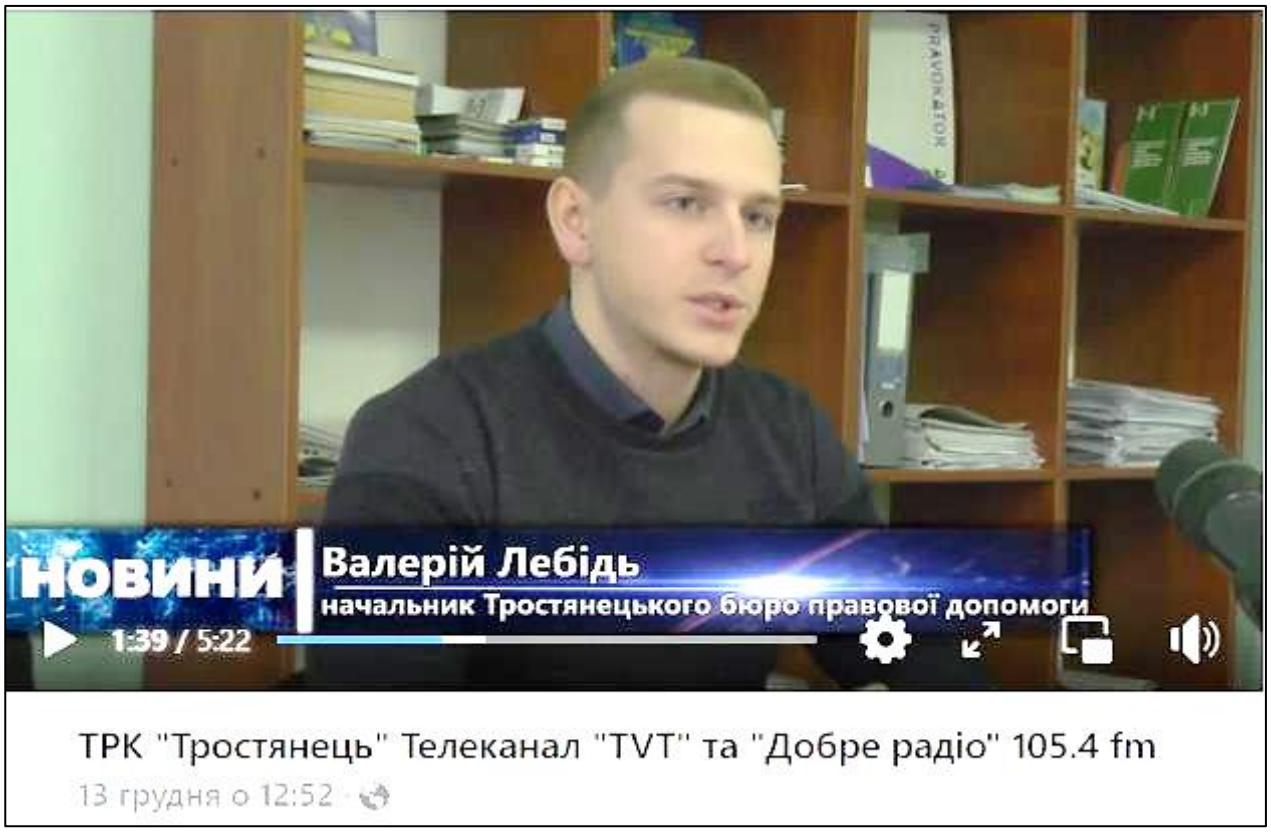

На фото: юрист Тростянецького бюро правової допомоги Охтирського МЦ Валерій ЛЕБІДЬ під час виступу про систему БПД
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2518072758323232

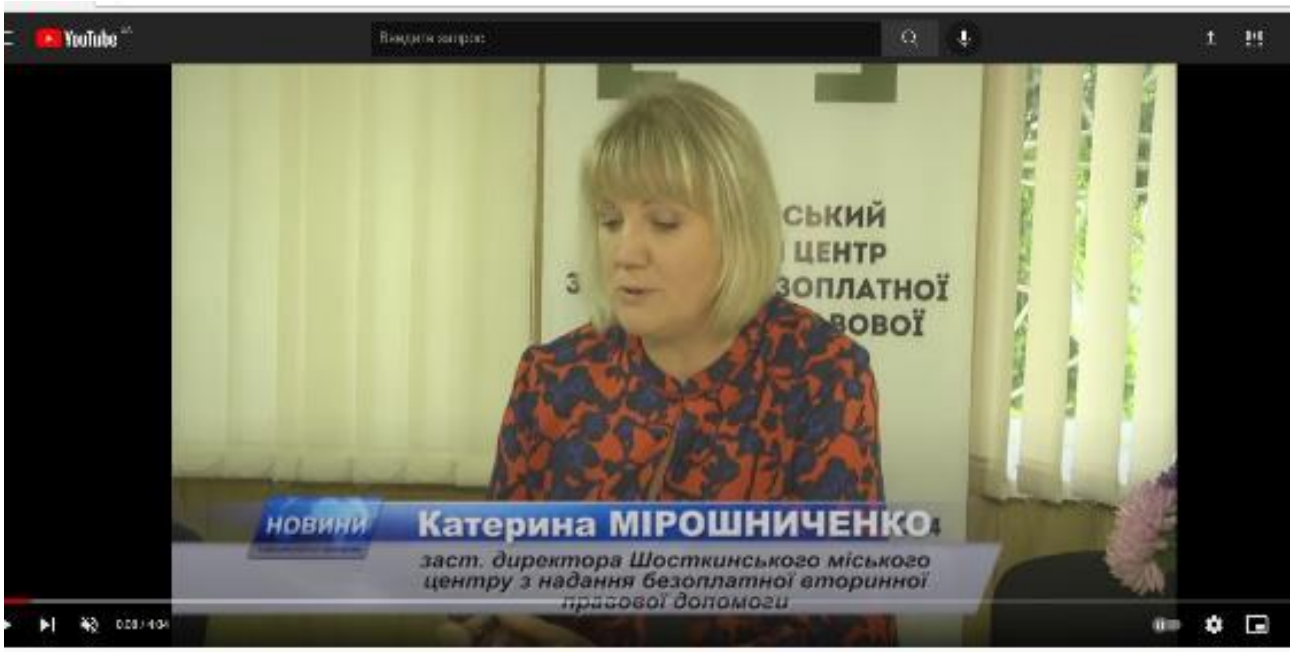

На фото: заступниця директора Шосткинського МЦ Катерина МІРОШНИЧЕНКО в ефірі ТРК «Акцент» розповідає про 5-річчя створення бюро правової допомоги, 31.08.2021, м. Шостка

Детальніше за посиланням:
https://www.youtube.com/watch?v=TZck4ksN7UY

На фото: директор Шосткинського МЦ Микола ГУДІМА в ефірі Телеком-Сервіс розповідає про діяльність місцевого центру в рамках відзначення Дня безоплатної правової допомоги, 10.12.2021, м. Шостка
Детальніше за посиланням:
https://www.youtube.com/watch?v=wvTiec0w5fg

На фото: юрист Регіонального центру Ігор Шпак під радіопередачі, присвяченій земельній реформі, 23.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3Db833A

На фото: подкаст Українське радіо Суми, юристки Сумського МЦ роз'яснюють конституційні права: право на освіту та право на охорону здоров'я, грудень 2021 р., м. Суми

Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/4YG4py9

На фото: заступниця директора Шосткинського місцевого центру Катерина МІРОШНИЧЕНКО в радіоефірі «Телеком-Сервіс» в рамках відзначення 10-річчя Закону України «Про безоплатну правову допомогу» розповідає про те, як працює система безоплатної правової допомоги, 01.06.2021, м. Шостка
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/113504330342529/photos/a.130475135312115/336835198009440/

2 № 24 ПРАПОР ПЕРЕМОГИ 10 червня 2021 року

ПРАВОВА ДОПОМОГА

Безоплатна правова допомога: 10 років на захисті прав громадян

Постійні читачі газети «Прапор перемоги» давно звикли до того, що на шпальтах видання чимала увага приділяється правовим консультаціям, якими охоче діляться фахівці Охтирського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Сьогодні ж пропонуємо ознайомимося з самою системою безоплатної вторинної правової допомоги, з тим, як і завдяки чому вона функціонує. І допоможе нам у цьому директорка Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області Олена ДЕМЧЕНКО, з якою ми поспілкувалися під час її відвідин Охтирки.

Розмова, яку, власне, присвячували 10-річчю надважливої для працівників системи БВПД події – 2 червня 2011 року, коли було ухвалено Закон України «Про безоплатну правову допомогу», вийшла далеко за її рамки. Бо ж Олена Миколаївна дуже цікавий співрозмовник та досвідчений фахівець своєї справи, якій є про що розповісти. До того ж, наша зустріч відбувалася не в кабінеті, а в одному з парків, то й розмова вийшла відвертішою. Як, приміром, було не поцікавитися, які посади вона раніше обіймала, де навчалася тощо. Та й узагалі, поближче дізнатися про людину, з якою свого часу неодноразово зустрічався на тих чи інших заходах та, як виявилося, навчався у вищих навчальних закладах в одні й ті ж роки.

- Олено Миколаївно, мені, як і багатьом державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування Сумщини, відоме як мінімум, ще одне місце роботи та посада, на якій Ви свого часу працювали - начальник Управління державної служби Головдержслужби України в Сумській області.

- Так, було це у 2007-2012 роках, і саме з неї за результатами конкурсу 11 жовтня 2012 року я перейшла на посаду директорки Сумського обласного центру з надання БВПД (з 2015 - Регіонального центру). До цього 2 роки працювала у цьому ж управлінні на посадах головного спеціаліста, завідувача сектору та заступника начальника.

- До переходу на державну службу ваше життя було пов'язане...

- ... З медициною та освітою. Трудову діяльність я розпочала у медичній службі УВС Сумської області на посаді фельдшера-лаборанта, а з серпня 1987 по червень 2005 року працювала викладачем, завідуючою навчальною частиною Сумського медичного коледжу.

- Судячи з цього, педагогічна освіта не є Вашою першою освітою?

- Так, спершу я закінчила Сумське медучилище, за тим – Сумський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Біологія та хімія». Значно пізніше отримала вищу освіту за спеціальністю «Державне управління» (Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України) та за спеціальністю «Право» (Сумський національний аграрний університет).

- А ще у Вас є наукове звання...

- Так, у 2008 році мені присуджено науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

- Отже, 2 червня виповнюється 10 років Закону України «Про безоплатну правову допомогу». Чому, на Вашу думку, суспільство потребує саме безоплатної правової допомоги?

- Стаття 59 Конституції України гарантує: «Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно...». Далеко не всі категорії громадян мають можливість скористатися приватними послугами правозахисників та юристів (наприклад, малозабезпечені особи, ветерани війни, внутрішньо переміщені особи і т.д.). Безоплатна правова допомога – важливий елемент справедливої та ефективної системи правосуддя, що базується на захисті прав людини та верховенстві права. Доступ до правосуддя в межах права на справедливий суд закріплено у статті 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. **Усі ми різні, але в правовому полі маємо бути рівні.**

- Ці питання й вирішує Закон України «Про безоплатну правову допомогу»?

- Так, Законом України «Про безоплатну правову допомогу» визначені зміст права на безоплатну правову допомогу та порядок його реалізації. Закон гарантує громадянам України, іноземцям, особам без громадянства, у тому числі біженцям або особам, які потребують додаткового захисту, можливість отримати в повному обсязі БПД, а також можливість певної категорії осіб отримати БВПД у випадках, що передбачені законодавством.

Для реалізації конституційного права українців на безоплатну правову допомогу з 2013 року функціонує система, фінансування якої здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Робота системи БПД спрямована на захист прав людини шляхом забезпечення рівного доступу до правової інформації та правосуддя, посилення правових можливостей та правової спроможності представників соціально вразливих груп, територіальних громад та спільнот.

10-річчя з дня ухвалення Закону України «Про безоплатну правову допомогу» для нас є знаковою подією. Експерти Ради Європи підтверджують, що на сьогодні система БПД в Україні належить до однієї з найбільш передових систем безоплатної правової допомоги серед усіх 47 країн-члена Ради Європи. Упевнена, попереду ще багато звершень, успішних прикладів захисту прав клієнтів, нових соціально важливих проєктів та здобутків.

- Про які досягнення ми можемо говорити сьогодні? Як, зокрема, жителі Сумщини забезпечені правовим захистом та якими інструментами вони послуговуються для рівного доступу до правосуддя?

- Нам є про що сказати й з чим звітувати перед громадянами, адже зроблено чимало в напрямку правового захисту населення. Але в цьому випадку, як на мене, красномовними будуть не слова, а цифри. Регіональним центром

з надання БВПД у Сумській області щомісяця видається не менше 250 доручень адвокатам для захисту прав громадян у кримінальних провадженнях (всього за 2021 рік їх було 1138). Цьогоріч на основі укладених контрактів ми співпрацюємо з 113 адвокатами області, які високоякісно виконують свою роботу, що підтверджується такими успіхами, як наявність виправдувальних вироків - 3 та закриття кримінальних проваджень (а саме: звільнення осіб від кримінальної відповідальності - 25), перекваліфікації злочинів - 11, зменшення обсягу обвинувачення - 7, призначення альтернативних та мінімальних покарань - 209.

Щодо кількості осіб, які вперше звернулися до місцевих центрів з надання БВПД на Сумщині, то цей показник становить 16 315 осіб тільки у 2020 році. А загальна кількість зареєстрованих звернень клієнтів за цей період становить 30 598 осіб.

З метою спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та задоволення потреб у правових послугах громадян, у тому числі соціально-вразливих суспільних груп, в області функціонує 94 дистанційні пункти доступу, зокрема, й в усіх міських/районних центрах зайнятості. Усього за 2020 рік до дистанційних пунктів звернулися 1128 осіб.

У 2020 році фахівцями місцевих центрів здійснено 349 виїздів мобільних консультаційних пунктів, під час яких надано правові послуги 1098 особам з питань сімейного, житлового, земельного законодавства, субсидій, допомоги сім'ям з дітьми, пенсійного забезпечення, зайнятості та працевлаштування тощо. Надано адресну правову допомогу 102 особам. **Ми цінуємо довіру наших клієнтів й дбаємо про якісне надання безоплатної правової допомоги.**

Також нашою «родзинкою» є те, що на базі Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області діє єдиний контакт-центр системи безоплатної правової допомоги, юристи якого за 2020 рік надали 71 220 консультацій громадянам, які телефонують з різних куточків України.

Ми завжди орієнтуємося на правові потреби громадян, розуміємо, які проблеми є на часі, і які виклики ставить перед нами сьогодення. Тож, саме на Сумщині розпочалася успішна реалізація багатьох ініціатив. Зокрема, це діяльність параюристів, навчання та пліднy співпраця з якими започаткував Сумський місцевий центр з надання БВПД ще у 2016 році; це і низка масштабних проєктів всеукраїнського рівня, які впроваджує Охтирський місцевий центр з надання БВПД спільно з Охтирським міським центром позашкільної освіти – Малою академією наук. Також це і важливі ініціативи Конотопського місцевого центру з надання БВПД, що стосуються питань захисту прав паліативних хворих; і результативні правоосвітні проєкти для підлітків Шосткинського місцевого центру з надання БВПД тощо. Окрім цього, ми дбаємо про своєчасну й систематичну поінформованість громадян з їхніми правами, новаціями в законодавстві, започаткувавши цикл передач на правову тематику на місцевому телебаченні.

- Тобто, просвітницька функція центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги є однією з пріоритетних?

- Так, звичайно. Постійно зростає кількість проведених нами правопросвітницьких заходів, а також кількість осіб, яких ми ними охопили. Зокрема, за минулий 2020 рік фахівці системи БПД України провели 16 456 заходів, охопивши понад 950 тис. осіб. Ми працюємо з різною цільовою аудиторією: від дітей, студентів, трудових колективів – до людей похилого віку. Залежно від цього обираємо формат заходу, його тематику, візуальні та роздаткові матеріали тощо.

- А карантинні заходи не стали цьому, та й узагалі, роботі центрів, на заваді?

- Навпаки, 2020-й рік став роком радикальних змін у сфері надання правових послуг. Були внесені корективи у роботу центрів та бюро правової допомоги, і загалом, система БПД успішно адаптувалася до нових умов у зв'язку з пандемією. Активніше почали використовуватися цифрові технології для надання правових послуг, розширено сервіси дистанційного надання правової інформації та роз'яснень із правових питань (розроблено мобільний застосунок «Безоплатна правова допомога», запроваджено чати у Telegram та Viber з автоматичним сервісом опрацювання всіх звернень тощо). І це далеко не всі ключові зміни, але головне, що всі вони направлені на розвиток якісної безоплатної правової допомоги в нашій країні. Значно більшу увагу ми зосередили на просвітницькій роботі в друкованих ЗМІ, соціальних мережах тощо.

- У фільмах нерідко можна бачити, як затриманий у якійсь справі каже, що він не буде говорити без адвоката. Чи не має це, випадково, стосунку до центрів з надання БВПД?

- Має, причому безпосереднє. З 1 січня 2013 року набрав чинності новий Кримінально-процесуальний кодекс, що не змінювався жодного разу за роки незалежності України. Відповідно до нього, захист затриманому у кримінальній справі мав надавати лише адвокат. І щойно утворені центри з надання БВПД якраз і стали тими інституціями, через які така допомога надається. Регіональний центр з цією метою укладає угоду з адвокатами, які проходять спеціальний відбір (вони внесені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу), а держава виплачує їм за це відповідну винагороду. Тобто, право на безкоштовного адвоката під час затримання, а для пільгових категорій громадян нерідко і під час кримінального провадження чи в суді, реалізується через центри з надання БВПД.

- А які соціально важливі проєкти наразі реалізуються системою БПД в територіальних громадах. На що вони спрямовані?

- За час моєї роботи в системі безоплатної правової допомоги відбулося насправді чимало змін. І про те, що система динамічно розвивається, розширюється та реагує на виклики сучасності свідчить чимало показників. Постійно відбуваються певні новації, реалізуються соціально важливі проєкти, розширюється коло осіб, які отримують право на безоплатну вторинну правову допомогу, запускаються нові сервіси і т.д.

Зокрема, на сьогодні в усіх регіонах реалізується проєкт «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», що неабияк допомагає землевласникам та орендарям отримати консультації та роз'яснення з тих чи інших питань в галузі земельного законодавства. Також по всій території України діє «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», яка дає шанс підліткам, що вчинили нетяжкі злочини й виконали всі умови Програми, бути звільненими від кримінальної відповідальності.

- Щодо категорії осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу: які з них додалися в останні роки?

- У 2020 році це право отримали викривачі корупції та особи, які претендують на статус осіб без громадянства, у 2018 році – постраждалі від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, а також всі без винятку діти і т.д.

- І, наостанок: що б Ви хотіли побажати читачам газети «Прапор перемоги»?

- Знайте та захищайте свої права разом з нами!

Спілкувався Борис ЧИКАЛО

КОРОНАВІРУС 2019-NCOV

Кабмін пом'якшив карантин

7 червня Кабінет Міністрів України схвалив зміни до постанови «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

Зокрема, оновлено вимоги до проведення та участі у масових заходах, а також деякі питання перетину кордону, виходячи з сьогоднішніх протиепідемічних умов та потреб реагування.

Що змінилось? Дозволено:

- проведення масових заходів без обмежень щодо кількості осіб за умови наявності у всіх учасників та організаторів заходу негативного результату тестування на COVID-19 або документу, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації;
- збільшено заповненість залів до 2/3 для відвідувачів масових заходів та кінотеатрів/театрів, які проводять діяльність без вимоги щодо наявності негативного результату тестування на COVID-19, або документу, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації.

Щодо перетину державного кордону іноземцями та особами без громадянства: необхідно мати страховий поліс та одну із наступних позицій:

- негативний результат тестування на COVID-19 методом ПЛР (не більше як за 72 години до перетину кордону);
- негативний результат експрес-тесту на визначення антигена коронавірусу SARS-CoV-2 (не більше як за 72 години до перетину кордону);
- документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації від COVID-19 вакцинами, включеними ВООЗ до переліку дозволених для використання у надзвичайних ситуаціях.

За матеріалами Урядового порталу

На фото: інтерв'ю директорки Регіонального центру Олени Демченко для газети «Прапор перемоги» з нагоди 10-річчя Закону України «Про безоплатну правову допомогу»

«ФАКТИ+програмиТБ» №22 НОВИНИ МІСТА П'ЯТНИЦЯ, 4 ЧЕРВНЯ 2021 РОКУ 9

ЮВІЛЕЙ

З НАГОДИ 10 РІЧНИЦІ ПІДПИСАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ» НА БАЗІ КОНОТОПСЬКОГО МІСЦЕВОГО ЦЕНТРУ З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ВІДБУВСЯ БРИФІНГ НА ТЕМУ: «ПРАВО НА БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ»

Система з надання безоплатної правової допомоги працює для того, щоб кожна людина мала можливість захистити свої права.

Безоплатна правова допомога — важливий елемент справедливої та ефективної системи правосуддя, що базується на захисті прав людини та верховенстві права. Доступ до правосуддя в межах права на справедливий суд закріплено у статті 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Безоплатна правова допомога – правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел. Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», існує первинна правова допомога та вторинна правова допомога.

Безоплатна первинна правова допомога (БППД) включає в себе такі види правових послуг: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім процесуальних); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної

документів процесуального характеру. Право на БВПД мають категорії осіб, які визначені Законом України «Про безоплатну правову допомогу» та іншими законами України.

Конотопський місцевий центр з надання БВПД, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України, територіально обслуговує 2 райони Сумської області – Конотопський район (в межах адміністративний центр - місто Конотоп та у складі територій Бочечківської сільської, Бурмінської міської, Дубов'язівської селищної, Конотопської міської, Попівської сільської громад), та Роменський район (з адміністративним центром у місті Ромни та та у складі територій Андріївської сільської, Вільшанської сільської, Коровинської сільської, Липоводолинської селищної, Недригайлівської селищної, Роменської міської, Сенківської сільської, Хмелівської сільської територіальних громад).

По всій Україні у 2020 році у 90% (510 118) випадків клієнти зверталися по правові консультації та роз'яснення, інші види безоплатної первинної правової допомоги.

Зокрема, 209 168 випадків надання консультацій, 299 728 — надання правової інформації, 20 480 — складення заяв та скарг; 1 865 — забез-

із 36 094 правовими питаннями, на які фахівці центру надали відповіді. Також були прийняті рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги у 4070 випадках, тобто адвокати або фахівці центру захищали права мешканців громад у суді. Фахівцями центру було проведено 2700 правопросвітницьких заходів, здійснено 846 мобільних виїздів у віддалені населені пункти, де було прийнято 2713 місцевих мешканців.

За статистикою Координаційного центру з надання правової допомоги найбільше звернень клієнтів до місцевих центрів із сімейних питань. Це 15% звернень. Актуальними також є питання цивільного, земельного та спадкового права. Крім того, питання клієнтів, стосувалися житлового, трудового, пенсійного та адміністративного права, соціального забезпечення, а також цивільних позовів і виконання судових рішень. Значно менше звернень із питань кримінального процесу та адміністративних правопорушень, кримінального та податкового права тощо.

Результати роботи центру з 2015 року:

Кількість клієнтів, які звернулися до місцевого центру: всього – 28342 (з 2015 року): за 2020 рік – 4784, за 5

Найбільше питань, які турбують мешканців громад, пов'язані із соціальним захистом, житловим та земельним правом.

Експерти Ради Європи підтверджують, що на сьогодні система БПД в Україні належить до однієї з найбільш передових систем безоплатної правової допомоги серед усіх 47 країн-членів Ради Європи. Нещ-

правової інформації та правосуддя, посилення правових можливостей і правової спроможності представників соціально вразливих груп, територіальних громад та спільнот – місія всієї системи безоплатної правової допомоги. Кожна людина Україні повинна знати та вміти використовувати всі правові інструменти для вирішення своїх життєвих питань, а також

З метою підвищення рівня правової культури населення на сайті Охтирської міської ради у розділі «Громадськості» продовжує свою роботу сторінка Охтирського МЦ «ПРАВОВА ДОПОМОГА», за допомогою якої юристи нашого центру мають змогу донести до мешканців міста та району правові засади захисту їх прав.

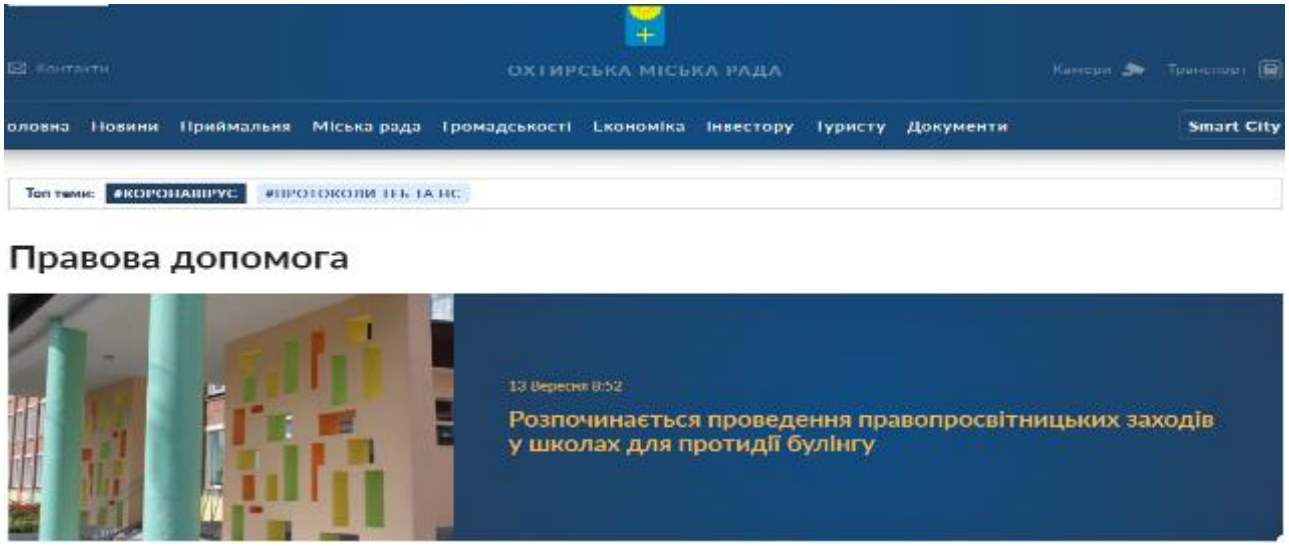

Детальніше за посиланням:
https://okhtyrkamr.gov.ua/безоплатна-правова-допомога/

Важливим кроком в масовому інформуванні громадян про можливість скористатися послугами системи БПД стало розміщення інформаційних плакатів «Безоплатна правова допомога» у приміщеннях всіх автостанцій Сумської області.

Автостанції – ті місця, де щодня перебуває значна кількість пасажирів. Тож розміщення інформаційних плакатів саме в цих приміщеннях сприяє широкому інформуванню громадськості. Згідно із домовленістю між Регіональним центром та ТОВ «Сумиоблавтотранс» інформаційні плакати «Безоплатна правова допомога» розміщенні на всіх автостанціях Сумської області.

На фото: фахівчиня Регіонального центру Олена ОМЕЛЬЧЕНКО під час розміщення інформаційних плакатів «Безоплатна правова допомога» в приміщенні автовокзалу в м. Суми, 29.01.2021

Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/scDWpX2

Наступним та ще одним важливим кроком стало розміщення банера «Безоплатна правова допомога» на вебсайтах закладів освіти Сумської області.

Впровадження даної ініціативи викликане потребами сьогодення. Адже під час проведення просвітницьких заходів у навчальних закладах фахівці центрів та бюро правової допомоги завжди наголошують, де можна отримати юридичну інформацію, які сервіси сприяють вирішенню правових питань, які категорії громадян мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги і т.д.

Саме розміщення банера «Безоплатна правова допомога» на вебсайтах закладів освіти сприяє швидкому та зручному пошуку необхідної інформації для всіх учасників начального процесу – школярів, учителів, батьків.

Натиснувши на банер, відвідувачі автоматично переходять на сайт системи безоплатної правової допомоги в Україні.

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pravova-dopomoga-v-odyn-klik-na-sajtah-zakladiv-osvity-sumskoyi-oblasti/

Шосткинський МЦ тісно співпрацює з органами місцевого самоврядування в напрямку прийняття програм безоплатної правової допомоги та здійснення заходів щодо їхньої реалізації.

Продовжуючи добру практику співпраці з Кролевецькою міською радою, у межах Програми правової освіти мешканців Кролевецької міської територіальної громади розроблені наліпки з логотипом БПД, виготовлено та розміщено тематичний постер «Гендерні стереотипи обмежують. Жінки та чоловіки мають рівні права і можливості».

На фото: наліпки з логотипом БПД, розроблені у межах виконання Програми безоплатної правової допомоги населенню Кролевецької міської ради на 2020-2022 роки, м. Кролевець
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/shostka.tsentr/posts/3949599891752166

На фото: тематичний постер «Гендерні стереотипи обмежують. Жінки та чоловіки мають рівні права і можливості», м. Кролевець
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/shostka.tsentr/posts/4035264616519026

На фото: на виконання заходів реалізації проєкту «Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство України» в центрі м. Кролевець розміщений тематичний білборд «Земельна реформа», 12.05.2021, м. Кролевець
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/shostka.tsentr/posts/4179901668721986

Розміщення соціальної реклами стало одним із ключів популяризації правових знань, інформування громадян щодо належних прав та порядку їх реалізації, способів правового захисту.

На фото: Інформаційна кампанія з протидії булінгу в місті Суми, листопад 2021 р.
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/tUWCxVz

1.1.7 Розвиток структур системи надання БПД відповідно до потреб громади у зв'язку з децентралізацією

Без підвищення правової освіти кожної людини окремо неможливо формувати високий рівень правової культури суспільства в цілому та розвивати інституції громадянського суспільства, які формують «соціальний капітал» та виступають гарантом непорушності особистих прав громадян.

Розвиток партнерських мереж, взаємодії з органами місцевого самоврядування, визначення конкретних першочергових спільних правових потреб територіальних громад, сприяння у вирішенні проблемних питань у роботі місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги – такий спектр завдань на постійній основі здійснює керівництво системи БПД в регіоні.

Очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО провела низку зустрічей з посадовцями місцевих органів влади. Зокрема, зустрілася з міським головою Путивльської ТГ Констянтином ГАВРИЛЬЧУКОМ. Під час робочої зустрічі сторони обговорили позитивний досвід співпраці між органами місцевого самоврядування та системою БПД, проаналізували спектр питань, з якими звертаються громадяни до бюро правової допомоги, визначили подальші напрямки взаємодії.

Також директорка Регіонального центру зустрілася з міською головою Глухівської міської ради Надією ВАЙЛО та першим заступником міського голови з питань діяльності виконавчих органів Олексієм ТКАЧЕНКОМ.

Під час зустрічі з головною редакторкою районної газети «Глухівщина» Тетяною МУКОВОЗ досягнуто домовленості щодо впровадження постійно діючої правової рубрики «запитання-відповідь», де фахівці Глухівського бюро правової допомоги Шосткинського місцевого центру будуть надавати консультації щодо актуальних запитань мешканців громади.

Найпоширенішим та дієвим способом розв'язання правових проблем громади у правовий спосіб є прийняття цільових програм з надання безоплатної правової допомоги. Саме про це йшла мова під час зустрічі очільниці Регіонального центру з міським головою Шосткинської міської ради Миколою НОГОЮ.

За словами Олени ДЕМЧЕНКО «програми безоплатної правової допомоги населенню передбачають створення рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя шляхом організації надання якісної безоплатної первинної та вторинної правової допомоги та підвищення рівня правової культури населення».

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під час зустрічі з першим заступником Глухівського міського голови з питань діяльності виконавчих органів Олексієм ТКАЧЕНКОМ, 26.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/sumshhyna-vzayemodiya-vlady-ta-systemy-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy/

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО, директор Шосткинського місцевого центру з надання БВПД Микола ГУДІМА під час зустрічі з міським головою Шосткинської міської ради Миколою НОГОЮ, 26.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/sumshhyna-vzayemodiya-vlady-ta-systemy-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy/

Місцевими центрами протягом 2021 року здійснено **973** виїздів до мешканців віддалених населених пунктів. Під час роботи консультаційних мобільних пунктів доступу до БПД надано правову допомогу **4711** особі, у тому числі адресну – **64** громадянам.

Найчастіше громадяни зверталися за консультаціями з питань земельного, сімейного, спадкового, житлового, трудового, соціального забезпечення, а також щодо виконання судових рішень.

На фото: головний спеціаліст Недригайлівського бюро правової допомоги Конотопського МЦ Вадим ТЕРЕЩЕНКО під час надання адресної допомоги жительці смт Терни щодо перезаключення договору оренди, а також зняття з реєстрації особи, яка втратила право користування житловим приміщенням, 22.04.2021, смт Терни Роменського району
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/a.521568254668538/1926198474205502/

На фото: юристка Лебединського бюро правової допомоги Охтирського МЦ Євгенія ЛОГВІНЕНКО *проводить виїзну консультацію, 17.05.2021*
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2343262392470937

На фото: фахівчиня Кролевецького бюро правової допомоги Шосткинського МЦ Наталія ДЕНИСЕНКО надає адресну правову допомогу підопічному Кролевецького будинку-інтернату для людей похилого віку та інвалідів, 21.12.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/shostka.tsentr/photos/pcb.4878999662145513/4878998598812286/

Фахівці місцевих центрів Сумщини взяли участь у проведенні соціологічного дослідження готовності землевласників та землекористувачів до земельної реформи. Опитування проводиться стосовно земельної реформи та задоволеності послугами системи безоплатної правової допомоги.

Польовий етап дослідження пройшов з 25 жовтня по 5 листопада та був проведений спеціально навченими інтерв'юерами із числа фахівців центру .

Опитування відбувалося по всій Україні, за винятком тимчасово окупованих територій. Проводилося воно шляхом безпосереднього опитування віч-на-віч із землевласниками та землекористувачами у громадських місцях.

Усього по всій Україні опитано 10 000 землевласників та землекористувачів і 2000 осіб, що не належать до цієї цільової. У Сумській області опитано 480 респондентів,

На фото: фахівчиня Конотопського МЦ Оксана КОЗІНА під час проведення соціологічного дослідження готовності землевласників та землекористувачів до земельної реформи, 27.10.2021, м. Конотоп

Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/pcb.2073127939512554/2073128732845808

На фото: інтерв’юер Шосткинського місцевого центру Світлана МЯЗІНА проводить опитування щодо земельної реформи серед мешканців с. Лушники, 05.11.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/Centre.4.Legal.Aid/photos/pcb.4309544462476518/4309445295819768/

[1.2] Клієнти отримують якісні послуги БПД

1.2.4 Забезпечення належної якості послуг, що надаються клієнтам системи БПД

Фахівці Регіонального та місцевих центрів систематично проводять робочі зустрічі з адвокатами, під час яких розглядаються проблемні питання, а також здійснюється аналіз належної якості послуг, що надаються клієнтам системи БПД. Не винятком стало І півріччя 2021 року. Зокрема, у межах моніторингового спостереження за роботою місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги відбулися робочі зустрічі адвокатів на базі Конотопського та Охтирського місцевих центрів з надання БВПД.

На фото: фахівчині Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА та Юлія АНДРІЯНОВА під час зустрічі з адвокатами на базі Охтирського МЦ, 04.02.2021

На фото: зустріч з адвокатами, що співпрацюють із системою БПД, 27.04.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/zustrich-z-advokatamy-yaki-spivpratsyuyut-z-regionalnym-tsentrom-z-nadannya-bvpd-u-sumskij-oblasti/

З метою визначення рівня задоволеності клієнтів роботою фахівців центру та бюро, а також визначення правових потреб, спеціалісти постійно пропонують клієнтам заповнювати анкети - опитування, які завжди наявні у достатній кількості та знаходяться біля скриньки «Для відгуків».

Вдячні клієнти - це завжди позитивний настрій, бажання робити свою справу ще краще, можливість отримувати задоволення від своєї роботи, та, нарешті, свідчення ефективної роботи та зростаючої довіри до працівників.

Напередодні Дня адвокатури Регіональним центром проведено онлайн зустріч для адвокатів, які підписали контракти у 2021 році.

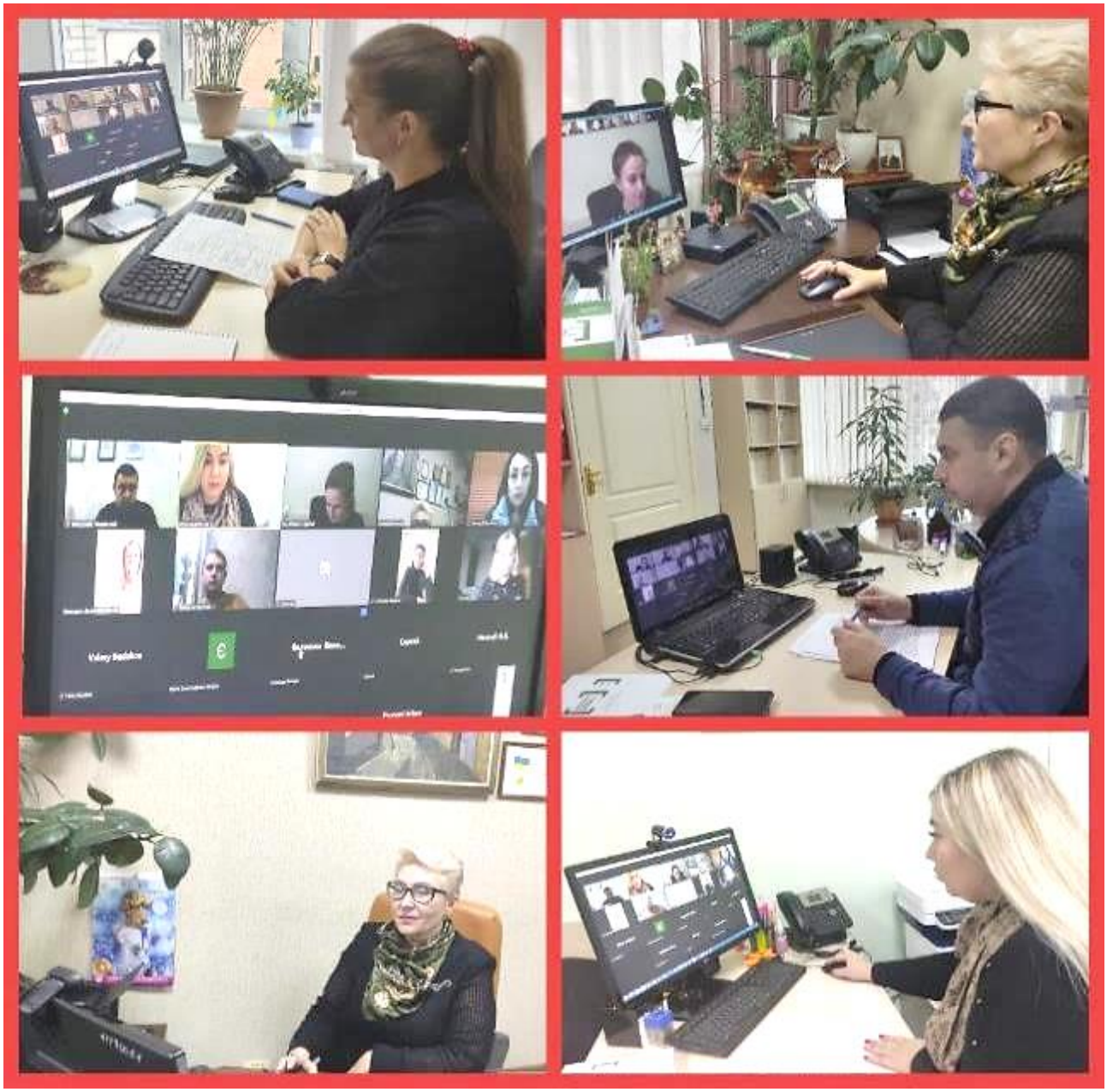

На фото: під час онлайн зустрічі керівництва та фахівців Регіонального центру з адвокатами системи БПД, 16.12.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3pDLOzY .

Вже традиційними стали зустрічі юристів Лебединського бюро правової допомоги з членами ГО УТОГ. Під час таких зустрічей піднімаються питання захисту прав осіб з інвалідністю, висвітлюються теми, які є актуальними, надаються відповіді на питання, які виникають у членів організації.

Тож, 19.02.2021 юристкою Лебединського бюро правової допомоги Євгенією ЛОГВІНЕНКО проведено інформаційний годину на тему: «Як реалізувати своє право на безоплатне отримання земельної ділянки». Інформацію було надано присутнім за допомогою сурдоперекладу Лідії ПОПОВОЇ.

На фото: юристка Лебединського бюро правової допомоги Охтирського МЦ Євгенія ЛОГВІНЕНКО проводить семінар в УТОГ, 19.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2267665090030668

З 27 травня по 12 серпня 2021 року проходив XIII Конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги. Він мав два етапи, перший з яких відбувся 14 липня цього року на базі Регіонального центру.

Конкурсанти мали подати визначений пакет документів та пройти дистанційне навчання. Конкурсна комісія під час першого етапу відбору опрацювала документи адвокатів без їхньої безпосередньої присутності, що передбачено умовами Конкурсу.

На фото: конкурсна комісія під час опрацювання документів першого етапу відбору XIII Конкурсу адвокатів
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4238346499579148

За результатами розгляду документів конкурсантів 2 етапу конкурсу, що відбувся 20 липня 2021 року, допущено 20 адвокатів. Фінальний етап проводився шляхом індивідуальних співбесід адвокатів з конкурсною комісією.

На фото: очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та члени комісії під час проведення співбесіди другого етапу відбору XIII Конкурсу адвокатів.

За результатами XIII конкурсу з відбору адвокатів 20 правозахисників Сумщини долучилися до надання безоплатної вторинної правової допомоги. Саме для них на базі Регіонального центру відбувся інформаційний семінар. Заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА розповіла про особливості надання безоплатної правової допомоги, специфіку співпраці адвокатів з центрами з надання БВПД, а також ознайомила з діяльністю відділів центру.

На фото: адвокати під час інформаційного семінару, який відбувся на базі Регіонального центру

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/advokaty-sumshhyny-yaki-pochynayut-spivpratsyu-iz-systemoyu-bpd-vzyaly-uchast-v-informatsijnomu-seminari/

1.2.5 Розвиток людських ресурсів, в тому числі пулу юристів місцевих центрів

У 2021 році, незважаючи на епідеміологічну ситуацію в країні, фахівці системи безоплатної правової допомоги продовжували якісно та оперативно надавати правову допомогу громадянам.

Так, 102 юридичних роз'яснень та консультацій надала фахівчиня контактного центру системи БПД Наталія АНТИПЕНКО громадянам, які телефонували за нашим єдиним номером 0 800 213 103 впродовж дня.

Всі інші юристи, які працюють в колцентрі, теж мають неабияке навантаження й щодня приймають велику кількість звернень в телефонному режимі.

Тож в Регіональному центрі продовжили цикл тренінгів за участі психолога, що покликані протидіяти так званому професійному вигоранню.

Ірина МАРУХІНА, завідувачка навчально-методичного центру психологічної служби Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, проаналізувала особливості роботи юристів контактного центру, запропонувала спеціальні вправи, що допомагають позбутися стресу, негативних емоцій, презентувала кілька дієвих практик, які можуть застосовувати фахівці під час своєї роботи.

На фото: тренінг для юристів контактного центру за участі психолога, 11.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://bit.ly/2OmYtaq

Начальники всіх 14 бюро правової допомоги Сумщини, а також представники місцевих центрів з надання БВПД взяли участь у тренінгу «Запобігання та протидія домашньому насильству та насильству за ознакою статі: правові аспекти».

Захід провели фахівці Регіонального центру у партнерстві з ГО «Північна правозахисна група» та Всеукраїнською коаліцією з надання правової допомоги.

На фото: фахівці системи БПД Сумщини під час участі в тренінгу «Запобігання та протидія домашньому насильству та насильству за ознакою статі: правові аспекти», 30.06.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/yurysty-systemy-bpd-z-usih-rajoniv-sumskoyi-oblasti-vzyaly-uchast-u-treningu-z-pytan-protydiyi-domashnomu-nasylstvu/

На базі Сумського національного аграрного університету відбулася серія навчань для юристів системи БПД Сумщини. Фахівці центрів та бюро правової допомоги мали можливість отримати нові корисні знання з різних галузей юриспруденції та ознайомитися із практичним досвідом провідних науковців та суддів регіону.

Захід складався з трьох основних модулів. Перший з них відкрила доктор юридичних наук, професор, медіатор, адвокат, трудовий арбітр Національної служби посередництва та примирення Світлана ЗАПАРА, презентуючи тему «Особливості вирішення трудових спорів за участі Національної служби посередництва і примирення».

Тему «Справи, які розглядаються в порядку окремого провадження. Справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення. Строки та порядок розгляду справ судом» ґрунтовно розкрила голова Зарічного районного суду м. Суми Ганна ШЕЛЄХОВА.

Наступний модуль стосувався розгляду земельних питань, відповіді на які надав начальник відділу забезпечення роботи контактного центру Ігор ШПАК.

На фото: голова Зарічного районного суду м. Суми Ганна ШЕЛЄХОВА під час навчання для юристів системи БПД Сумщини

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/seriya-navchan-dlya-yurystiv-systemy-bpd-vid-providnyh-spikeriv-pravnykiv-sumshhyny/

Юристи місцевих центрів з надання БВПД та бюро правової допомоги Сумщини взяли участь у тренінгу «Медіація як інструмент вирішення конфлікту». Провела його на базі Регіонального центру Альона КАРШИЄВА – сертифікований медіатор, доктор філософії в галузі державного управління, голова громадської організації «Інститут трансформаційних рішень та медіації».

На фото: медіатор Альона КАРШИЄВА під час проведення тренінгу «Медіація як інструмент вирішення конфлікту», який відбувся на базі Регіонального центру
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/mediatsiya-yak-instrument-vyrishennya-konfliktu-trening-dlya-yurystiv-byuro-pravovoyi-dopomogy-sumshhyny/

Для покращення рівня надання правової допомоги проводяться не тільки тренінги для співробітників БПД, а ще й наради. Під час однієї з низ аналізували письмові консультації, надані бюро правової допомоги Сумщини, розглядали можливості покращення надання даного виду правової допомоги разом із керівницею Регіонального центру Оленою ДЕМЧЕНКО та заступницею директора Валентиною ВОЛОБУЄВОЮ.

На фото: очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та заступниця директора Валентина ВОЛОБУЄВА на нараді, присвяченій аналізу письмових консультацій

У вересні 2021 року у Києві відбувся форум «Оцінювання якості безоплатної правової допомоги», організований Координаційним центром з надання правової допомоги у співпраці з Програмою ООН «Відновлення та розбудова миру».

Участь у ньому взяли директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та заступниця директора Валентина ВОЛОБУЄВА, які поділилися досвідом та баченням використання експертних висновків для системного аналізу якості, а також презентували учасникам форуму новації системи БПД Сумщини – мапу «Співпраця БПД Сумщини з територіальними громадами».

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та заступниця директора Валентина ВОЛОБУЄВА під час участі у форумі, 14.09.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4425030417577421

Роботу фахівців системи БПД Сумщини високо поціновують в регіоні.

Так, директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО отримала почесну відзнаку «За заслуги перед Сумщиною» ІІІ ступеня.

На фото: Олена ДЕМЧЕНКО з почесною відзнакою «За заслуги перед Сумщиною» ІІІ ступеня

Окрім цього, фахівці обмінялися досвідом з колегами місцевих центрів не лише Сумщини, а й інших регіонів. Так, колеги з Ужгородського, Мукачівського, Кременецького, Запорізького, Первомайського, Богодухівського центрів з надання безоплатної правової допомоги завітали на Охтирщину, де спільно з керівництвом системи БПД Сумщини та партнерами активно долучилися до інформаційно-просвітницького заходу «Правова карта гендеру. Від теорії – до практики», презентації гри «Гендерне павутиння», а також до гендерного квесту.

На фото: учасники інформаційно-просвітницького заходу «Правова карта гендеру. Від теорії – до практики», 31.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/genderne-pavutynnya-ta-gendernyj-kvest-provely-pravnyky-sumshhyny-dlya-koleg-i-partneriv-z-riznyh-regioniv-ukrayiny/

Юристи, які працюють в системі безоплатної правової допомоги Сумщини, є висококваліфікованими фахівцями.

Свідченням цього є їхня участь у якості тренерів на різноманітних юридичних вебінарах, тренінгах, просвітницьких заходах тощо.

Передує цьому кропітка підготовка, вивчення значної кількості матеріалів, підбірка кейсів і т.д.

Зокрема, свій високий професійний рівень під час проведення вебінару «Земельний сервітут. Суперфіцій. Емфітевзис» продемонстрував юрист Регіонального центру Ігор ШПАК, який виступив на даному заході тренером.

Учасники розібрали низку теоретичних та практичних блоків, окреслили та знайшли відповіді на найактуальніші запитання, мали можливість обмінятися досвідом та успішними напрацюваннями.

Вебінар організовано Координаційним центром з надання правової допомоги в рамках реалізації проєкту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

Ганна Маринiч,
Тренерка,
начальник відділу "Хмільницьке бюро правової допомоги" Козятинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги

Ігор Шпак,
Тренер,
начальник відділу забезпечення роботи контактного центру Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області

Партнери Регіонального центру високу поціновують роботу фахівців системи БПД, постійно запрошують долучитися до різноманітних заходів, реалізації проєктів, відзначають почесними відзнаками.

На фото: фахівці системи БПД беруть участь в онлайн зустрічі в рамках проєкту «Вас чекають у суді», що був організований Зарічним районним судом м. Суми за участі спікера Регіонального центру Ігоря ШПАКА на тему: «Спадщина: строк, порядок прийняття та наслідки пропуску», 07.06.2021, м. Кролевець

В умовах карантину систематичні онлайн-навчання є однією із дієвих можливостей для розвитку професійних навиків та майстерності.

У ході таких навчань кожен юрист має можливість підвищити фаховий рівень не тільки в юридичній площині, але й в інших сферах професійної діяльності.

На фото: навчання працівників Сумського МЦ з питань набуття чинності окремих положень Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», лютий 2021 р., м. Суми

[1.3] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав

1.3.1 Відновне правосуддя / медіація

В Україні, і на Сумщині зокрема, реалізується проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Суть програми відновлення – дати дитині другий шанс, ресоціалізувати її та запобігти вчиненню повторних правопорушень

Ця програма застосовується за чотирьох умов.

Перша –	наявність потерпілої сторони
Друга –	якщо неповнолітній вперше вчинив проступок або нетяжкий злочин.
Третя –	визнання ним факту вчинення кримінального правопорушення
Четверта –	і неповнолітній, і потерпілий дали згоду на участь у програмі

У 2021 році на Сумщині в межах проєкту є 2 успішні кейси: на Білопільщині та Охтирщині.

Детальніше за посиланням:
https://bit.ly/2PFXsen
https://bit.ly/31Rq7qa

Заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА відвідала Охтирську місцеву прокуратору, де разом з її керівником Олександром ЯЗИКОВИМ та прокурором Альоною ЄЖАЧЕНКО обговорили подальшу співпрацю у межах проєкту, визначили проблемні питання й наголосили на важливості злагодженості дій всіх учасників, хто долучений до реалізації відновного правосуддя на Сумщині.

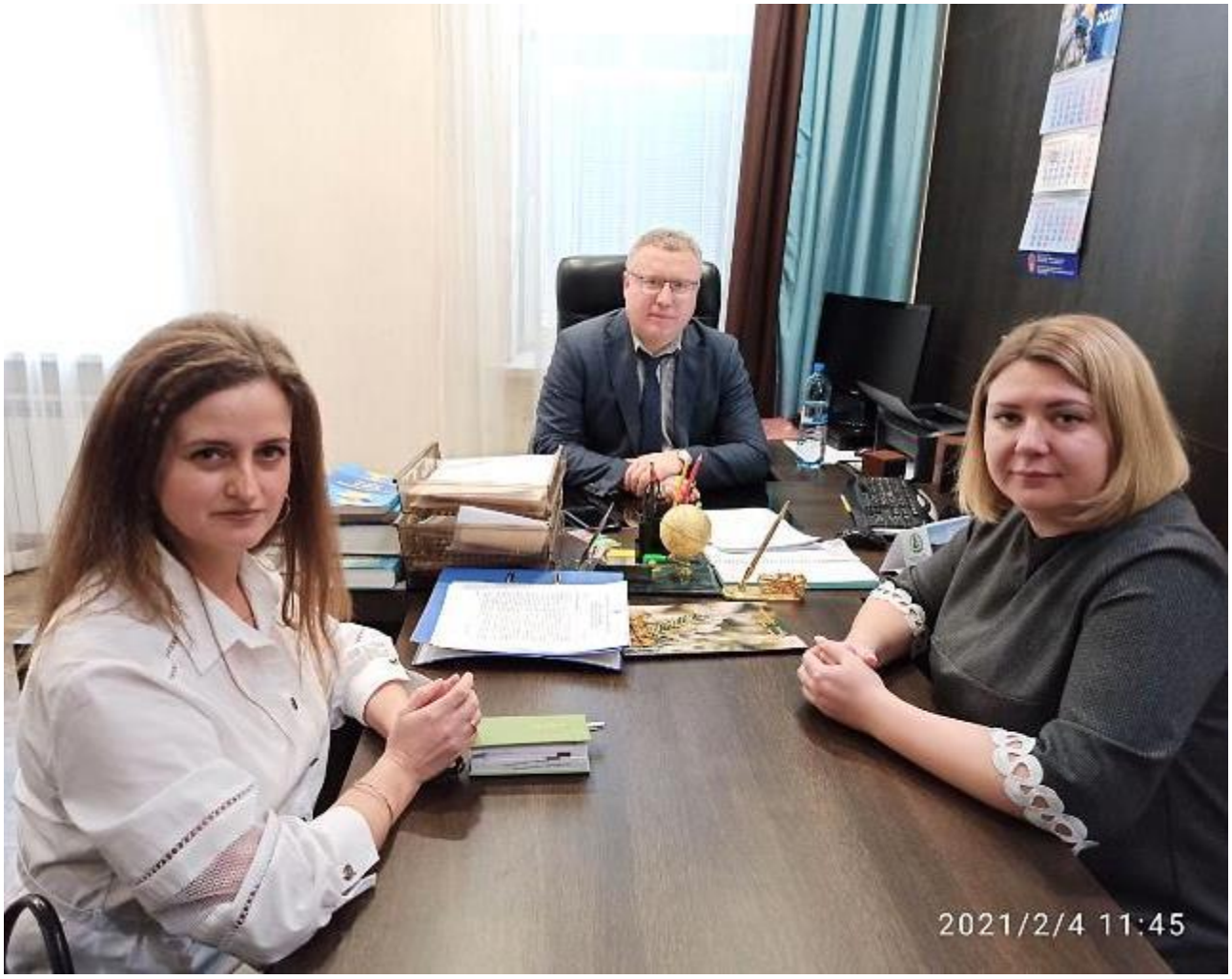

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА під час робочої зустрічі з керівником Охтирської місцевої прокуратури Олександром ЯЗИКОВИМ та прокурором Альоною ЄЖАЧЕНКО, 04.02.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3fMmTW3

У рамках співпраці Української академії медіації з Координаційним центром з надання правової допомоги за запрошенням PRAVOKATOR було проведено вебінари для працівників системи БПД в рамках навчального онлайн-курсу «Медіація та медіаційні техніки ефективної комунікації. Ідентифікація медіабельності спорів та кваліфіковане пропонування медіації».

Працівники Конотопського МЦ Олексій ЗЕЛЕНСЬКИЙ та Валерія ТЕРНОВА взяли в них участь.

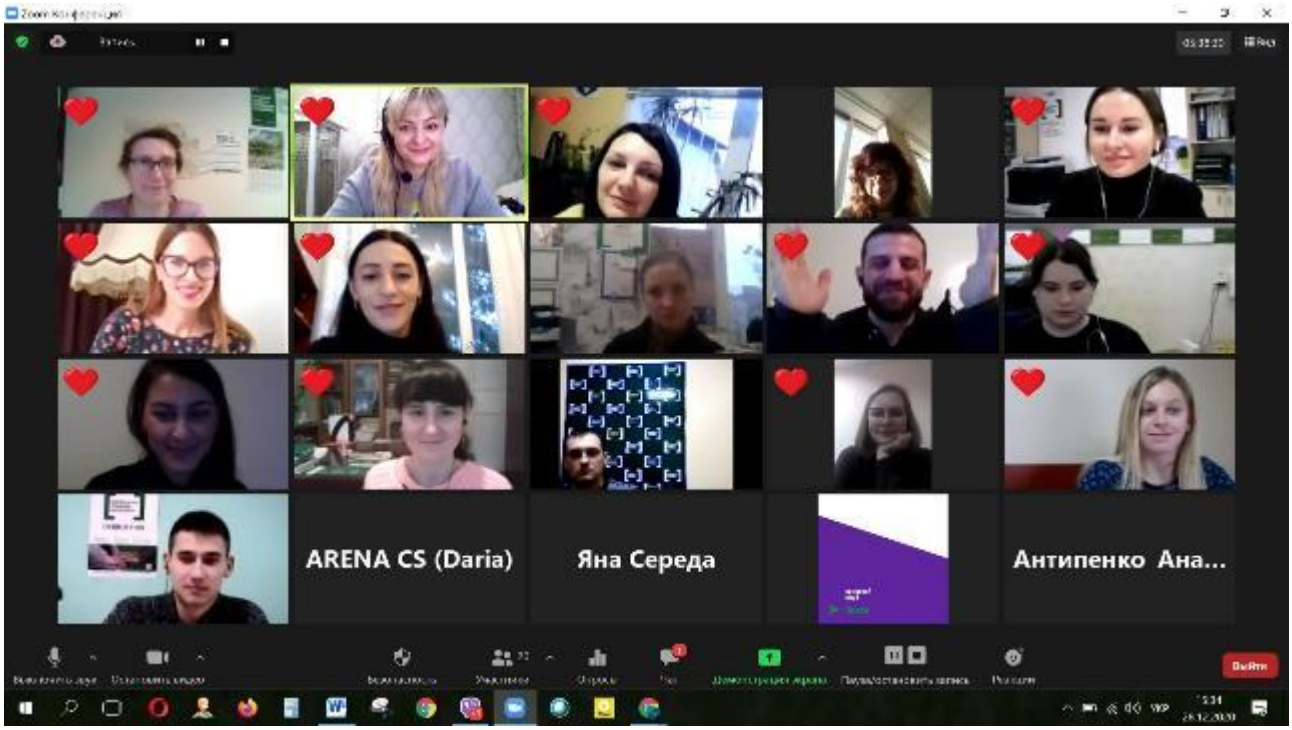

На фото: фахівчиня Липоводолинського бюро правової допомоги Конотопського МЦ Валерія ТЕРНОВА під час участі у вебінарі, 04.02.2021, смт Липова Долина
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/mediationukraine1/photos/pcb.3830391220356285/3830352670360140/

Фахівці системи БПД Сумщини: Юлія АНДРІЯНОВА, Марина ГАРАНЖА, Юлія ЗАЦАРИННА та Роман ЄРЕМЕНКО успішно завершили навчальний курс зі спеціальної підготовки працівників системи надання БПД надавати допомогу в забезпеченні доступу до медіації.

Мета курсу – підвищення спроможності системи з надання БВПД надавати допомогу у забезпеченні доступу до медіації для вразливих груп населення.

На фото: учасники онлайн-навчання у рамках проєкту «Розвиток системи надання безоплатної правової допомоги в забезпеченні допомоги в доступі до медіації», 22.12.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3eh9LpZ

У межах реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» Регіональний центр та Комунальне некомерційне підприємство Сумської обласної ради «Обласний клінічний медичний центр соціально небезпечних захворювань» в особі очільників установ Олени ДЕМЧЕНКО й Тараса ЗЛИДЕННОГО підписали меморандум про співпрацю.

На фото: очільники установ Олена ДЕМЧЕНКО та Тарас ЗЛИДЕННИЙ під час підписання меморандуму про співпрацю, 06.07.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/novi-partnery-v-realizatsiyi-vidnovnogo-pravosuddya-v-sumskij-oblasti/

КНП СОР «Обласний клінічний медичний центр соціально небезпечних захворювань» є провідним медичним закладом, який надає спеціалізовану допомогу населенню міста Суми та області. Допомога для пацієнтів, їхніх рідних та близьких, в тому числі анонімно, організована як на амбулаторному, так і стаціонарному етапах.

З метою підвищення якості та максимальної доступності структурні підрозділи та кабінети розміщені в окремих лікувальних корпусах, куди кожен бажаючий може звернутися з питаннями ранньої діагностики, лікування та попередження захворювання (профілактики) захворювань.

У центрі працюють висококваліфіковані лікарі, серед яких є практичні психологи. Саме з ними й планується взаємодія в межах пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

За ініціативи керівництва Регіонального центу відбувся інформаційний захід, на якому були присутні представники Головного управління національної поліції України у Сумській області, зокрема слідчі, дізнавачі, працівники ювенальної поліції.

Очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО акцентувала увагу на тому, що від злагодженої роботи всіх сторін, залучених до проєкту, залежить його успішна реалізація.

Ще однією важливою складовою є безпосередня поінформованість як із самою Програмою, так і її умовами.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та заступниця директора Валентина ВОЛОБУЄВА разом із представниками ГУНП України у Сумській області під час обговорення актуальних питань реалізації «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», 13.08.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/osoblyvosti-realizatsiyi-vidnovnogo-pravosuddya-dlya-nepovnolitnih-obgovoryly-z-predstavnykamy-gunp-u-sumskij-oblasti/

Працівники поліції першими дізнаються про вчинені підлітками правопорушення, тож їхня поінформованість з проєктом «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» є вкрай важливою.

Тому координаторка проєкту в області, заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА провела онлайн-захід для дізнавачів та слідчих всіх відділень ГУНП у Сумській області.

Під час заходу, до якого працівники поліції з різних районів Сумщини доєдналися онлайн, Валентина ВОЛОБУЄВА детально розповіла про мету проєкту та хто до нього долучений. Зокрема, схематично Програма реалізується так:

1	Прокурор пропонує неповнолітньому, його законному представнику та потерпілому взяти участь у Програмі
2	Якщо сторони згодні, то інформація передається до координатора Програми – регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги
3	Регіональний центр у відповідній області приймає рішення про застосування Програми та видає відповідне доручення для проведення медіації посереднику – медіатору. Посередниками у цьому процесі виступають адвокати, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та пройшли навчання з теми «Базові навички медіації у кримінальному процесі»
4	Медіатор надає можливість сторонам дійти згоди щодо умов угоди про застосування Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення
5	Для визначення заходів, що можуть бути передбачені в угоді, а також консультативної підтримки щодо їх обрання стосовно конкретного неповнолітнього залучаються психологи, фахівці Центру пробації, інших установ та організацій, діяльність яких спрямована, зокрема, на розвиток особистості неповнолітніх, їх ресоціалізацію
6	Результати участі у Програмі враховуються судом під час прийняття рішення про наявність підстав для звільнення від кримінальної відповідальності

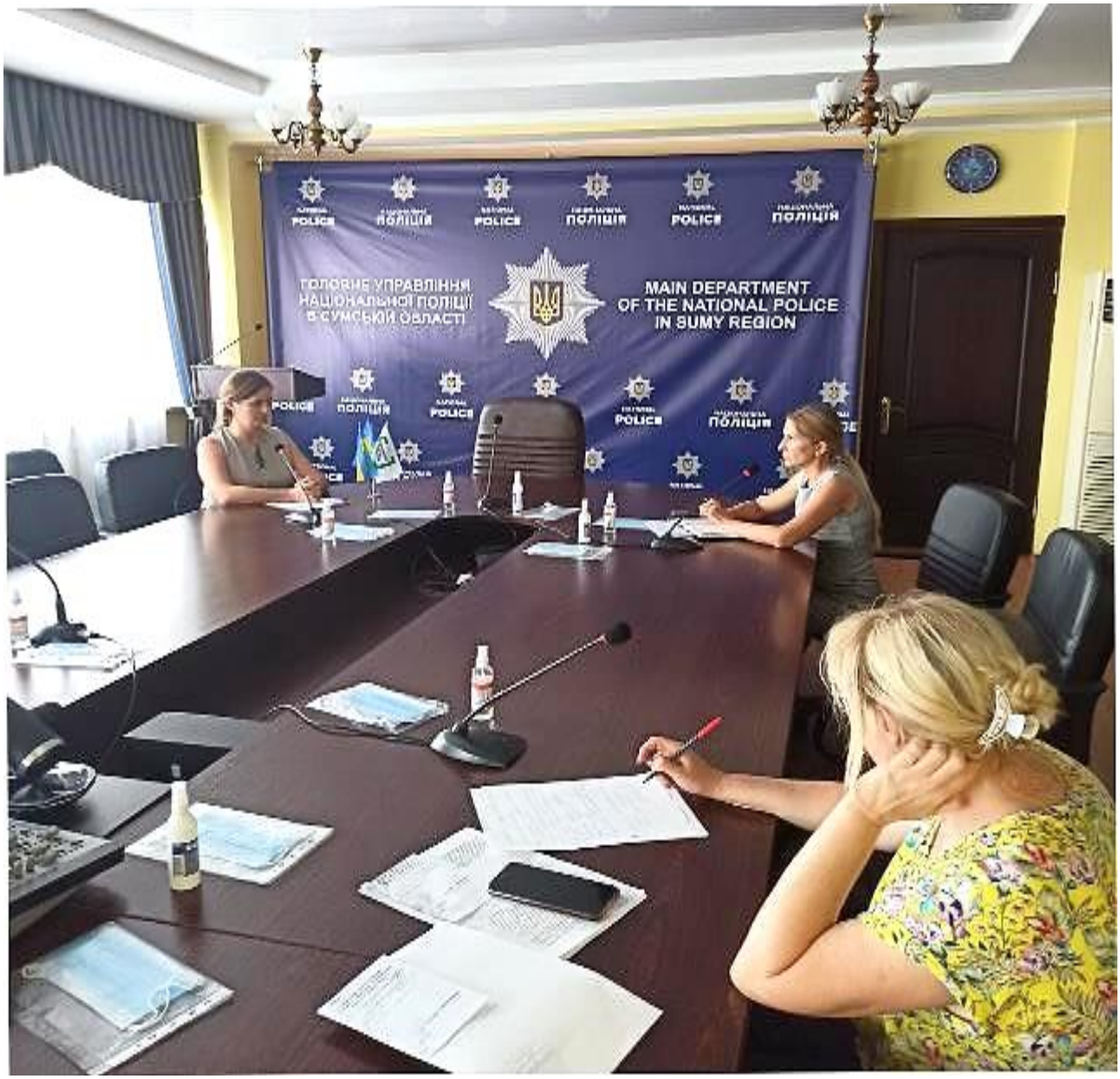

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА разом із слідчими та дізнавачами під час обговорення проєкту «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» 25.08.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/diznavacham-ta-slidchym-viddilen-gunp-u-sumskij-oblasti-pro-vidnovne-pravosuddya-dlya-nepovnolitnih/

У межах «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» координаторка проєкту на Сумщині Валентина ВОЛОБУЄВА зустрілася з Наталією БОНДАРЕНКО - прокурором Конотопської місцевої прокуратури Сумської області.

Такі робочі зустрічі є важливими, адже спрямовані на обмін досвідом сторін, обговорення напрямків співпраці, визначення шляхів поширення інформації про Програму серед громадськості. Сторони також проаналізували успішні кейси, які наразі є в регіоні в межах відновного правосуддя, й визначили подальшу взаємодію.

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА разом із прокурором Конотопської місцевої прокуратури Сумської області під час обговорення проєкту «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» 24.09.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4470641299682999

У листопаді 2021 року координаторка проєкту на Сумщині Валентина ВОЛОБУЄВА зустрілася з керівником Роменської окружної прокуратури Сумської області Ігорем ГЛУЩЕНКО.

Під час робочої зустрічі учасники розглянули такі питання:

ресоціалізацію як компонент відновного правосуддя

питання медіації як складової Програми
особливості відбору справ щодо яких може бути застосована Програма

Детальніше за посиланням: https://bit.ly/343UdEp

Правопросвітницька робота серед підлітків є вкрай важливою, адже неповнолітні часто стикаються з низкою проблемних питань. І через незнання законів та своїх прав, вони можуть потрапити у складні життєві ситуації. Тож для старшокласників однієї із сумських шкіл фахівці Регіонального центру провели просвітницьку зустріч, під час якої обговорили питання відновного правосуддя.

Тож під час зустрічі учні разом з юристкою проаналізували типові життєві ситуації за участі підлітків, помилки, які ті допускали, та алгоритм дій, які варто вжити для запобігання негативних наслідків.

Також Валентина ВОЛОБУЄВА ознайомила підлітків з проєктом «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Фахівчиня пояснила учням, що у випадку, коли неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин, він може уникнути кримінальної відповідальності.

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА під час проведення правопросвітницького заходу, присвяченого проєкту «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» 10.09.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pidlitkam-sumshhyny-pro-vidnovne-pravosuddya-ta-protydiyu-bulingu/

Також Валентина ВОЛОБУЄВА зустрілася з учнями 9-их класів «Сумської обласної гімназії-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей». Ці класи вибрані не випадково, адже вік школярів вже передбачає відповідальність у випадку порушення закону, а також підпадає під умови участі у програмі.

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА під час проведення правопросвітницького заходу, присвяченого проєкту «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» 28.09.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pidlitok-i-vidnovne-pravosuddya-prosvitnytskyj-zahid-u-sumah/?fbclid=IwAR0opEKU8slVcj8_3ES_KRPcVd-Cz3yAgBWfNVU7fouBYOKeHccdgagJMw8

Обізнаність школярів з правових питань – є запорукою щодо попередження скоєння правопорушень.

Під час діалогу із сумськими школярами 10-11 класів, які завітали до Регіонального центру у листопаді цього року, Валентина Волобуєва, координаторка пілотного проєкту, розповіла про реальні випадки застосування Програми, що викликало шквал емоцій у присутніх школярів. Молодь повністю погодилась із думкою про важливість і необхідність реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3JGfiFp

У грудні 2021 року у приміщенні Регіонального центру відбулась нарада за темою: «Організація міжвідомчої роботи з питань запобігання правопорушень серед дітей» за участю заступниці голови Сумської обласної державної адміністрації Вікторії МЕДВІДЬ.

Формування спільних шляхів вирішення проблемних питань реалізації «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» та продовження міжвідомчої взаємодії на рівні Регіонального центру, Сумської обласної прокуратури, Управління превентивної діяльності ГУНП, ДУ «Сумський слідчий ізолятор», служби у справах дітей, представників ОМС, освіти стало метою зустрічі.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та її заступниця Валентина ВОЛОБУЄВА під час міжвідомчої зустрічі за участі заступниці голови Сумської обласної державної адміністрації Вікторії МЕДВІДЬ, 30.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3JrFFP1

Для голів районних державних адміністрацій, сільських, селищних, міських рад та територіальних громад у грудні 2021 року був проведений захід щодо раннього виведення дитини з кримінального процесу. Очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО ознайомила присутніх із результатами та перспективами реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» на Сумщині. Захід проведено у форматах оф- та онлайн.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та заступниця директора Валентина ВОЛОБУЄВА під час міжвідомчої зустрічі за участю голів районних державних адміністрацій, 15.12.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3eDxbWI

1.3.2 Спеціалізовані центри з надання БПД

У звітному періоді Сумський МЦ продовжує роботу як спеціалізований центр «Комплексна допомога у сімейних та родинних відносинах».

Вона дає можливість посиленню спроможності Сумського МЦ до аналітики та визначення системних проблем у сфері сімейних та родинних відносин.

У рамках роботи як спеціалізованого центру проводиться робота з територіальними органами та установами щодо направлення/перенаправлення осіб, які потребують комплексної допомоги у сфері сімейних та родинних правовідносин.

Продовжується взаємодія з громадськими організаціями для вирішення поставлених питань шляхом інформування населення щодо надання Місцевим центром комплексної допомоги для захисту порушених прав у сфері сімейних та родинних відносин.

1.3.3 Визначення правових потреб громадян

З метою визначення конкретних першочергових спільних правових потреб територіальних громад, органів територіальної самоорганізації населення, насамперед, проблемних питань у їх взаємодії з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями у межах територіальної юрисдикції Конотопського МЦ проводиться анкетування, інтерв'ювання клієнтів та партнерів центру.

На фото: під час проведення зустрічі заступниці директора Конотопського МЦ Валентини ВОЛІК із ініціативною групою мешканців Конотопської громади, які планують розвивати соціальне підприємництво в сфері креативних індустрій. Учасники зустрічі обговорили правові моменти організації роботи громадських організацій та створення соціальних підприємств, 16.03.2021, м. Конотоп
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/pcb.1896943947130955/1896943780464305

А в Лебедині 17.02.2021 фахівчиня Лебединського бюро правової допомоги Євгенія ЛОГВІНЕНКО, дотримуючись карантинних заходів, прийняла участь у семінарі із загальних питань зайнятості в Лебединській міськрайонній філії Сумського обласного центру зайнятості, наприкінці якого висвітила інформацію на тему «Особливості укладення, зміни та припинення договору оренди землі».

На фото: юристка Лебединського бюро правової допомоги Охтирського МЦ Євгенія ЛОГВІНЕНКО проводить семінар в Лебединському Центрі зайнятості, 17.02.2021.
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2266051356858708

Упродовж останніх п’яти років Лебединське бюро правової допомоги плідно співпрацює з Лебединською організацією «Українського товариства глухих» (УТОГ). За допомогою сурдоперекладу керівника УТОГ Лідії ПОПОВОЇ, юристи бюро доносять правову інформацію членам цієї організації.

Більше того, до Міжнародного дня глухих, юристку Лебединського бюро правової допомоги Охтирського МЦ Ірину ЛЄВИХ, яка для цього опанувала декілька жестів мовою глухих, залучено до запису спільного відеоролику.

На фото: юристка Лебединського бюро правової допомоги Охтирського МЦ Ірина ЛЄВИХ під час виступу для громадян в Лебединському УТОГ, 16.09.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/videos/627063935344381/
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2442370969226745

1.3.4 Мережа волонтерів БПД / Амбасадори БПД

У лютому 2021 року система безоплатної правової допомоги анонсувала старт проєкту «Волонтер БПД.

Кандидати мали пройти кілька нескладних етапів відбору. Його мета – залучити громадських активістів, які виявили бажання стати волонтерами надання безоплатної правової допомоги.

Основне завдання волонтерів БПД — сприяти регіональним та місцевим центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги у здійсненні їхніх функцій.

На базі Регіонального центру 29 квітня 2021 року відбулася співбесіда, за результатами якої 9 волонтерів підписали договори про співпрацю та отримали посвідчення волонтера БПД.

Волонтери працюватимуть за такими основними напрямками:

- участь у підвищенні правової свідомості, культури та обізнаності населення (правопросвітництво), зокрема участь у заходах з інформування громадян про право на безоплатну правову допомогу та порядок його реалізації
- участь в забезпеченні доступу населення до безоплатної первинної та вторинної правової допомоги, зокрема сприяння у розміщенні інформації, здійснення перенаправлення, комунікація з об’єднаними територіальними громадами, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та спілками, благодійними фондами
- сприяння взаємодії центрів з партнерськими організаціями

На фото: керівництво системи БПД Сумщини разом з волонтерами області, 29.04.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/na-sumshhyni-rozpochaly-robotu-9-volonteriv-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy/

Випуск передачі «Сьогодні.Головне» на телеканалі «Суспільне.Суми», у якому начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру Олена ОМЕЛЬЧЕНКО детально розповіла про проєкт «Волонтер», можна переглянути за посиланням: *https://www.youtube.com/watch?v=nahwXJdtNls*

Онлайн семінар «Волонтерство у сучасних умовах: виклики та відповіді» для студентів Сумської філії ХНУВС проведено фахівцями Регіонального центру та Сумського МЦ спільно із волонтерами системи БПД.

Власним досвідом із учасниками поділилася волонтерка Юлія Тарасенко – Баландіна. Вона розповіла про школу волонтерства при центрі молоді і дозвілля в м. Суми.

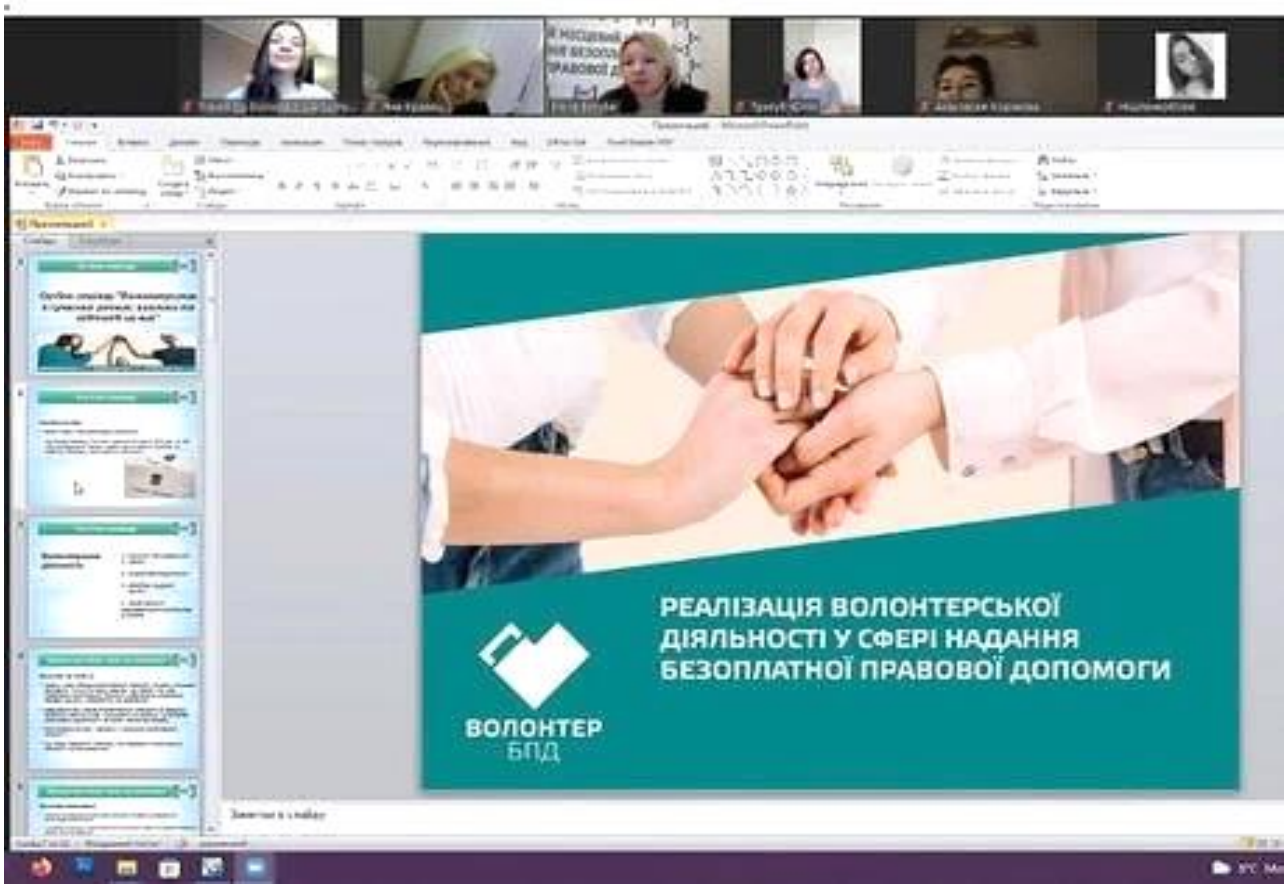

На фото: учасники онлайн-семінару для студентів СФ ХНУВС, 02.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3mJWU4m

Прес конференція, присвячена відкриттю 18 Мандрівного міжнародного фестивалю про права людини Docudays UA, проведена у Регіональному центру за участі координаторки проєкту «Мандрівного міжнародного фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA» Юлії Тарасенко-Баландіної, яка є волонтеркою БПД.

На фото: пресконференція, присвячена відкриттю 18 Мандрівного міжнародного фестивалю про права людини Docudays UA, 26.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3mLfBET

Протягом листопада та грудня 2021 року юристи Регіонального центру виступили модераторами при перегляді фільмів та брали участь у дискусіях на правову тематику після показів у межах вищезазначеного фестивалю документального кіно, що відбувалися у онлайн форматі.

Глядачами стали студентська молодь, громадські активісти.

У 4 кварталі 2021 фахівці Регіонального та місцевих центрів сприяли максимальному поширенню інформації про старт проєкту «Волонтер БПД» та його результати.

Публічне звітування щодо проєкту «Волонтер БПД» в Сумській області на телеканалі «Суспільне.Суми» можна переглянути за посиланням: *https://bit.ly/3410KQ4* .

На онлайн зустрічі, що зібрала волонтерів системи БПД Сумщини, Олена ДЕМЧЕНКО, директорка Регіонального центру, привітала волонтерів, відзначених подяками Координаційного центру з надання правової допомоги:

Волонтери системи БПД активно долучаються до правопросвітницьких заходів, що проводяться місцевими центрами.

На фото: робоча зустріч юристів Сумського МЦ з волонтерами БПД, травень 2021 року, м. Суми
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/Pmvm9Vs

Протягом 2021 року з Конотопським МЦ співпрацювало **3** волонтери.

На фото: до прийому громадян в Кузьківській сільській раді, який здійснили фахівці Конотопського МЦ, долучилася волонтерка системи БПД Оксана ДОБРЯНСЬКА, 26.07.2021, с. Кузьки Конотопського району
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/pcb.2002372016588147/2002371846588164

Волонтери Сумського МЦ - Любов ВОРОБЧАК та Володимир ЗАКОРКО активно беруть участь у правопросвітницьких заходах, інформують громадян про право на безоплатну правову допомогу та порядок його реалізації, сприяють взаємодії Сумського МЦ з партнерськими організаціями, долучаються до консультування клієнтів, допомагають у висвітлені подій центру на соціальних сторінках.

На фото: волонтер Сумського МЦ Володимир ЗАКОРКО долучився до акції «Протидія торгівлі людьми», серпень 2021 р., м. Суми
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/yEClWKQ

На фото: майстер-клас «Як користуватися онлайн-сервісами безоплатної правової допомоги» для жителів м. Суми проводить волонтерка Сумського МЦ Любов ВОРОБЧАК , липень 2021 р., м. Суми
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/7ECbeRL

Із моніторинговим візитом 24 вересня 2021 року до Охтирського МЦ завітала очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО.

На зустріч були запрошені волонтери Охтирського МЦ Ніна ШАТАЛОВА та Алла МІРОШНИЧЕНКО.

Із метою обговорення подальших напрямків роботи, здійснення правопросвітництва, забезпечення доступу усіх громадян до отримання безоплатної правової допомоги, враховуючи ситуацію із карантинними обмеженнями, Олена ДЕМЧЕНКО та директорка Охтирського МЦ Тамара КОЗИР обговорили нагальні питання під час бесіди з волонтерами.

Відбулось живе спілкування, обговорено проблеми, які виникли в процесі роботи та намічено шляхи їх вирішення.

На фото: очільниці Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та Охтирського МЦ Тамара КОЗИР, волонтерки Ніна ШАТАЛОВА , Алла МІРОШНИЧЕНКО під час робочої зустрічі, 24.09.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2448992841897891

1.3.5 Незалежні провайдери БПД

Протягом 2021 року велася робота по організації з органами місцевого самоврядування робочих зустрічей з метою визначення потреб в утворенні незалежного провайдера на рівні територіальних громад.

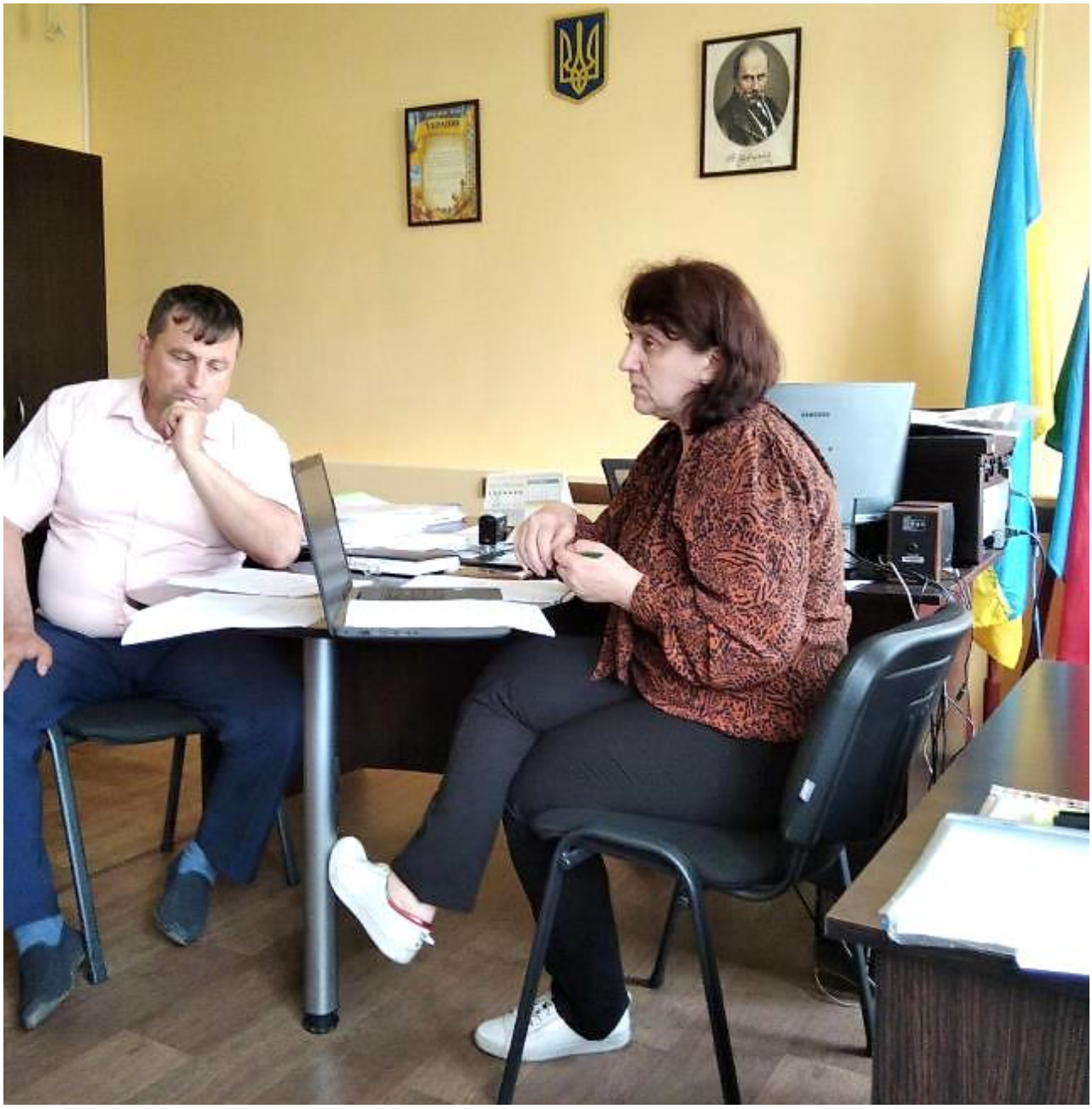

На фото: фахівчиня Конотопського МЦ Валентина ВОЛІК під час проведення зустрічі з головою Синівської громади Олегом ТИХОНЕНКОМ, 26.05.2021, с. Синівка Роменського району

З метою підвищення загального рівня правової культури населення Сумської області, набуття громадянами необхідного рівня правових знань для посилення правових можливостей і правової спроможності територіальних громад та спільнот фахівці Сумського МЦ провели ряд зустрічей (онлайн та офлайн) з представниками місцевого самоврядування Сумського району.

На фото: заступниця директора Сумського МЦ Наталія ШЕСТЕРНІНА обговорює з головою Путивльської міської ради правові потреби мешканців громади, квітень 2021, м. Путивль
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/wmvQ4Df

На фото: навчання старост Сумського регіону з актуальних питань спадкового, нотаріального та земельного права. Онлайн-захід проходить за підтримки Сумського регіонального відділення Асоціації міст України, спікерами виступають юристи Сумського МЦ, адвокати, нотаріус; травень 2021, м. Суми
Детальніше за посиланням: https://cutt.ly/BmnKqq7

1.3.6 Проведення правопросвітницьких заходів для громад та спільнот, зокрема щодо можливостей для вирішення першочергових спільних правових потреб у правовий спосіб; змісту основних реформ, що проводяться Урядом України

У 2021 році Регіональний центр продовжив активну співпрацю з представниками ОТГ, ОМС, держслужбовцями Сумщини. Так, наприклад, понад пів сотні держслужбовців регіону долучилися до обговорення питання ґендерної політики як одного з регулятивних механізмів суспільного життя.

На заході розглянули особливості надання допомоги постраждалим від ґендерно зумовленого насильства.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під час проведення онлайн лекції для держслужбовців, 27.09.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/derzhsluzhbovtsiv-riznyh-ustanov-sumshhyny-informuvaly-shhodo-rozvytku-systemy-bpd-v-regioni/?fbclid=IwAR1QPGTM6VqJgGS0zcrV_HoMoKqRcxJdo1Zp7x_WqhFlfeRI7pF-AtmvYuE

Також фахівці Регіонального, Охтирського, Сумського центрів долучилися до триденного масштабного форуму ґендерно чутливих ініціатив: «Від ідей до рішень», організованого ГО «Сумське громадське коло». На ньому були представлені кращі практики та ініціативи, що впроваджуються в Сумській області та спрямовані на досягнення ґендерної рівності та врахування потреб різних верств населення.

На фото: учасники триденного масштабного форуму ґендерно чутливих ініціатив: «Від ідей до рішень», 23-25.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/trydennyj-masshtabnyj-forum-genderno-chutlyvyh-initsiatyv-vid-idej-do-rishen-u-m-sumy/

Фахівці системи безоплатної правової допомоги долучилися до обговорення питань панельної дискусії «Гендерна рівність у громаді: права і можливості», організованої ГО «Сумське громадське коло».

На фото: учасники панельної дискусії «Гендерна рівність у громаді: права і можливості», 20.10.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3pNUZxT

Чимало проєктів та ініціатив фахівці Регіонального центру реалізують спільно з партнерами.

Разом із ГО «Північна правозахисна група» провели тренінг у межах проєкту «Захист майнових прав людей поважного віку» у м. Білопіллі для колективу народного аматорського вокального ансамблю «Ветеран».

Тренером заходу виступила заступниця директора Регіонального центру, адвокат Валентина ВОЛОБУЄВА. Фахівчиня акцентувала увагу на питанні договорів (договір довічного утримання, договір дарування, спадкування за законом та заповітом).

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА проводить тренінг в межах проєкту «Захист майнових прав людей поважного віку» , 28.01.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/zahyst-majnovyh-prav-lyudej-povazhnogo-viku-realizatsiya-proyektu-na-sumshhyni/

Регіональний центр за ініціативи громадської організації «Північна правозахисна група» та Всеукраїнської коаліції з надання правової допомоги на базі Конгрес-центру СумДУ для фахівців системи безоплатної правової допомоги провів тренінг нового формату за темою: «Протидія домашньому насильству 7С – ефективна концепція представництва постраждалих осіб».

На фото: учасники тренінгу «Протидія домашньому насильству 7С – ефективна концепція представництва постраждалих осіб» , 04.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3qaXYRk

Значну увагу фахівці системи БПД приділяють правопросвітництву в закладах освіти. На основі підписаного меморандуму про співпрацю з Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації представники системи БПД мають можливість проводити різнотематичні заходи в школах, училищах, закладах вищої освіти тощо. Серед топ-тем, які обговорюють з дітьми, є питання булінгу, відповідальності неповнолітніх, права та обов'язки дітей тощо.

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА проводить просвітницький захід щодо домашнього насилля для студентів Сумської філії ХНУВС, 11.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/studentam-pravnykam-sumskoyi-filiyi-hnuvs-rozpovily-pro-pravovi-aspekty-zahystu-postrazhdalyh-osib-vid-genderno-zumovlenogo-nasylstva/

На фото: фахівчиня Регіонального центру Олена ОМЕЛЬЧЕНКО проводить просвітницький захід на базі Сумської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 12 ім. Б. Берестовського, 03.03.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/ne-lyshe-pro-prava-a-j-pro-vidpovidalnist-pravoprosvitnytski-uroky-dlya-shkolyariv-m-sumy/

З початком осені школярі традиційно повернулися в стіни своїх навчальних закладів. Та чи всі пішли із задоволенням та без страху? Певно, що ні.

І одна справа, коли причиною цього є довгі літні канікули і небажання знову навчатися, а інша – коли дитина не хоче відвідувати школу через цькування однокласників.

Фахівці Регіонального центру провели просвітницький захід для учнів однієї із шкіл міста щодо протидії булінгу.

Під час відкритого діалогу зі школярами Сумської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 12 ім. Б. Берестовського фахівчиня Регіонального центру Яна КРАВЕЦЬ визначила, наскільки діти обізнані з темою цькування в учнівському середовищі, що вони вкладають у поняття «булінг» та як на нього реагують.

На фото: фахівчиня Регіонального центру Яна КРАВЕЦЬ під час проведення заходу для школярів

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/novyj-navchalnyj-rik-bez-bulingu-prosvitnytskyj-urok-dlya-sumskyh-shkolyariv/?fbclid=IwAR197XGowGVNEOn68UB0lf66fDZfqo7YDb7DWIBN3LjHxNo7DmpHKX-PR8s

Експерткою проєкту із питань соціальної відповідальності управління та захисту прав людини було запрошено заступника директора Конотопського МЦ Валентину ВОЛІК.

На фото: учасники проєкту «Майстерня лідерів», 01.12.2021, м. Конотоп
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/pcb.2101293626695985/2101293543362660/

На фото: директорка Охтирського МЦ Тамара КОЗИР під час правопросвітницького заходу, 02.07.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/ohtmcnbvpd/posts/2380403898756786

Для працівників освіти з 51 громади Сумщини юристи провели просвітницький захід з питань протидії домашньому насильству.

На базі Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації відбувся онлайн-захід, який зібрав представників відділів освіти з усіх територіальних громад Сумщини.

Фахівців інформували про те, як безпосередньо заклади освіти мають реагувати та протидіяти випадкам домашнього насильства та булінгу.

На фото: юрист Регіонального центру Ігор ШПАК під час виступу перед освітянами області, 11.06.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/dlya-pratsivnykiv-osvity-z-51-gromady-sumshhyny-provely-prosvitnytskyj-zahid-z-pytan-protydiyi-domashnomu-nasylstvu/

Прийомні батьки та батьки-вихователі з 8 територіальних громад Сумщини відвідали Сумський обласний центр соціальних служб, де проходять навчання з підвищення виховного потенціалу. У програмі заходів традиційними є зустрічі з юристами системи безоплатної правової допомоги, які надають роз'яснення та консультують з актуальних правових питань. Так, юрист Ігор ШПАК акцентував увагу на темі захисту прав дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Окрему увагу приділили питанню навчання даної категорії дітей. Зокрема, щодо спеціальних умов щодо участі у конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, стипендії, пільг для випускників, допомоги в працевлаштуванні.

На фото: керівник відділу забезпечення роботи контактного центру Ігор ШПАК під час навчання з підвищення виховного потенціалу, 01.07.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pro-zahyst-prav-ditej-pryjomnym-batkam-ta-batkam-vyhovatelyam-sumskoyi-oblasti/

У Сумській області систематично проводять різноманітні заходи з органами і установами виконання покарань Міністерства юстиції.

Онлайн-консультування дозволяє дотримуватися протиепідемічних вимог та забезпечує поширення правових знань у місцях несвободи.

Так, за участі очільниці Регіонального центру Олени ДЕМЧЕНКО та директора Конотопського МЦ Олександра МУХИ відбулося онлайн-консультування засуджених Державної установи «Роменська виправна колонія (№56)».

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/onlajn-konsultuvannya-zasudzhenyh-romenskoyi-vypravnoyi-koloniyi/

З метою розширення доступності до безоплатної правової допомоги для вразливих категорій осіб фахівці системи БПД організовують роботу консультаційних пунктів у приміщеннях спеціалізованих закладів.

Це дає змогу особам, які не мають можливості відвідати центр чи бюро правової допомоги, отримати консультації та роз'яснення юристів.

Зокрема, такий пункт працює і на базі Будищанського психоневрологічного інтернату.

Працівники Глухівського бюро правової допомоги Богдан БАЛИЦЬКИЙ та Олександр ТОПРИКІН разом з керівництвом Регіонального центру Оленою ДЕМЧЕНКО та Валентиною ВОЛОБУЄВОЮ за домовленістю з директором Будищанського психоневрологічного інтернату Тетяною САВЕНКО провели правопросвітницький захід «Особливості договору дарування нерухомого майна» та надали правові консультації з різних юридичних питань.

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/konsultatsijnyj-punkt-dostupu-do-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy-u-budyshhyanskomu-psyhonevrologichnomu-internati/

А за попередньою домовленістю та враховуючи карантинні обмеження, директорка Охтирського місцевого центру з надання БВПД Тамара КОЗИР в онлайн форматі провела правові консультування підопічних КУ Сумської обласної ради «Охтирський будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів».

До заходу долучилися очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та її заступниця Валентина ВОЛОБУЄВА.

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/yurysty-systemy-bpd-sumshhyny-provely-onlajn-konsultuvannya-dlya-lyudej-pohylogo-viku/

Особи похилого віку часто потребують допомоги, у тому числі й правової. Особливо вона необхідна літнім людям, які перебувають у спеціалізованих закладах і не мають можливості самостійно звернутися до юристів та адвокатів.

Тому фахівці системи БПД провели просвітницьку зустріч та консультування на базі Сумського геріатричного пансіонату для ветеранів війни та праці.

Очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО розповіла працівникам закладу та особам, які в ньому перебувають на утриманні, про систему безоплатної правової допомоги, порядок отримання первинної та вторинної правової допомоги, просвітницьку діяльність, можливості швидкого доступу громадян до правової допомоги.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під час проведення правопросвітницького заходу для осіб похилого віку Сумського геріатричного пансіонату для ветеранів війни та праці, 10.09.2021.

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/prosvitnytska-zustrich-z-meshkantsyamy-ta-trudovym-kolektyvom-sumskogo-geriatrychnogo-pansionatu-dlya-veteraniv-vijny-ta-pratsi/?fbclid=IwAR04VVT-TxKVg55HdGw0qtha3RiCBrgM7yozsMq52CwC2xkD1ynztGdauXk

Окрім цього представники системи безоплатної правової допомоги з міст Суми, Охтирки, Кролевця стали учасниками обласного форуму «Взаємодія заради розбудови спроможних громад», що організували наші партнери ГО «Сумське громадське коло».

Форум об'єднав учасників та учасниць зі всієї Сумської області з метою презентації кращих практик взаємодії влади та громадянського суспільства, що успішно діють та реалізуються в громадах регіону.

Олена ДЕМЧЕНКО, директорка Регіонального центру, презентувала діяльність фахівців системи БПД Сумщини у територіальних громадах, розповіла про первинну та вторинну правову допомогу.

Також очільниця центру ознайомила присутніх з проєктами, що реалізують на Сумщині фахівці системи БПД: відновного правосуддя для неповнолітніх, «Волонтер БПД», «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

Зазначено, що Регіональним та Сумським місцевим центрами реалізується проєкт «Вас чекають у суді» у Зарічному районному суді м. Суми, а Конотопський МЦ реалізує у 2021 році проєкт «Старости громади: перші кроки».

На фото: виступ директорки Регіонального центру Олени ДЕМЧЕНКО на обласному форумі «Взаємодія заради розбудови спроможних громад», 18.06.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/sumskyj-oblasnyj-forum-vzayemodiya-zarady-rozbudovy-spromozhnyh-gromad/

Консультативна місія Європейського Союзу (КМЄС) в Україні офіційно розпочала роботу, ще з 2014 року, головною її метою є сприяння у побудова ефективного, відповідальний сектор цивільної безпеки, який має довіру в громаді.

В.о. директора Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги Олександр Баранов зустрівся із експертами КМЄС із реформування, щодо питання системи Безоплатної правової допомоги.

Участь у обговоренні також взяли директорка Регіонального Олена Демченко та її заступниця - Валентина Волобуєва.

На фото: в.о. директора Координаційного центру з надання БПД Олександр БАРАНОВ, директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та заступниця директора Валентина Волобуєва під час зустрічі із експертами КМЄС із реформування, щодо питання системи безоплатної правової допомоги, 10.11.2021
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3eKMw7X

Низку просвітницьких заходів проводять фахівці Регіонального центру й для дітей та студентської молоді.

З нагоди Міжнародного дня захисту дітей юристи Регіонального центру та Сумського МЦ на центральній вулиці міста вітали маленьких сумчан та їхніх батьків зі святом, нагадували про правову допомогу, яку можна отримати в наших центрах та бюро, а також презентували малечі паспорт прав дитини, у якому зазначені як права, так і обов'язки дітей.

На фото: фахівці системи БПД спільно з волонтерами проводять просвітницькі заходи з нагоди Міжнародного дня захисту дітей, 01.06.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/den-zahystu-ditej-prosvitnytski-zahody-dlya-malenkyh-zhyteliv-sumshhyny/

Діти Сумщини беруть активну участь у різноманітних конкурсах.

Так, переможцями онлайн-конкурсу дитячих малюнків «Країна моїх прав», що організовано Координаційним центром з надання правової допомоги у 2021 році, стали юні учасники з Кролевеччини: переможці молодшої групи (віком до 8 років): 2 місце: КАГЕРМАНОВА Діана, с. Грузьке, Кролевецький р-н, Сумська обл., конкурсна робота «Мої долоньки проти булінгу!» – 176 вподобань; переможці старшої групи (віком від 14 до 17 років): 1 місце: ПОЛАДИЧ Сніжана, м. Кролевець, Сумська обл., конкурсна робота «Я проти насилля!» – 257 вподобань.

На фото: робота Діани КАГЕРМАНОВОЇ в онлайн-конкурсі «Країна моїх прав», 27.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4103116886435444

За ініціативи Департаменту соціального захисту населення Сумської обласної державної адміністрації на Театральній площі міста Суми відбулася інформаційно-просвітницька акція, до участі в якій долучилися фахівці системи безоплатної правової допомоги.

Організатори представили чотири локації: інформування пересічних громадян про проблему торгівлі людьми з використанням інсталяції «Невидимі», огляд матеріалів фотовиставки з тематики протидії торгівлі людьми, квест «Лабіринт можливостей», програвання небезпечних ситуацій щодо торгівлі людьми з використанням настільних ігор «ANTI TRAFFICKING», «Ліза подорожує світом» та робота відкритого консультативного майданчику «Людська безпека»: розповсюдження інформаційних тематичних матеріалів.

Громадянам розповідали про торгівлю людьми як про злочин, жертвами якого може стати кожен незалежно від статі, віку, рівня освіти чи кваліфікації

На фото: фахівці Регіонального центру та Сумського МЦ під час проведення правопросвітницького заходу, присвяченого Всесвітньому дню протидії торгівлі людьми, 30.07.2021

Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/fotovystavky-kvesty-pravovi-konsultatsiyi-j-prosvitnytski-zahody-na-sumshhyni-z-nagody-vsesvitnogo-dnya-protydiyi-torgivli-lyudmy/

Тема протидії домашнього насильства активно обговорюється в різних спільнотах: правничій, психологічній, педагогічній тощо.

Одними з перших, хто наряду з представниками поліції дізнається про випадки насилля в родинах, є соціальні працівники.

Тож саме для них фахівці системи безоплатної правової допомоги спільно з партнерами ГО «Північна правозахисна група» та БО «Всеукраїнська коаліція з надання правової допомоги» провели тренінг «Протидія домашньому насильству».

На захід зібралися соціальні працівники з різних територіальних громад Сумщини. Тренерка Валентина ВОЛОБУЄВА, заступниця директора Регіонального центру, підготувала різноманітні вправи, кейси, теми до обговорення, до яких активно долучалися всі учасники впродовж тренінгу.

На фото: заступниця директора Регіонального центру Валентина ВОЛОБУЄВА разом із учасниками тренінгу «Протидія домашньому насильству», 17.08.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/u-sumah-vidbuvsya-trening-protydiya-domashnomu-nasylstvu-dlya-sotsialnyh-pratsivnykiv-terytorialnyh-gromad-oblasti/

Судді, науковці, практикуючі юристи в якості спікерів ознайомили слухачів з актуальними питаннями тематики тренінгу й поділилися власним досвідом.

Учасники тренінгу мали змогу дізнатися про судову практику у сфері фінансових послуг, забезпечення виконання кредитних зобов'язань, особливості розрахунку платежів, штрафних санкцій за кредитними зобов'язаннями, особливості захисту прав споживачів фінансових послуг через платформу «ФінСкарга».

Серед спікерів тренінгу був юрист Регіонального центру Ігор ШПАК, який акцентував увагу на особливості надання юридичних консультацій в телефонному режимі.

На фото: анонс онлайн-тренінгу для кураторів та консультантів юридичних клінік «Практика консультування щодо захисту прав споживачів фінансових послуг», 30.03.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/u-sumah-vidbuvsya-trening-dlya-kuratoriv-ta-konsultantiv-yurydychnyh-klinik/

У звітному періоді фахівці Регіонального центру, місцевих центрів інформували громадськість про проєкт «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». Так, на базі Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки відбулася онлайн-конференція «Без селянина немає держави, без фермера – майбутнього». Захід зібрав фермерів Сумщини, правників, науковців, студентів та викладачів.

Під час конференції, учасники якої здебільшого приєдналися в онлайн-режимі, обговорювали ексклюзивність напрямків фермерського виробництва в області, державну підтримку фермерських господарств, можливі варіанти стартапів в агропромисловому виробництві Сумщини.

Одним із спікерів виступив юрист Регіонального центру Ігор ШПАК. Фахівець презентував проєкт «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», зокрема його мету, цілі, переваги.

На фото: учасники онлайн-конференції «Без селянина немає держави, без фермера – майбутнього», 24.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/fermeram-ta-studentskij-molodi-sumshhyny-pro-proyekt-pryskorennya-pryvatnyh-investytsij-u-silske-gospodarstvo/

[1.4] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною

1.4.2 Інноваційний портал IT-рішень

Електронний документообіг та електронне урядування є одним з пріоритетних напрямків розвитку документаційного забезпечення діяльності державних установ. Електронний обмін даними – це реальність, з якою сьогодні стикається практично кожен.

Використання в Регіональному центрі системи електронного документообігу АСКОД дозволяє організувати передачу даних про хід виконання документів в електронному вигляді, що якісно змінює організацію контролю виконання документів.

Автоматизована система контролю і організації діловодства – АСКОД призначена для автоматизації процесів обробки кореспонденції шляхом використання сучасних комп`ютерних технологій у діловодстві, впровадження єдиної технології опрацювання вхідної, вихідної кореспонденції, внутрішньо-розпорядчих документів та звернень громадян, контролю за їх проходженням і виконанням.

Саме електронний обмін документами дозволяє миттєво та безпечно доставити документ на будь-яку відстань. Електронний підпис дозволяє отримати юридично значущий документ. Таким чином, економія часу перетворюється в економію грошей.

1.4.3 Удосконалення управління системою БПД

Щопонеділка на базі Регіонального центру проводяться засідання апаратної наради на чолі з директоркою Оленою ДЕМЧЕНКО, під час яких узгоджуються напрямки діяльності на поточний період, розглядаються проблемні питання, контрольні доручення і т.д.

Також щотижня проводяться скайп-наради з директорами місцевих центрів з надання БВПД, обговорюються ключові питання надання правової допомоги в регіоні, проведення просвітницьких заходів, співпраця з адвокатами тощо.

В онлайн-режимі відбулося перше в 2021 році засідання керівної ради під головуванням очільниці Регіонального центру Олени ДЕМЧЕНКО.

Разом з директорами місцевих центрів розглянули важливі питання діяльності системи БПД в регіоні впродовж 2021 року.

Керівництво обговорило питання погодження зведеного кошторису Регіонального центру та підпорядкованих місцевих центрів на 2021 рік і розрахунків до нього, плану асигнувань загального фонду державного бюджету Регіонального та місцевих центрів на 2021 рік.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО та головна бухгалтерка Світлана ЛИТВИНЕНКО під час проведення керівної ради в онлайн-режимі, 15.01.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/zasidannya-kerivnoyi-rady-za-uchasti-ochilnykiv-tsentriv-z-nadannya-bvpd-sumshhyny/

У 2020 році до чотирьох місцевих центрів з надання БВПД Сумщини, що розташовані у м. Конотоп, м. Охтирка, м. Суми та м. Шостка, вперше за правовою допомогою звернулося 16315 осіб.

Які юридичні питання їх турбували, яким чином надавалася правова допомога і які цьому сприяли проєкти та сервіси, а також як загалом розвивалася система надання БПД в регіоні у 2020 році, обговорили очільники центрів під час керівної ради під головуванням директорки Регіонального центру Олени ДЕМЧЕНКО.

Під час керівної ради, яка відбулася на базі Регіонального центру, директори центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги обговорили не лише результативні показники діяльності, а й зробили ґрунтовний порівняльний аналіз, виокремили проблемні питання й шляхи їхніх вирішень, а також визначили пріоритетні напрямки роботи у 2021 році.

На фото: засідання керівної ради на чолі з директоркою Регіонального центру Оленою ДЕМЧЕНКО, 09.02.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/ponad-16-tysyach-gromadyan-vpershe-zvernulosya-do-tsentriv-z-nadannya-bvpd-sumshhyny-u-2020-rotsi/

На базі Регіонального центру під головуванням директорки Олени ДЕМЧЕНКО також відбулося засідання керівної ради за підсумками роботи у 2021 році.

Участь у нараді взяли директори Конотопського, Охтирського, Сумського, Шосткинського місцевого центру з надання БВПД.

Під час керівної ради директори проаналізували якісні та кількісні показники діяльності центрів та бюро правової допомоги Сумщини, стан реалізації проєктів та програм в регіоні, співпрацю з партнерами та адвокатами, правопросвітницьку діяльність та інші напрямки діяльності у І кварталі 2021 року.

На фото: директори Регіонального та місцевих центрів з надання БВПД Сумщини під час засідання керівної ради, 29.04.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/ponad-3-5-tysyachi-gromadyan-zvernulosya-do-tsentriv-z-nadannya-bezoplatnoyi-vtorynnoyi-pravovoyi-dopomogy-na-sumshhyni-za-i-kvartal-2021-roku/

Очільники 14 бюро правової допомоги, директори місцевих центрів з надання БВПД, керівництво й представники Регіонального центру зустрілися на розширеній робочій нараді. За часів суворих карантинних обмежень більшість таких нарад проводилися в онлайн-режимі, тож можливість «живого» спілкування та обговорення важливих напрямків роботи мало неабияке значення.

Фахівці обговорили низку важливих питань, що стосуються надання правової допомоги жителям Сумської області.

Окрім цього очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО презентувала інтерактивну мапу безоплатної правової допомоги Сумщини, на якій відображається надання правової допомоги в 51 територіальній громаді регіону (виїзди юристів, надання консультацій, адресної правової допомоги, проведення просвітницьких заходів тощо)

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під час розширеної робочої наради презентує колегам інтерактивну мапу системи БПД в ТГ, 30.06.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/4201785663235232

Як працювала система БПД Сумщини у першому півріччі 2021 року, які правові питання турбують мешканців громад, які сервіси та проєкти сприяють рівному доступу громадян до правосуддя – ці та інші важливі питання діяльності обговорили керівники місцевих центрів з надання БВПД на чолі з директоркою Регіонального центру Оленою Демченко на керівній раді.

Керівники центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги Сумщини традиційно здійснюють аналіз діяльності за певний період, обговорюючи його результати на керівній нараді.

Це дає змогу простежити динаміку надання правової допомоги в регіоні, визначити проблемні питання та шляхи їх вирішення, визначити першочергові завдання.

На фото: засідання керівної ради на чолі з директоркою Регіонального центру Оленою ДЕМЧЕНКО, 30.07.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pidsumky-roboty-tsentriv-z-nadannya-bvpd-sumshhyny-za-i-pivrichchya-2021-roku/

Окрім цього, фахівцями Регіонального центру здійснюється методична підтримка місцевих центрів з надання БВПД, а також моніторинг діяльності.

У 1 кварталі 2021 проведено моніторингове спостереження за напрямом правопросвітницької діяльності Конотопського, Охтирського та Сумського місцевих центрів та їхніх структурних підрозділів – бюро правової допомоги.

Мета моніторингового спостереження – визначення напрямів вдосконалення рівня проведення правопросвітницьких заходів та підвищення їхньої ефективності.

Надання практичних рекомендацій, методичної допомоги.

Основний зміст моніторингового спостереження полягає у вивченні рівня досягнення мети правопросвітницького заходу фахівцем (інтегратором) та інформаційних виступів фахівців бюро правової допомоги. Об’єкт моніторингу – стан організації та проведення інформаційних/ правопросвітницьких заходів.

Суб’єкти моніторингу – місцеві центри, бюро правової допомоги. За результатами моніторингового спостереження надається довідка, у якій містяться рекомендації, зауваження та пропозиції.

На фото: захід Конотопського МЦ у межах моніторингового спостереження, 02.03.2021

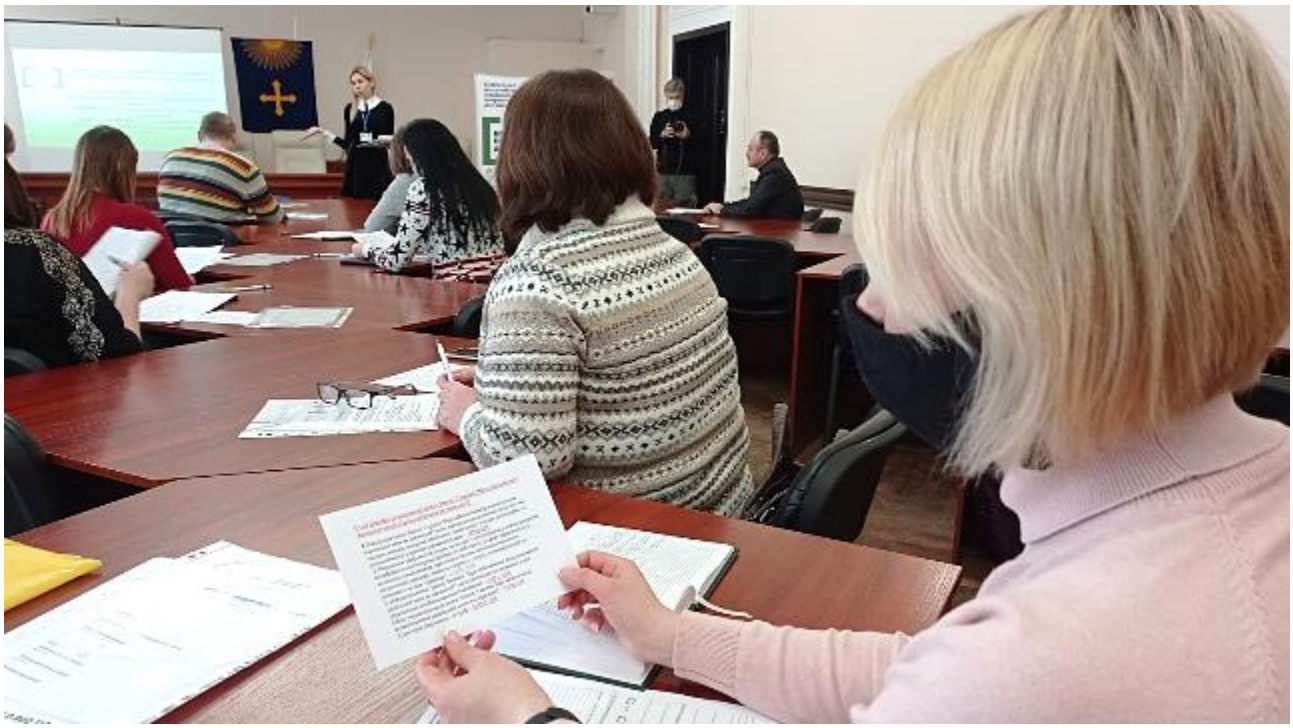

На фото: захід Охтирського МЦ у межах моніторингового спостереження, 05.02.2021

На фото: захід Сумського МЦ у межах моніторингового спостереження, 29.03.2021

Методична підтримка місцевих центрів та бюро правової допомоги, координація їхньої діяльності, аналіз роботи та сприяння у вирішенні проблемних питань – такий спектр завдань на постійній основі здійснює керівництво системи БПД в регіоні. Цього разу очільниця Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО здійснила моніторинговий візит до Роменського бюро правової допомоги, а також провела низку зустрічей з місцевими високопосадовцями.

На фото: директорка Регіонального центру Олена ДЕМЧЕНКО під моніторингового візиту до Роменського бюро правової допомоги Конотопського МЦ, 12.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/monitoryng-diyalnosti-romenskogo-byuro-pravovoyi-dopomogy/

Здійснено моніторинг діяльності Сумського місцевого центру з надання БВПД здійснено за період І кварталу 2021 року.

На чолі з директоркою Регіонального центру Оленою ДЕМЧЕНКО фахівці провели моніторинг з таких основних напрямків роботи:

На фото: моніторинг діяльності Сумського місцевого центру з надання БВПД, 08.04.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/monitoryng-diyalnosti-sumskogo-mistsevogo-tsentru-z-nadannya-bvpd-za-i-kvartal-2021-roku/

Фахівчиня Регіонального центру Наталія ПОСТАВСЬКА долучилася до правопросвітницького заходу, що відбувся на базі Шосткинського МЦ «Дистанційна та надомна робота: особливості та відмінності», по закінченню якого надала методичні рекомендації колегами, проаналізувала підготовку заходу, презентаційні матеріали, здійснила анкетування учасників.

На фото: моніторинг просвітницького заходу Шосткинського МЦ, 25.05.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pro-osoblyvosti-dystantsijnoyi-ta-nadomnoyi-roboty-govoryly-na-pravoprosvitnytskomu-zahodi-na-sumshhyni/

Начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру Олена ОМЕЛЬЧЕНКО здійснила онлайн моніторинг заходів, які проводили юристи Охтирського та Сумського місцевих центрів з надання БВПД.

Зокрема, правники Охтирського місцевого центру провели інформування на тему «Трудові правовідносини: переваги офіційного працевлаштування» для фахівців та підоблікових Центру пробації.

А юристи Сумського місцевого центру провели просвітницький захід «Мікрокредити: що треба знати, щоб не отримати великі борги».

По закінченню заходів фахівцям місцевих центрів надані методичні поради, які сприятимуть підвищенню рівня правопросвітницької діяльності.

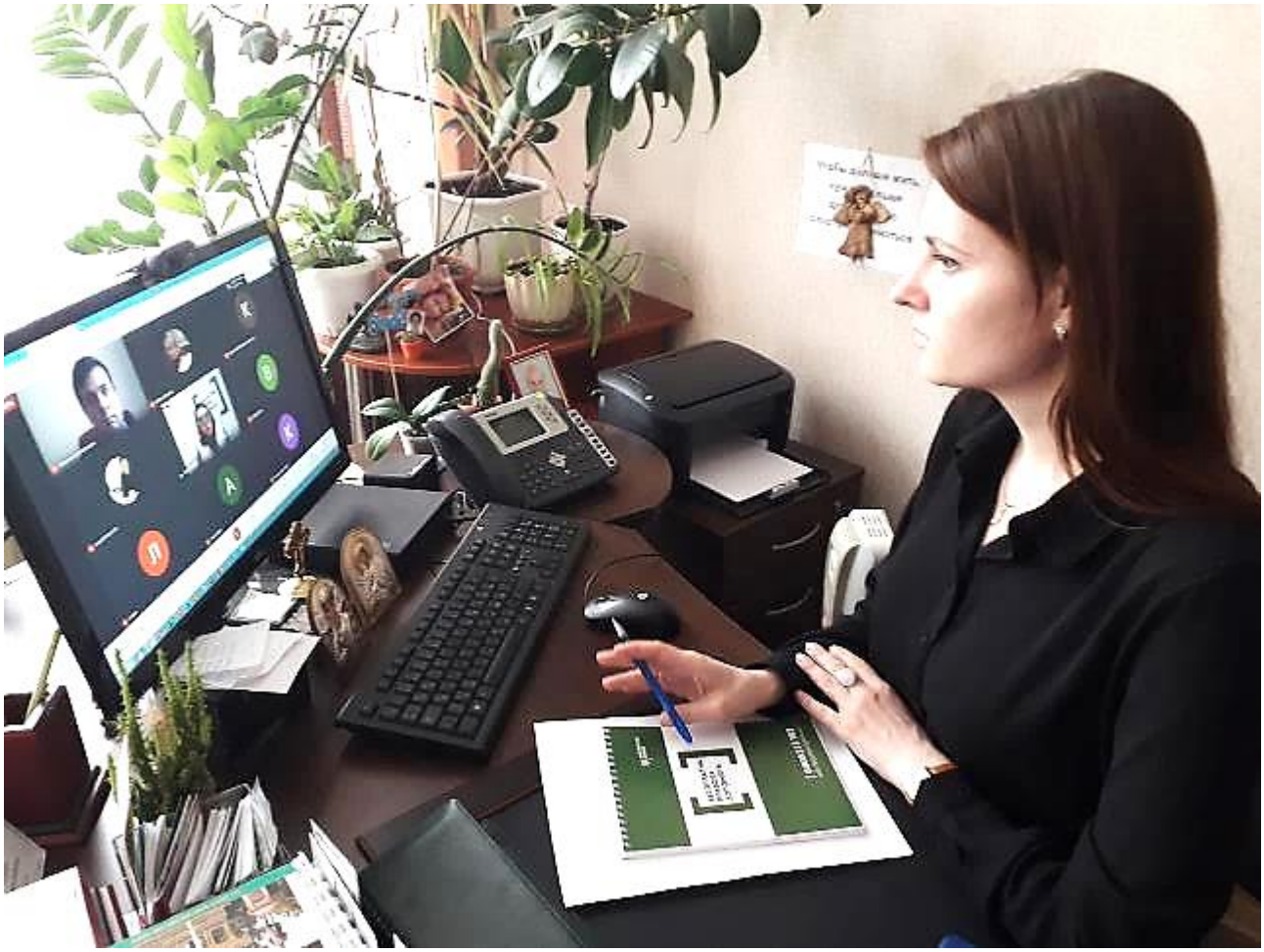

На фото: фахівчиня Регіонального центру Олена ОМЕЛЬЧЕНКО під час онлайн моніторингу просвітницьких заходів місцевих центрів з надання БВПД, 15.04.2021
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/sumy.legalaid.gov.ua/posts/3975987355815065

Проведено 28 липня 2021 року виїзний моніторинг роботи Конотопського МЦ групою представників Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області у складі головного бухгалтера Світлани ЛИТВИНЕНКО та заступника начальника відділу комунікацій та правопросвітництва Наталії ПОСТАВСЬКОЇ. Крім перевірки стану виконання завдань, покладених на центр, обговорено з фахівцями місцевого центру актуальні питання надання правової допомоги клієнтам, напрямки правопросвітницької діяльності та співпрацю з партнерськими установами.

На фото: під час проведення моніторингу в Конотопському МЦ працівниками Регіонального центру, 28.07.2021, м. Конотоп
Детальніше за посиланням:
https://www.facebook.com/konotop.BVPD/photos/pcb.2004828366342512/2004819109676771

Спільно з фахівчинями Конотопського МЦ цього дня взято участь у правопросвітницькому заході.

На фото: працівники Конотопського МЦ на базі дошкільного навчального закладу «Орлятко» за участі фахівчині Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області Наталії ПОСТАВСЬКОЇ провели просвітницький захід на тему: «Захист прав педагогічних працівників», 28.07.2021, м. Конотоп
Детальніше за посиланням:
https://www.legalaid.gov.ua/novyny/pedagogam-konotopa-roz-yasnyly-yih-prava/

Регіональний центр на постійній основі проводить моніторингову діяльність, як організаційну так і правопросвітницьку.

Моніторингові візити до Середино-Будського та Ямпільського бюро правової допомоги, здійснила фахівчиня Регіонального центру Яна Кравець, яка вивчила співпрацю з засобами масової інформації та виконання комунікативного плану на 2021 рік.

На фото: фахівчиня Регіонального центру Яна Кравець під час моніторингового візиту до Ямпільського бюро правової допомоги, 23.12.2021.
Детальніше за посиланням: https://bit.ly/3FL5Uh1

Розділ ІІ. Результативні показники діяльності

[2.1] Результативні показники діяльності Регіонального центру

За оперативною інформацією з 01.01.2021 по 30.06.2021 Регіональним центром з надання БВПД у Сумській області видано **2 767** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

1496	для здійснення захисту за призначенням
206	для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях
323	особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою
81	особам, до яких застосовано адміністративне затримання
114	особам, до яких застосовано адміністративний арешт
90	у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру
19	особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі
438	у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК
0	у процедурах, пов’язаних з видачею особи (екстрадицією)

Діаграма 1

Кількість виданих Регіональним центром доручень у 2021 році

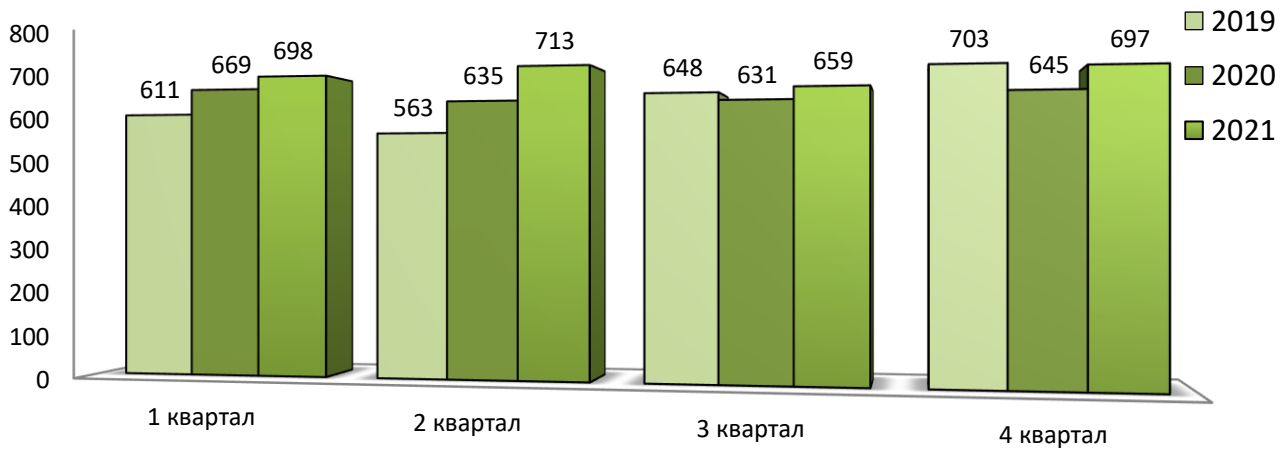

Таблиця 1. Інформація щодо кількості виданих Регіональним центром доручень адвокатам для надання БВПД в розрізі категорій осіб

№ з/п	Надання БВПД по категоріям осіб	Кількість виданих доручень				
		1 кв	2 кв	3 Кв	4 кв	Рік
1	Для здійснення захисту за призначенням	367	408	388	333	1496
2	Для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях	48	44	52	62	206
3	Особам, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманим та /або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	103	79	72	69	323
4	Особам, до яких застосовано адміністративне затримання	21	22	24	14	81
5	Особам, до яких застосовано адміністративний арешт	19	12	0	83	114
6	У процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	18	26	24	22	90
7	Особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі	3	9	3	4	19
8	У разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК	119	113	96	110	438
9	У процедурах, пов’язаних з видачею особи (екстрадицією)	0	0	0	0	0
	Разом за всіма категоріями осіб	**698**	**713**	**659**	**697**	**2767**

Діаграма 2

Розподіл кількості виданих Регіональним центром доручень адвокатам для надання БВПД

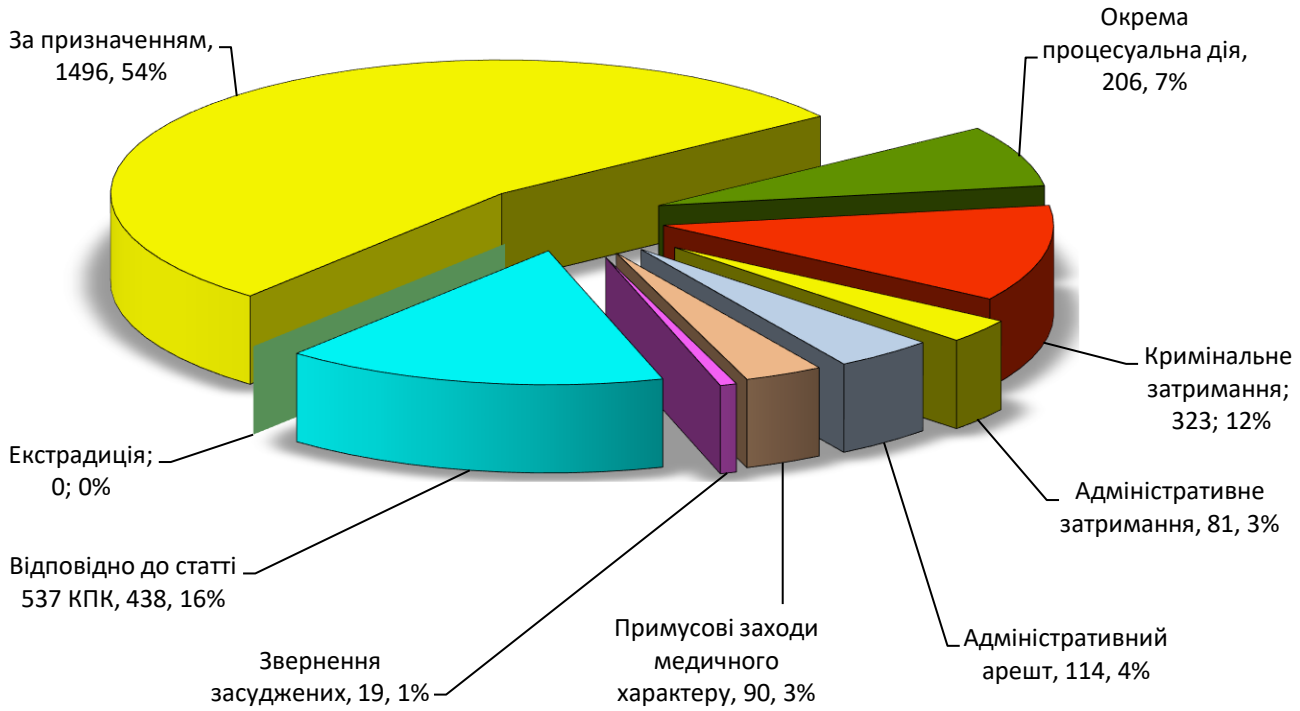

Поквартальний розподіл кількості виданих доручень надано у таблиці 1

З метою підвищення якості надання БВПД Регіональним центром:

здійснено моніторинг якості роботи адвокатів у	**65**	судових засіданнях у кримінальних провадженнях
	8	судових засіданнях у адміністративних, цивільних справах та представництва у кримінальних провадженнях
проведено	**12**	бесід з клієнтами
проведено	**3**	анонімне анкетування адвокатів
проведено	**1272**	перевірок достовірності наданої адвокатами інформації за вразливими категоріями суб’єктів права на БВПД

[2.2] Результативні показники діяльності місцевих центрів

У 2021 році місцевими центрами з надання БВПД в Сумській області, в тому числі бюро правової допомоги, що є їх структурними підрозділами, було

зареєстровано звернень клієнтів	**35 469**
надано правові консультації особам	**32 127**
написали письмову заяву про надання БВПД	**3 342**
було перенаправлено клієнтів до інших провайдерів надання БПД	**0**

У результаті розгляду письмових заяв про надання БВПД було

прийнято рішення про надання БВПД по зверненням	**3 322**
кількість виданих місцевими центрами доручень (наказів)	**3 388**
доручень адвокатам -	**1 090**
наказів штатним працівникам (представництво клієнта в суді або оформлення процесуальних документів) -	**2 298**
надано відмову у наданні БВПД по письмовим зверненням	**46**

Діаграма 3 **Кількість зареєстрованих звернень клієнтів місцевих центрів у 2021 році**

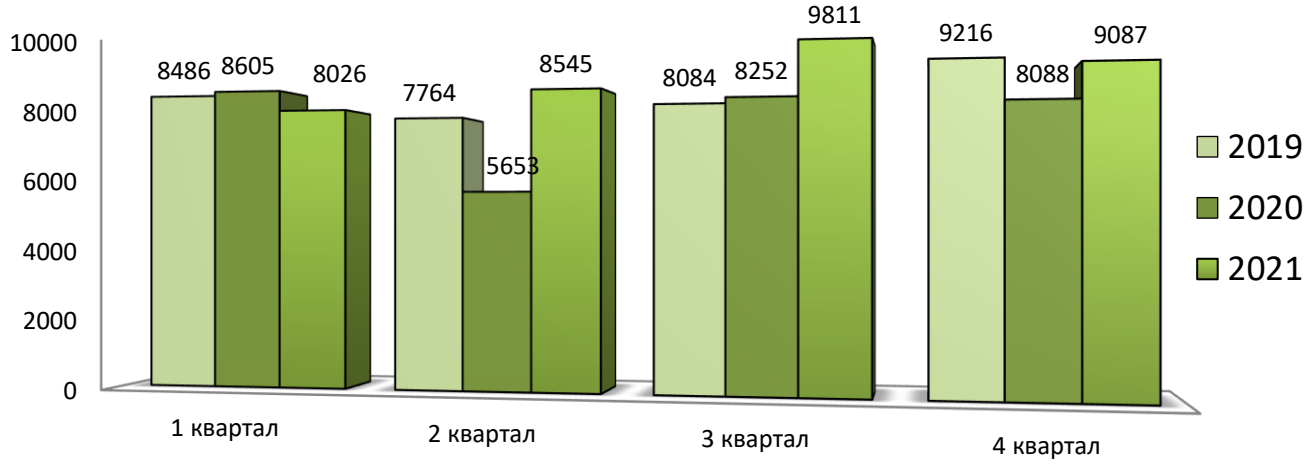

Діаграми 4 **Розподіл зареєстрованих звернень клієнтів між місцевими центрами у 2021 році**

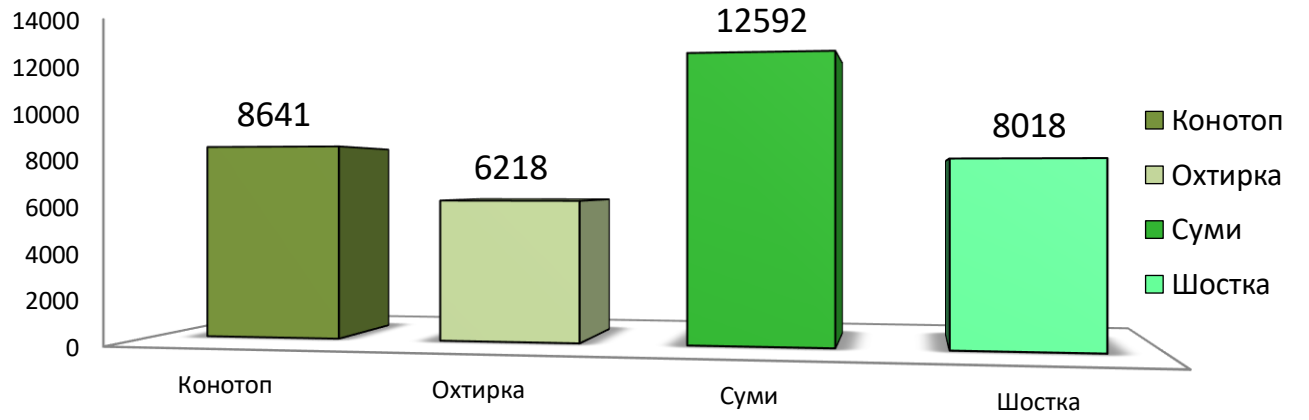

Загалом 35 469 звернення

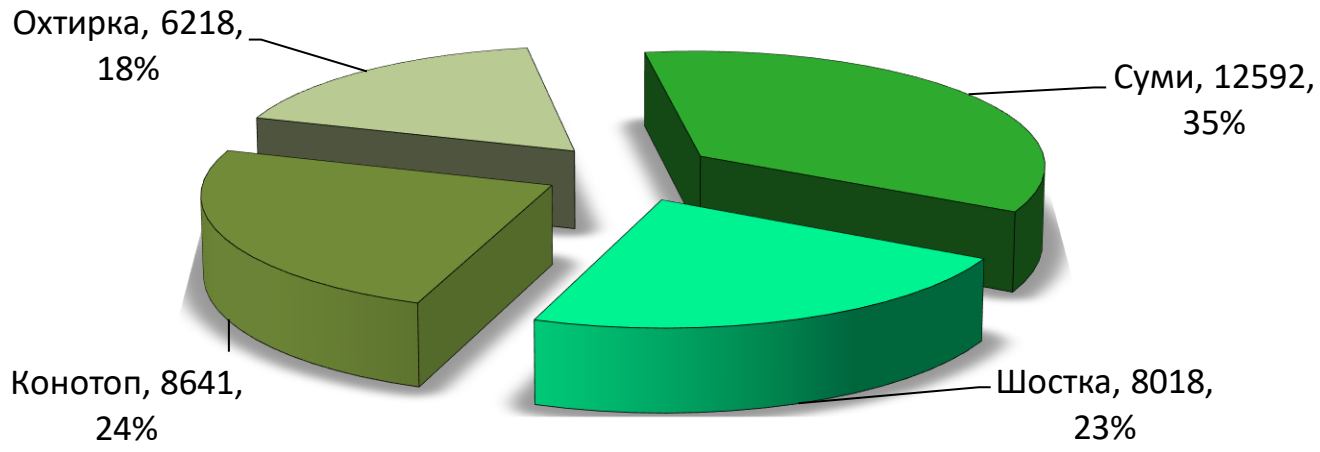

Поквартальну кількість зареєстрованих та опрацьованих звернень клієнтів місцевих центрів Сумщини надано у таблицях 2 та 3

Таблиця 2. Інформація щодо кількості зареєстрованих звернень клієнтів місцевих центрів Сумщини **у 2021 році**

№ з/п	Місцеві центри	Кількість зареєстрованих звернень				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	рік
1	Конотопський	2122	2099	2363	2057	8 641
2	Охтирський	1469	1362	1755	1632	6 218
3	Сумський	2434	3184	3716	3258	12 592
4	Шосткинський	2001	1900	1977	2180	8 018
	Разом за всіма місцевими центрами	8026	8545	9811	9087	35 469

Таблиця 3. Інформація щодо результатів розгляду звернень клієнтів місцевих центрів Сумщини **у 2021 році**

№ з/п	Місцеві центри	Кількість зареєстро-ваних звернень	Кількість наданих правових консуль-тацій	Кількість отриманих письмових звернень про надання БВПД	Кількість рішень про надання БВПД	Кількість виданих доручень адвокатам/ наказів штатним юристам	Кількість перена-правлень до інших провайдерів БПД
1	Конотопський	8641	7947	694	703	161/566	0
2	Охтирський	6218	5482	736	730	200/538	0
3	Сумський	12592	11184	1408	1399	585/844	0
4	Шосткинський	8018	7514	504	490	144/350	0
	Разом за всіма місцевими центрами	35469	32127	3342	3322	1090/2298	0

У 2021 році клієнти місцевих центрів та бюро правової допомоги Сумщини зверталися з наступних питань:

соціального забезпечення	2724
спадкового	3649
сімейного	4695
медичного	67
трудового	2043
адміністративного	4628
земельного	2376
договірного	456
житлового	3946
іншого цивільного права	6911
з питань виконання судових рішень	1204
з неправових питань	24
з інших питань	2746

Діаграма 5 **Розподіл питань за категоріями, з якими зверталися клієнти до місцевих центрів Сумщини**

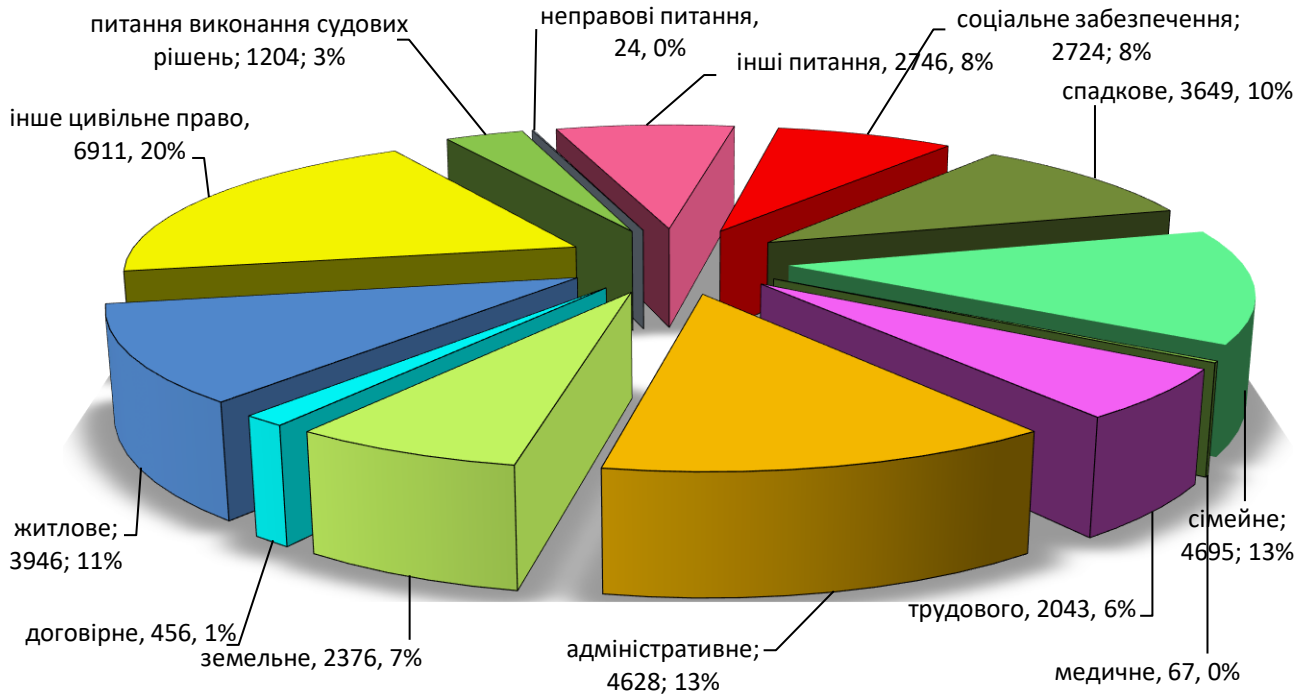

Таблиця 4. Інформація щодо розподілу кількості опрацьованих звернень за категоріями питань **у 2021 році**

№ з/п	Категорія питань звернення	Кількість опрацьованих звернень				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	рік
1	соціальне забезпечення	674	600	690	760	2724
2	спадкове	816	882	1051	900	3649
3	сімейне	1057	1145	1368	1125	4695
4	медичне	9	11	33	14	67
5	трудове	387	514	601	541	2043
6	адміністративне	871	1064	1236	1457	4628
7	земельне	610	782	563	421	2376
8	договірне	79	123	132	122	456
9	житлове	726	926	1236	1058	3946
10	інше цивільне	1376	1599	2062	1874	6911
11	виконання судових рішень	297	242	300	365	1204
12	неправове питання	10	8	6	0	24
13	інше	1114	649	533	450	2746
	Разом за всіма місцевими центрами	**8026**	**8545**	**9811**	**9087**	**35469**

Діаграма 6 **Розподіл клієнтів місцевих центрів Сумщини за статтю**

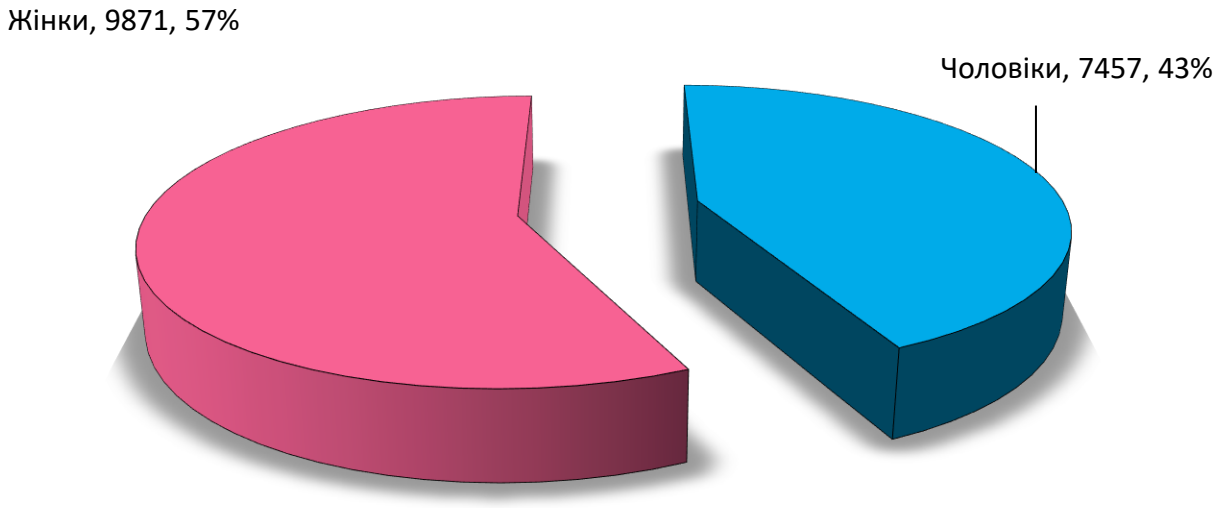

Загалом 17 328 осіб

Діаграма 7 **Розподіл клієнтів місцевих центрів Сумщини за віком**

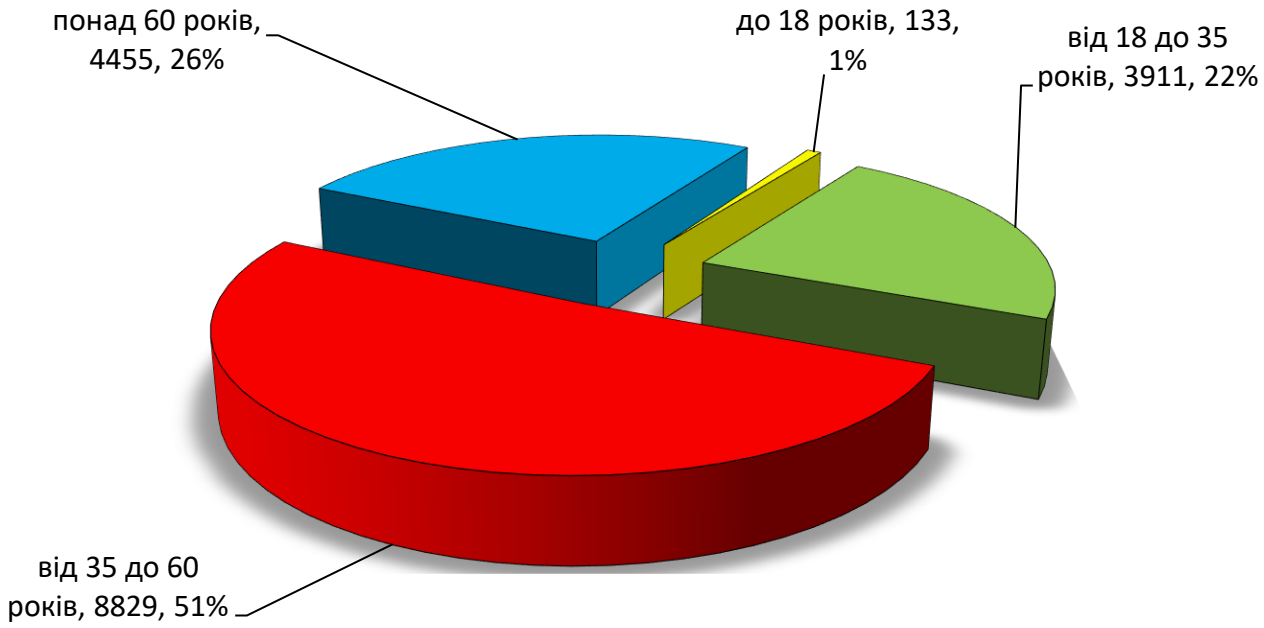

Щодо **2 301** клієнта, яким було надано БВПД, то **у 2021 році** були прийняті позитивні рішення за наступними категоріями:

особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо їхній середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму	**1494**
інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб	**194**
внутрішньо переміщені особи	**65**
громадяни України, які звернулися із заявою про взяття на облік як ВПО	
діти-сироти	
діти, позбавлені батьківського піклування	**1**
діти, які перебувають у складних життєвих обставинах	
діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів	
особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»	**6**
ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	**1450**
особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною	
особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань	
особи, які звернулися для отримання статусу особи, на яку поширюється дія ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;	**4**
особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи	**7**

особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку	**13**
особи, реабілітовані відповідно до законодавства України	
діти, які не належать до окремих категорій	**31**
особи, які постраждали від насильства за ознакою статі	
особи, які постраждали від домашнього насильства	**28**
особи, які мають статус свідків/потерпілих у кримінал. провадженнях	
особи, засудженні до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні	**24**
власники земельних ділянок у сільській місцевості	**5**
викривачі корупції	**1**

Діаграма 8 **Розподіл клієнтів місцевих центрів Сумщини, яким було надано БВПД, за категорією осіб**

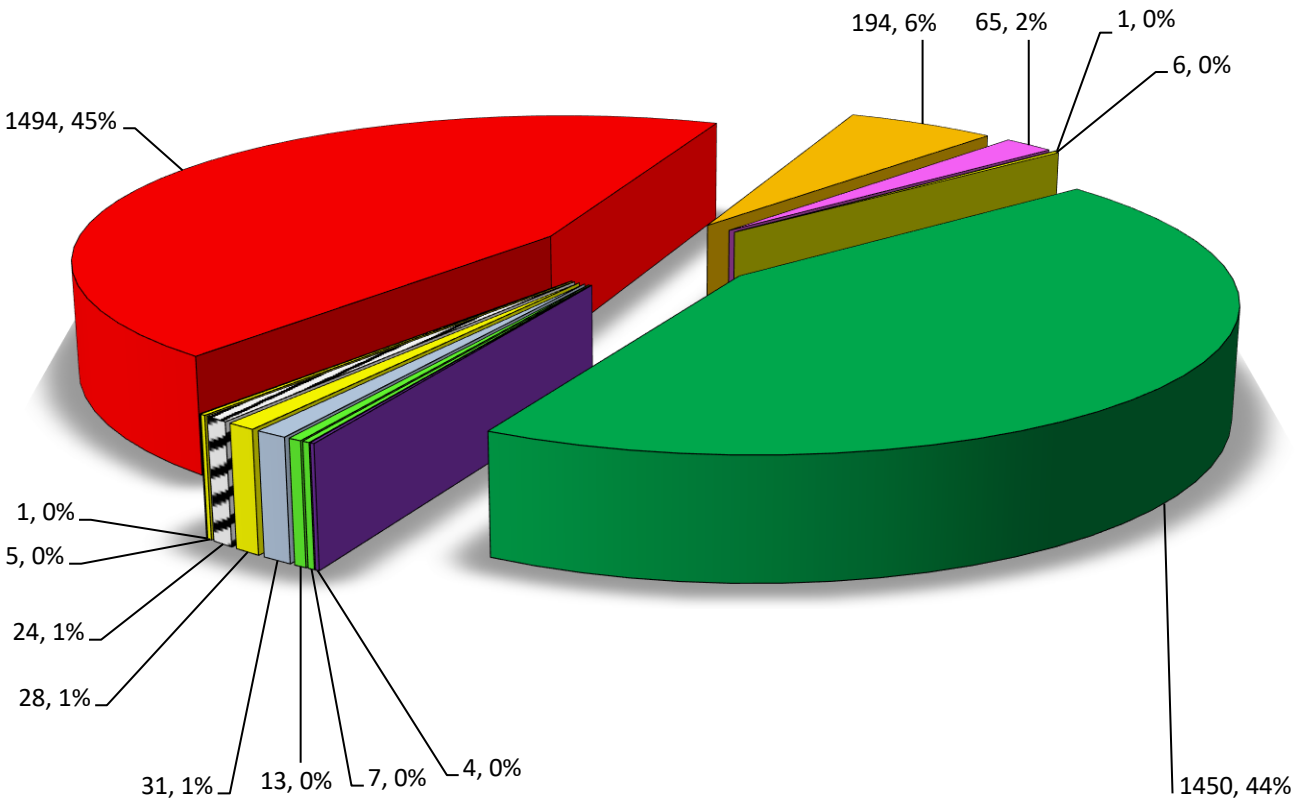

Крім цього, місцевими центрами Сумщини, у тому числі бюро правової допомоги, **у 2021 році** було:

здійснено виїздів консультаційних пунктів доступу	**973**
загальна кількість осіб, яка звернулася за отриманням консультації та роз'яснень з правових питань під час виїздів консультаційних пунктів доступу до БПД	**4711**
надано методичну допомогу органам місцевого самоврядування та установам - провайдерів (громадським організаціям, волонтерським рухам, юридичним особам приватного права), з якими налагоджено співпрацю щодо надання БПД	**234**
опрацьовано акти надання БВПД, що були подані адвокатами	**2684**
розміщено у ЗМІ інформаційних матеріалів з питань надання БВПД	**1524**
проведено правопросвітницьких заходів	**1388**
надано клієнтам доступ до електронних сервісів Мін'юсту	**870**

Поквартальну інформацію щодо зазначених показників діяльності місцевих центрів Сумщини надано у таблицях 5-9

Таблиця 5. Інформація щодо кількості здійснених виїздів мобільних та функціонуючих дистанційних пунктів доступу до БПД в розрізі МЦ

№ з/п	Місцеві центри	Загальна кількість виїздів мобільних та діючих дистанційних пунктів доступу до БПД/кількість осіб, що скористалися їх послугами				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	Рік
1	Конотопський	34/321	24/201	109/380	54/210	221/1112
2	Охтирський	24/70	44/339	84/503	108/483	260/1395
3	Сумський	8/75	59/384	109/476	98/406	274/1341
4	Шосткинський	46/179	44/181	64/242	64/261	218/863
Разом за всіма місцевими центрами		**112/645**	**171/1105**	**366/1601**	**324/1360**	**973/4711**

Таблиця 6. Інформація щодо кількості органів місцевого самоврядування, яким надано методичну допомогу, та кількості установ - провайдерів БПД, з якими налагоджено співпрацю щодо надання безоплатної правової допомоги в розрізі місцевих центрів Сумщини

№ з/п	Місцеві центри	Кількість ОМС, яким надано методичну допомогу, та установ - провайдерів БПД, з якими налагоджено співпрацю				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	рік
1	Конотопський	5	5	5	10	25
2	Охтирський	5	3	2	3	13
3	Сумський	14	34	34	34	116
4	Шосткинський	19	20	21	20	80
Разом за всіма місцевими центрами		**43**	**62**	**62**	**67**	**234**

Таблиця 7. Інформація щодо кількості розміщених у ЗМІ інформаційних матеріалів з питань надання БВПД (у тому числі Регіональний центр у Сумській області)

№ з/п	Місцеві центри	Кількість інформаційних матеріалів, розміщених у ЗМІ				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	рік
1	Конотопський	72	74	66	68	280
2	Охтирський	53	73	92	101	319
3	Сумський	45	123	117	100	385
4	Шосткинський	49	53	65	54	221
5	РЦ у Сумській області	69	74	85	91	319
Разом по регіону		**288**	**397**	**425**	**414**	**1524**

Таблиця 8. Інформація щодо кількості проведених правопросвітницьких заходів місцевими центрами Сумщини

№ з/п	Місцеві центри	Кількість проведених правопросвітницьких заходів				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	Рік
1	Конотопський	83	110	97	101	391
2	Охтирський	49	59	82	63	253
3	Сумський	53	91	100	124	368
4	Шосткинський	49	45	65	70	229
5	РЦ у Сумській області	31	37	35	44	147
Разом за всіма місцевими центрами		**265**	**342**	**379**	**402**	**1388**

Таблиця 9. Інформація щодо кількості клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів Мін'юсту (в тому числі Регіональний центр у Сумській області)

№ з/п	Місцеві центри	Кількість клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів Мін'юсту				
		1 кв	2 кв	3 кв	4 кв	Рік
1	Конотопський	52	75	46	51	224
2	Охтирський	6	7	11	8	32
3	Сумський	29	63	68	79	239
4	Шосткинський	147	103	66	59	375
Разом по регіону		**234**	**248**	**191**	**197**	**870**

Розділ III Оплата послуг адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу

З 01.01.2021 по 31.12.2021 центри з надання БВПД у Сумській області були фактично профінансовані **20 879,08 тис. грн**. за бюджетною програмою КПК ВК 3603020 «Забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги», що становить **100,0 %** від передбачених кошторисом видатків на даний період, та на **13 695,7 тис.грн.** за бюджетною програмою КПК ВК 3603030 «Оплата послуга відшкодування витрат адвокатів з надання БВПД», що становить 100% від передбачених кошторисом видатків на даний період.

Діаграма 9 **Фінансування центрів з надання БВПД, тис. грн.**

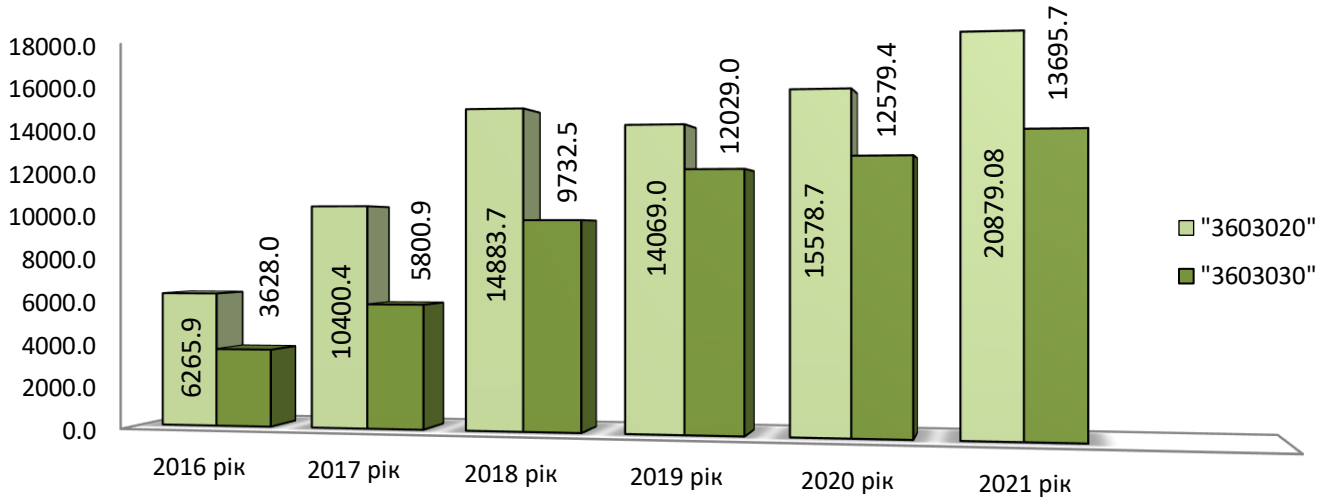

З 01.01.2021 по 31.12.2021:

Касові видатки на оплату послуг адвокатів за надання БВПД	**13 683,34** тис. грн.
Обсяг зареєстрованих фінансових зобов'язань за надані послуги адвокатів станом на 31.12.2021	**9 180,6** тис. грн.
Кредиторська заборгованість перед адвокатами на кінець звітного періоду складає	**0,00** тис. грн.

Діаграма 10 **Касові видатки адвокатам за надані послуги, тис. грн.**

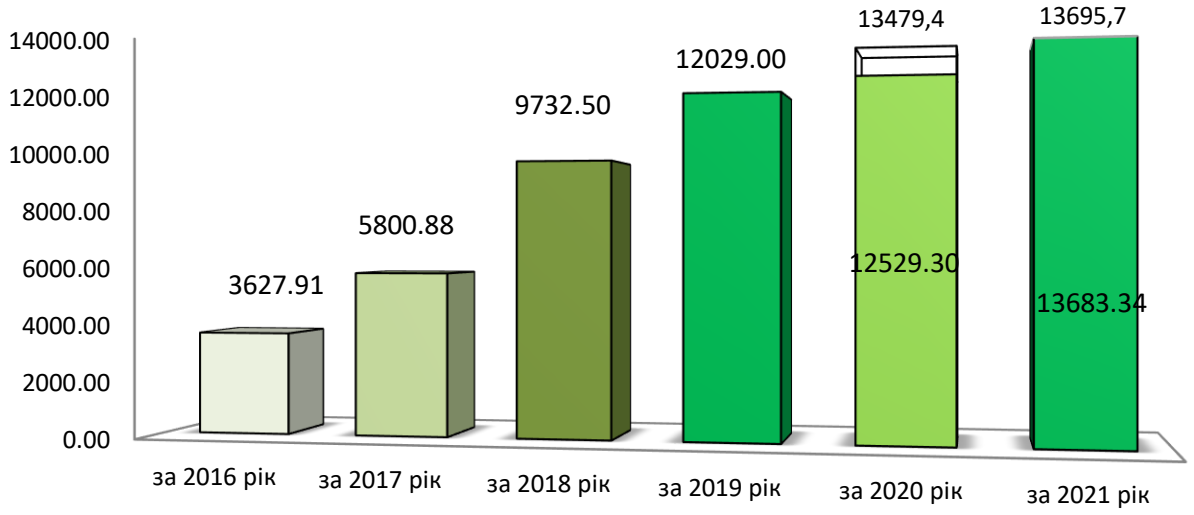

Діаграма 11 **Касові видатки та зареєстровані фінансові зобов'язання за надані послуги адвокатам, тис. грн.**

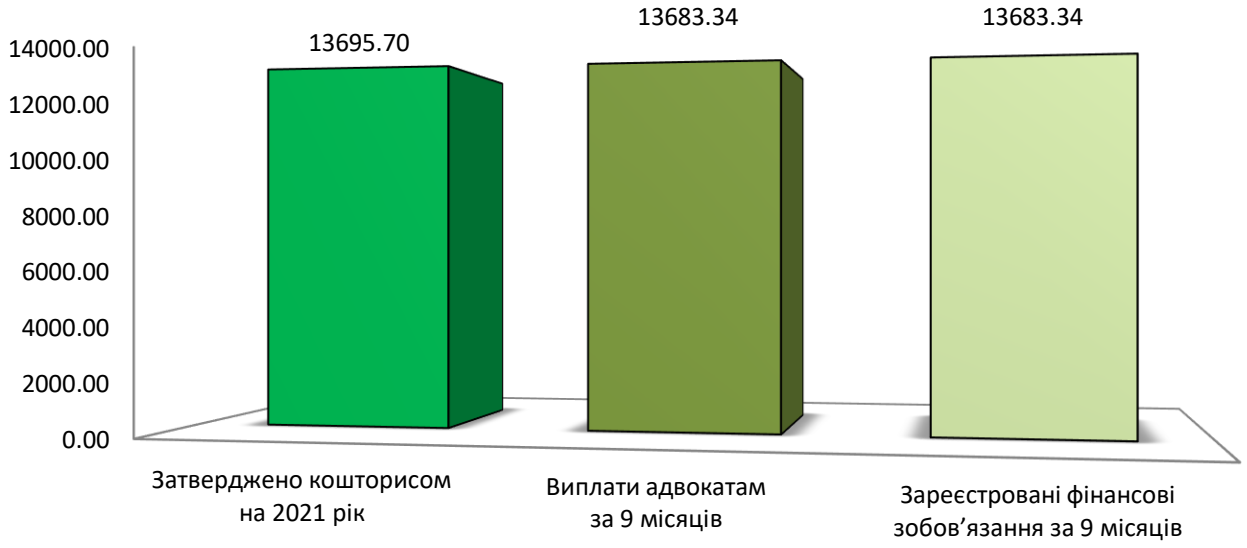

Так, з 01.01.2021 по 31.12.2021 видатки на оплату послуг адвокатів по дорученням по кримінальним провадженням становили **10 161,7** тис. грн. (74,3%), а по дорученням по цивільно-адміністративним справам – **3 521,64** тис. грн. (25,7%).

Поквартальна інформація щодо розподілу видатків на оплату послуг адвокатів в розрізі категорій осіб по кримінальним та цивільно-адміністративним справам відображена в Таблиці 10

Таблиця 10. Поквартальна інформація щодо розподілу видатків на оплату послуг адвокатів у розрізі категорій осіб по кримінальним провадженням та цивільно-адміністративним справам

№ з/п	Категорії осіб	Сума видатків на оплату послуг адвокатів (тис. грн.)					
		1 кв	2 кв	І п/р	3 кв	4 кв	рік
1	Захист за призначенням	554,14	1472,36	2026,50	2592,1	1913,8	6532,4
2	Залучення до окремої процесуальної дії	9,23	22,94	32,17	36,73	207,9	276,8
3	Адміністративне затримання / адміністративний арешт	1,76	12,22	13,97	31,93	151,6	197,5
4	Кримінальне затримання / тримання під вартою	103,68	386,13	489,81	248,88	812,4	1551,1
5	Цивільні /адміністративні справи (особам, зазначеним у пунктах 1,2,8-12 статті 14 ЗУ "Про БПД", місцеві центри)	340,0	740,29	1080,30	1391,1	1070,0	3541,4
6	Засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	42,94	30,39	73,33	114,57	180,5	368,4
7	ПЗМХ, питання екстрадиції, питання виконання вироків	72,13	190,45	190,75	809,15	418,99	1228,14
	Разом	1123,88	2782,95	3906,84	5224,46	4564,4	13695,7

ВИСНОВОК:

Система безоплатної правової допомоги у Сумській області у 2021 році довела спроможність ефективно виконувати поставлені державою завдання

Усі заплановані заходи регіонального Плану діяльності на 2021 рік у Сумській області виконані повністю, якісно та своєчасно.

Нові формати діяльності відкрили нові можливості до проведення різноманітних заходів з застосування технологій соціальних мереж та інноваційних форматів проведення таких заходів.

Наша адреса: 40009 м. Суми, вул. Першотравнева, 29, 3 поверх,

Регіональний центр

з надання безоплатної вторинної правової допомоги

у Сумській області

(0542)-60-36-47 **(067)-313-66-90** **(050)- 412-47-25**

Єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги:

0-800-213-103

e-mail: rc.sumy@legalaid.sm.ua